

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 6 korona 40 fillér. Egyedül az árban a postaköltségek is benne vannak.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőbizottság elnöke
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32. **TELEFON-SZÁM:** 793. **Kiadóhivatal:** 793.

Deés.

Budapest, február 20.

Hála egy nagy port felvert választásnak, Deés, ez a kicsi provinczfészek pár nap óta országos hírességnek örvend. Kár, hogy viszont az országnak semmi oka sincs rá, hogy örömet találja ebben a hírességben, mert Deésnek szomorú szerep jutott: a békés indulatokat zaklatja háborgóra s a nyugodalmat politikai helyzetet kuszálta váratlan bonyodalmakkal fenyegető gombolyaggá. A gombolyagok természete ugyanaz, akár eleven életviszonyokból, akár közönséges pamutból szövődtek. Higgadt nyugalommal, öntudatos hidegvérrel fogja meg, aki ki akarja bontani; mert különben kapkodó, ideges ujjal csak még jobban összekuszálja.

Sajnos azt kell tapasztalunk, hogy a deési választás körül csupa ilyen kapkodó és ideges ujjak foglalatoskodnak, máskülönben alig sikerült volna ezt az alapjában véve jelentéktelen ügyet ennyire elmérgesíteni. Mert tulajdonképpen mi történt Deésen? A gazdátlanul maradt függetlenségi mandátumért két jelölt versengett, egy alkotmánypárti s egy függetlenségi és a kettő közül az alkotmánypárti jelölt győzött. Meg tudjuk érteni, hogyha függetlenségi oldalon fájjalják ennek a kerületnek az elhódítását, hiszen ezt magunk is fájjaljuk, a harcban azonban győzők és legyőzöttek vannak. Mihelyt az lett a koalíciós megállapo-

dás, hogy a szövetséges pártok egymás ellen is állíthatnak jelölteket, számolni kellett azzal, hogy alkalomadtán egyik párt a másiktól el is hódít egy-egy kerületet.

Az nem érv, hogy a deési kerület eddig a függetlenségi párté volt. Ha az volt, a választók akaratából lett azzá. Ugyancsak a választók akaratára tette most alkotmánypártivá. A választók szuverén joga az, hogy a kerület pártállását meghatározzák. S bizonyára a népakarat hagyományos kultuszában fölnövekedett függetlenségi párt tiltakoznék az ellen leginkább, hogy számára meghamisított többséggel szerezzenek meg egy kerületet.

De — úgy mondják — szabálytalanságok és erőszakoskodások történtek Deésen, az alkotmánypárti főispán csak így tudta elcsikarni a függetlenségi párttól a deési kerületet. Lehet. Így mesziről, közvetlen impressziók és hiteles tanuallomások nélkül nem lehet itélni ilyen fontos kérdésben. De tegyük föl, hogy igaza van a panaszkodóknak. Akkor sem az a módja a reperálásnak, hogy bizonyos részről országos ügyet csináljanak az esetből, s egy viczinális jelentőségű törvénytől tőkét kovácsoljanak a belügyminiszter, vagy annak az államtitkárja ellen.

Ha a törvénytétel és szabálytalanság történt, a törvény kijelöli az orvosláskeresés útját, módját. A Kuria, mint független delegált bíróság dönt az ilyen esetekben, íté — nem kósza hangula-

tok — hanem konkrét tanuallomások alapján. A függetlenségi párt annakidején alkotmánygaranciának tekintette a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslatot. Nem hiszik, hogy a függetlenségi párt most akadjanak olyanok, akik nagyobb garanciának látják azt, hogy higgadt és pártatlan bíróság helyett érdekelt és szenvedelemre hevült pártemberek mondjanak ítéletet.

A függetlenségi párti képviselők egy csoportja állítólag Hadik államtitkár fejét követeli s Andrassy erre ma azzal felel, hogy a Hadik feje csak az övével együtt kapható, de hogyha a függetlenségi párt nagyon áhitozik utána, könnyen hozzájuthat mind a kettőhöz. Öröme telnek a függetlenségi pártban valakinek ezekben a fejekben? Mi a magunk részéről óhajtjuk, hogy ezek a kipróbált, erős koponyák helyükön maradjanak. Andrassy, amilyen lelkes harcos volt a nemzeti küzdelem idején, éppen olyan erősen vette ki részét a munkából, most, amikor dolgozni kellett. Hadik pedig a belügyminiszter hűséges segítő társának bizonyult. Ki vállalná el a függetlenségi párt az odiumot azért, hogy három évi eredményes együttműködés után hálátlansággal fizessen ezeknek az embereknek? Kossuth Ferenc — a negyvennyolcasok vezére — egy kabinetben dolgozik Andrassy Gyulával, ismeri minden lépését, nem csak a nyilvánosság előtt történőket, hanem a titkosokat is. És a függetlenségi párt szempontjából

A logika.

Írta: Simon Vilmos.

(Utánnyomás tilos.)

Az „Imperial” éppen befordult a nápolyi öbölbe, amikor miss Howarth ismét felém fordította tekintetét. Valami különös lebilincselő varázs rejlett ebben a tekintetben, melynek sugarai a legszebb szemekből eredtek.

— Látja kapitány, ez nem szép magától — mondta kissé bágyadt, színtelen hangon. Megismerkedik velem a legsötétebb Indiában, hű kísérőmnek szegődik barangolásaimban s mikor végre a civilizáció küszöbéhez érünk, elhagy hűtlenül, mint a szökevény katonája a zászlóját.

Ez utóbbi mondatot miss Howarth erősebben hangsúlyozta, de komolyságát gyengíteni igyekezett azzal, hogy finom ajkaira mosolyt erőltetett.

— Oly szép terveket eszeltem ki — folytatta miss Howarth — s most ön keresztezni akarja őket, azért, mert valami sivár lelkű feljebbvaló csupa szeszélyből megtagadta szabadságának meghosszabbítását.

A leány arca e szavak után oly durvulás kifejezést öltött, mint egy gyermek, kit valamely kedvencz szórakozásában zavartak meg. Akaratlanul is mosolyognom kellett. Ez azonban több volt, mint amennyit miss Howarth temperamentuma elviselni tudott. Szemében az indulat tüze villant meg s ajkait összeszorította, ami nála a harag legmagasabb fokát jelentette.

— Nem akartam megbántani miss Howarth

— igyekeztem kiengesztelni a haragos leányt — csak a hasonlat a zászlóról és a szökött katonáról nevettegette meg. Mert ez a hasonlat akaratlanul is az én malomra hajította a vizet. Ha én most nem térnék vissza ezredemhez, akkor én ugyanolyan katona volnék, mint az, amelyről ön az imént oly megvető hangon nyilatkozott.

Miss Howarth nem látszott figyelni szavaimra, ami nála különben rendszer volt. Ha valamiért megharagudott, nem volt az az ékes-szólás, mely egyhamar ki tudta engesztelni. Ezt a szokását ismerve, elhallgattam én is és a hajó párkányára támaszkodva, miként miss Howarth, egész érdeklődésemet Capri szigetére irányítottam, melynek pompás látképét a maga egészében lehetett élvezni hajónk fedélzetéről. A narancs és citromfák éppen virágzásban voltak és az üde, lágy szellő, mely végig suhogott a nápolyi öblön, telítve volt a természet újjáébredésének illatával.

Az Imperial időközben a kikötő közelébe ért és a népes partról már hallatszott a hullámozó tömeg zsvaja.

Miss Howarth ekkor ismét felém fordult. Arca nyugodt, derűs volt, mintha semmi sem zavarta volna meg köztünk a jó egyetértést.

— Ön azt mondta kedves kapitány, hogy néhány napig még Nápolyban maradhat?

— Négy napig, miss Howarth.

— És aztán?

— Aztán bevonulok ezredemhez, de remélem csak rövid időre. A tropikus égőrvöl jött ember sok minden kifogással kieszközölhet újabb szabadságot. Afrikai láz, légváltozás, és

egyéb okok, mind oly eszközök, amelyek sohasem téveszthették el a hatást.

Miss Howarth helyeslőleg bölintett fejével, aztán minden átmenet nélkül kérdezte:

— Ön nekem szerelmet vallott, kedves kapitány, hogy van az, hogy most mégis el akar hagyni, holott saját bevallása szerint bármikor hátat fordíthatna a katonaságnak. Egy rövid kérvényébe kerülne az, hogy itt maradjon velem.

— Igaza van, miss Howarth. Csakhogy a mi családjunkban tradíció az, hogy aki egyszer katona lesz, az megmaradjon a pályáján. És ha én most, az ön kedvéért, miss Howarth szakítani fogok a hagyományokkal, azt nem engedni meg karakterem, hogy amugy rövidesen hagyjam el azt a pályát, melyhez életemnek annyi kedves emléke fűz.

Miss Howarth arca elárulta, hogy nem egészen osztja az én nézeteimet. Közbe azonban hajónk partja ért és miss Howarth ellenvetéseinek már nem adhatott kifejezést.

Négy napig együtt jártuk Nápoly környékét és miss Howarth ismét a régi jókedvű leány volt s meglátszott rajta az az igyekezet, melylyel kerülni akart mindent, ami megzavarta volna együttlétünk örömeit.

De amikor bucsuzás előtt megjelentem nála, megismétlődtek újra azok a jelenetek, amelyek oly mindennaposakká lettek, amióta Cairóban átvettem szabadságom meghosszabbításának sürgönyét. Hiába igyekeztem megnyugtanni, hogy távollétem nagyon rövid lesz, folyvást azt ismételte, hogy egy előérzet azt sugja neki,

még sem talál a belügyminiszter munkálkodásában semmiféle kifogásolni valót. Hol van az a függetlenségi képviselő, aki azt arrogálja magának, hogy távolról a viszonyokat félig, vagy sehogy sem ismerve biztosabban ítél, mint Kossuth Ferencz?

Nem első eset, hogy apró viczinális eseményekből országos ügyet csinálnak s azt Andrassy Gyula ellen élezzik ki néhány függetlenségi politikus részéről. Reméljük azonban, hogy ez lesz az utolsó. Az ilyen belső perpatvarok súlyosan veszélyeztetik a koalíció egységét, az pedig nem érdeke a függetlenségi pártnak sem, hogy ez az egység megbontódjék. Mert ezzel a mai viszonyok között még nem tudunk elképzelni olyan politikai alakulást, amelyik akár az ország, akár a függetlenségi párt szempontjából hasznosabb és szükségesebb lenne, mint a koalíció.

Budapest, február 20.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen megkezdik a házszabályrevízióról szóló javaslat tárgyalását.

Zichy Aladár a királynál. Bécsből jelentik, hogy gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli minisztert a király ma déiben külön kihallgatáson fogadta.

A miniszterelnök a szeszdó-törvényről. Lovász Márton országgyűlési képviselő vezetésével Ada, Mohol, Óbecse és Péterrév községbeli gazdák küldöttsége tiszteltet ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnökknél, mint pénzügyminiszternél, akit arra kértek, hogy az előkészítés alatt levő szeszdó-törvényben engedje meg a kis üstön való főzést, ami az állattenyésztésnek is érdekében fekszik. Wekerle Sándor miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy minden feltehető módon segíteni akar a gazdaközönségen és ebben az irányban is gondja lesz a gazdák kívánalmaira. Tervében van, hogy csoportosítás után tegye lehetővé a szesznek jobb kifőzését és kihasználását és ezeknek a gazdacsoportoknak állami kedvezményeket is szándékozik biztosítani. A küldöttség megnyugvással fogadta a miniszterelnök választát.

hogy ez a távozásom oly örvény lesz, mely örökre elválaszt tőle.

— Meglátja, ha majd otthon lesz ismét a szép magyar nők között, gyorsan elfelejt a kis angol leányt, ki csak arra volt jó, hogy az utazás unalmait elfelejttesse önnel.

Mikor aztán az indulás órája ütött, miss Howarth ismét nyugodtabb lett.

Finom csipkekendőjével addig intett utánam a szálloda erkélyéről, amíg csak kocsim el nem tűnt szeme elől.

Szabadságom kieszközölése könnyebben ment, semmint gondoltam. A hirtelen légváltás csakugyan némi lázas állapotot idézett elő s két héttel visszatérésem után már ismét teljes gözzel robogtam Nápoly felé.

A Cavour-szállodában, ahol miss Howarth lakott, arról értesítettek, hogy a leány már napok óta Capri szigetén tartózkodik.

Még aznap áthajóztam Capriba. Már esti szürkület volt, amikor a szigetre értem s a gyönyörű tavaszi est arra csábított, hogy az utal gyalog tegyem a Pagano-szállodáig. Gondolataimmal előlálva haladtam fel az uton, melynek irányát a hirtelen beállott sötétségben csak Capri szélső házainak gyenge lámpafényei jelezték.

Az Anna-Capri-i ut keresztezésénél két sötét árnyat pillantottam meg, mely egymáshoz simulva haladt előttem. Szivarra gyújtva, nyugodtan haladtam mögöttük, nem figyelve halk suttogásukat. Csak amikor Capri szélső házaihoz értem s a lámpák gyöngye világítása mellett egy férfi és egy nő bontakozott ki a két ár-

A kormány és a házbéruzsora. A házbér- és élelmiszer-uzsora ügyében, hir szerint, messzeható akciót tervez a kormány. Az akció bevezető része lesz az az anket, amelyet dr. Wekerle Sándor miniszterelnök hív össze az élelmiszer-uzsora tárgyában. Az anket márczius 3-án megy végbe, addigra a miniszterelnök beszerzi a hivatalos adatokat, amelyek alapján az égető kérdés teljes megvilágításban kerül az anketen résztvevők elé.

A kifiltott „Arme-Zeitung“. A Danzer-féle Arme-Zeitungtól tudvalevőleg megvonták a magyarországi postán való szállítás jogát. A lap mai száma mégis eljutott Magyarországra zárt borítékban. A lap élén közlik, hogy előfizetői e lapot ezentul is rendszeresen meg fogják kapni borítékban, külön költség nélkül. Ily körülmények között — írja — a postaszállítás elvonása nem jelent ránézve egyebet, mint pénzbüntetést, miután a levélportó a feladó állam postakincstára javára esik, a magyar kormány által kiszabott pénzbüntetés — ó mily ironiája a sorsnak — az osztrák postakincstár bevételeinek emelésére fog szolgálni. Gunyolja a magyar állam gyengeségét, hogy ilyen eszközökre szorul s kijelenti, hogy szívesen megfizeti a borítékban küldés portó többletét, mert előfizetői a legutóbbi hetekben erősen megszáporodtak. Tartalmát illetően a lap, amelynek homlokán, a cím alatt, a hadügyminiszter kijelentése után is még mindig ott olvasható, hogy magasabbrangú tiszték közreműködésével adják ki és szerkesztik, eddigi irányban hadakozik a magyar nemzeti követelések ellen. Erős a hitünk, hogy ez a kis osztrák szemnylap egyáltalában nem árthat nekünk.

Államvasuti mérnökök Kossuth Ferencznél. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél ma délután a képviselőházban az államvasuti gépészeti és építészeti osztály mérnöki kara tiszteltet. A minisztert arra kérték, hogy a gyártás ellenőrzéséért járó külön díjak az új illetmény szabályzat életbeléptetése esetén ugyanakkor maradjanak, mint azelőtt, kérték továbbá, hogy a szolgálati és illetmény szabályzatnak a személyzet érdekében alkotott és eddig még végre nem hajtott 99. §-ának d) pontját hajtásáig végre. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, biztosította őket jóindulatáról és megígérte, hogy a kérdést jóakarólag fogja tanulmányozni.

Az osztrák delegációból. Az osztrák delegáció ma délelőtt teljes ülést tartott, amelyen folytatta a rendszeres hadügyi költségvetés tárgyalását.

A Brecht delegátus a kisiparnak a hadsereg-szállításokban való nagyobb részesítése érdekében emel szót. Drexel képviselő a szociáldemokraták néphadserege ellen nyilatkozik és hangsúlyozza az

nyékből, kezdtem jobban figyelni. A nő termete rendkívül ismerős volt. Talán érezte, hogy szemem fiúkétségűleg tapad rá, mert hirtelen visszafordult. Nem tudom ki volt jobban meglepve, én-e vagy miss Howarth, mert az árny egyike ő volt.

Rövid, kínos esend után miss Howarth visszanyerte önmagát s elég elfogulatlanul üdvözölt, aztán bemutatott kísérőjének. Izgalomban nem jegyeztem meg nevét, csak külseje sejtette velem, hogy festő. Szemének villogásából azonban látam, hogy ő tudja ki vagyok.

A Pagano előtt a festő elbucszott tőlünk és én miss Howarthal egyedül maradtam.

— Szabad tudnom, miss Howarth, ki ez az ember — kérdeztem ingerülten.

Miss Howarth az ő szokott nyugalmával felelt:

— Ismerősöm, vagy ha önnek úgy tetszik a — völegényem.

— Miss Howarth, ez nagyon rossz tréfa.

— Dehogyan tréfa, kedves barátom. Ön engem elhagyott, valami hőbortos elvek kedvéért. S mivel az én elvem az, hogy aki engem szeret, az sohse hagyjon el, hasonlóképp cselekedtem, mint ön. Remélem belátja, hogy ebben van némi logika.

E füresa feleletre nem találtam rögtön választ, mire miss Howarth fejével kecsesen bucsut intve, ott hagyott a Pagano-szálloda küszöbén. Hogy aztán mi történt, arra már nem emlékszem, mert gondolataimat csak akkor birtam ismét rendbe szedni, mikor másnap egy átsétált éjszaka után ismét Nápoly felé hajóztam

erős hadsereg szükségességét a külső ellenség elleni védekezés és a belső rend fenntartása céljából. A hadügyi kiegyezésre vonatkozólag a hadsereg egységét követeli. Ha ezt azonban nem lehet megőrizni, ez esetben jobb a különválasztás. Schumayer delegátus polemizál Drexellel és hangsúlyozza, hogy a szociáldemokraták a kulturáért küzdenek minden téren és szüntelen küzdeni fognak a jelenlegi hadseregrendszernek általános népfelfegyverzéssé való átalakulása mellett és minden eszközzel ezen állapot előkészítésén fognak dolgozni.

Az osztrák delegátus hadügyi bizottsága elfogadta a hadügyi költségvetést.

Bonyodalmak.

— Elégületlenkedés a függetlenségi pártban. —

Budapest, február 20.

A függetlenségi pártban egy töredék, amely már többször megkísérelte a frondörködést, a deési választást felhasználta arra, hogy ismét fölszítsa az elégületlenkedést. A kis csoport ez alkalommal gróf Andrassy Gyula és a belügyi kormányzat ellen fordult és tegnap este — mint már jelentettük — egy rögtönzött konventikulumban egyenesen azt kívánták, hogy gróf Hadik János belügyi államtitkár adja át a helyét egy függetlenségi képviselőnek. Erre a forrongásra, amelyet Kossuth Ferencz indítványára a függetlenségi párt intéző bizottsága elé vittek, igen határozottan felelt gróf Andrassy Gyula, aki ebben a nyilatkozatában ismét tanulmányt adott államférfiai határozottságának és politikai bölcsességének. Kijelentette, hogy sem ő, sem az államtitkárja nem ragaszkodnak állásukhoz, amelyet szívesen elhagynak, ha elvesztették a többség bizalmát, de már ellenőrzöt nem fogadnak el. Ők a mai politikai helyzetben épp úgy képviselik a függetlenségi párt érdekeit, mint a többi pártét, őket teljesen fölösleges ellenőriztetni. Enellett az igazán férfias nyilatkozat mellett azonban gróf Andrassy Gyula azt is kijelenti, hogy ez az állásponjtja éppen nem jelenti azt, mintha ő a függetlenségi párt tagjait kizárni akarná a belügyi kormányzathoz, mert már régebben több függetlenségi képviselőnek felajánlotta a második belügyi államtitkárságot. Ez a minden ízében korrekt és föltétlen becsületes nyilatkozat olyan nagy hatást tett a függetlenségi párttagokra, hogy az elégületlenkedők egészen magukra maradtak.

A bonyodalmakról a következőkben számolunk be:

A függetlenségi párt forrongása.

A függetlenségi párt egy töredéke — amint már megírtuk — a deési választás alkalmából tegnap este konventikulomot tartott, amelyen abban állapodtak meg, hogy küldöttség útján kerik meg Kossuth Ferenczet mint pártvezért, a függetlenségi párt kívánságainak megvitatására és a párt vélt sérelmeinek orvosolására.

A küldöttség tagjai: Holló Lajos, Mérey Lajos és Szentiványi Árpád a képviselőház mai ülése után keresték fel szobájában Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert és előadták neki, hogy a párt forrongása egyáltalában nem palotaforradalom, hanem a párt sérelmei következtében jutott kifejezésre. A függetlenségi pártot több oldalról támadják, anélkül, hogy kellő védelemben részesülne és ha a függetlenségi párt közjogi aggodalmait akarja fejtegetni, azzal csillapítják le, hogy ártalmára válik a koalíciónak és fölforgatja az állapotokat. Andrassy ellen nekik személy szerint kifogásuk nincs, de a hatvanhetes belügyi kormányzat méltán kelt aggodalmait a függetlenségi párt körében.

Kossuth Ferencz miniszter szívesen fogadta és hallgatta meg párthíveit. Hangoztatta, hogy ma nem a függetlenségi párt, hanem a koalíció van kormányon, mégis, ha a függetlenségi pártnak sérelmei vannak, teljes joga van azokat megvitatni és orvoslásukat kérni és biztosítani. Azt hiszi, leghelyesebb volna az intéző bizottságot összehívni tanácskozára.

Ezt a javaslatot a küldöttség elfogadta és megállapodott abban, hogy az intéző bizottságot a jövő szerdára hívják össze.

Mérey Lajos képviselő annak a kijelentésére kért föl bennünket, hogy ő tegnap este a függetlenségi pártkörben egyetlen egy szóval sem illette a belügyi kormányzatot, de nem ejtette ki gróf Hadik János államtitkár nevét sem.

Gróf Andrassy Gyula nyilatkozata.

A képviselőház folyosóján természetesen élénken tárgyalták ezt a frondörködést, amelynek éle éppen gróf Andrassy Gyula ellen irányul, aki eddigi működésével a legteljesebben kiérdemelte a függetlenségi párt bizalmát. A miniszter számos függetlenségi képviselő meg is szólította, hogy hazafias munkásságát és lelkiismeretességét elismerve, bizalmukról biztosítsák. Még azok, akik mentegetni próbálják ezt a robbantási szándékot, is csak annyit tudtak mondani, hogy ellene senkinek sincs kifogása, de a függetlenségi pártnak a belügyi kormányzatban képviselve kell lennie.

Gróf Andrassy Gyula a tegnapi konventikulumról és az egész forrongásról, a következő férfias nyilatkozatot tette:

— Azt olvasom egyes lapokban, hogy a függetlenségi képviselők egy csoportja a belügyi államtitkár fejét követeli. Amennyiben ez így állna, amit kétségbe kell vonnom, azt hiszem, a legnagyobb előzékenységről teszek tanuságot, amikor kijelentem, hogy nemcsak az a fej áll rendelkezésükre, hanem az enyém is. Hadik államtitkár éppen olyan kevéssé ragaszkodik állásához, mint én. Nemesak egy fejet kaphatnak meg, hanem kettőt, de csak egyszerre. Külön-külön egyet sem. Fölvette a függetlenségi képviselők csoportja azt a kívánságot is, hogy a belügyminisztériumba a függetlenségi párthoz tartozó államtitkár neveztesse ki. Oly formában, amint ez a kérdés tegnap felvetett, oly indokolás alapján, aminő ott elhangzott, nem vagyok hajlandó ebbe belemenni. Ahol én ülök, ott csak egyféle politika lehetséges és én, valamint Hadik államtitkár is, a mai helyzetben, ezen egységes politikánkból kifolyóan, éppen úgy képviseljük a függetlenségi párt érdekeit, mint a többi pártét; abba a felfogásba tehát bele nem megyek, hogy a függetlenségi pártnak ellenőrző, vagy az ő külön érdekeit képviselő közegre volna szüksége a belügyminisztériumban. Más kérdés aztán az, mi az elvi álláspontom a második államtitkári állást illetően. Egyszerűen az, ami csak természetes, hogy nem tekintem ez állás betöltésénél azt, hogy valaki 48-as-e, vagy 67-es, hanem kizárólag azt, vajon egyéniségénél fogva alkalmas-e ez állásra, valamint arra, hogy munkámban segítsen. Hogy ez az álláspontom, mi sem bizonyítja inkább, mint az a körülmény, hogy már régebben a függetlenségi párt több tagjának felajánlottam a második államtitkári állást. Különböző méltóztassanak azok az urak, akik így gondolkoznak, legjobb belátásuk szerint és minél gyorsabban eljárni. Én nem fogok akadályokat fölvetni, részemről és részünkről: szabad a pálya.

A belügyminiszternek ez a kijelentése, amelynek híre csakhamar elterjedt a képviselők között, igen nagy hatást tett. Az izgalom lassankint lecsillapult és noha a lelkekben még forronganak a deési választás alkalmából felmerült aggodalmak, úgy látszik, hogy a függetlenségi párt vezéreinek megnyugtató szavára hamarosan el fog csendesülni a párt haragja és méltatlankodása.

A deési választás.

A deési választás dolgában, amely ezeket a bizonyalmakat előidézte, gróf Wass Béla főispán ma hosszabb nyilatkozatot adott ki, amelyben ki-

jelenti, hogy a vármegyében pártpolitikát soha nem csinált. Hazafias érzelme azt sugallta, hogy a magyarság érdekében a legnagyobb rövidlátás lenne az, ha olyan vármegyében, hol a magyarság kisebbségben él, a nemzetiségek térfoglalását politikai elmentések megteremtése és ennek alapján felidézett surlódások alapján segítenék elő. Azt tartja és hirdeti, hogy ilyen helyeken, annak a 67-esnek és annak a 48-asnak legfőbb hazafias kötelessége az, „hogy karöltve tudjon helyes megyei politikát csinálni”. Az erőt ilyen helyeken a kormányzó hatalom csak az igazságos kormányzásból és a békés egyetértés létesítéséből meritheti. A választás előmenyéinek rövid ismertetése után végül nyomatékosan kijelenti, hogy ő a választásba be nem folyt.

Ezzel szemben viszont dr. Gogoman Antal, a deési függetlenségi párt elnöke, aki ma a képviselőházban hosszabb ideig volt Kossuth Ferencnél, kijelenti, hogy mindazok a hírek, amelyek a deési választási visszaélésekről szólnak, megfelelnek a valóságnak.

A házszabályrevízió napirenden.

— A képviselőház holnap kezd tárgyalni. —

Budapest, február 20.

Egy kis villámlás és mennydörgés között a képviselőház mai ülésén elhatározta, hogy napirendre tűzi Nagy Emilnek a házszabályok módosításáról szóló indítványát s az indítvány tárgyalását már a holnapi ülésen megkezdí. A törvényes forma kedvéért a mai ülésen Wekerle Sándor miniszterelnök a kormány összes előterjesztéseit visszavonta. Így holnaptól kezdve a Ház tanácskozásának tárgya kizárólag a házszabálymódosítás lesz.

A disszidensek bejelentették gróf Andrassy Gyulának, hogy tegnapi határozatuk értelmében ragaszkodnak előbbi álláspontjukhoz s a revízió ellen küzdeni fognak.

Az ülés után Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert és gróf Andrassy Gyula miniszterek, meg Rakovszky István alelnök fölkeresték Justh Gyulát, a Ház elnökét és a házszabály tárgyalásával kapcsolatos dolgokat vitatták meg.

Mindezek között a folyosón is élénken vitatták a revíziós javaslatot és különösen a szünet alatt tárgyaltak behatóan a disszidensek a függetlenségi párt tagjai között is voltak többen, akik a revízió ellen nyilatkoztak, különösen Bedőházy János jelentette ki egész határozottan, hogy ő a Nagy-féle indítvány ellen fog szavazni.

Este a pártkörökben folytatódott a megbeszélés. A függetlenségi pártkörben a tegnapi est eseményeivel ellentétben ma teljes nyugalom volt. A frondörködők közül alig jött föl valaki, a házszabályrevízió ellenzői sem jelentek meg s így a képviselők Günther Antal igazságügyminiszterrel csöndesen beszéltek a revízió szükségességéről.

Már a revízió ellenzői annál hevesebben készülnek a holnap meginduló harcra. A disszidensek, akik tegnap elhatározták, hogy minden nap tartanak értekezletet, ma este is a Bristol-fogadó külön termében gyűltek össze. Elhatározták, hogy ragaszkodva már korábban kifejtett álláspontjukhoz, a házszabályrevíziós indítvánnyal szemben a legmerevebb elállást fogják kifejteni. Ezután a következő harcmodor dolgában tanácskoztak, azonban végleges megállapodásra nem jutottak, mint hogy a harci taktikát a Házban lefolyandó eseményektől teszik függővé. A disszidensek körében a hangulat harcias ugyan, de a legtöbben nem igen biznak abban, hogy a házszabályrevíziót valamiképpen megakadályozhatnák.

Hasonlóan harcra készülnek a nemzeti ségiek is, akik ma délután Rákóczi-uti új helyiségükben Brediceanu Coriolán elnöke alatt értekezletet tartottak és egyhangulag elhatározták, hogy a házszabályrevízió felett holnap meginduló vitában a legerélyesebben részt vesznek. A csoport elvből ellenez minden házszabályrevíziót és azt tőle telhetőleg megakadályozni igyekeznek. Az értekezleten kijelölték a holnapi szónokokat is.

Napirenden van!

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 20.

A házszabályok módosítására vonatkozó indítványt ma a képviselőház a holnapi ülés napirendjére tűzte ki. Ez a fontos lépés nem történt meg minden emóció nélkül.

Nyomban azután, hogy a miniszterelnök a házszabályok értelmében visszavonta az összes benyújtott törvényjavaslatokat (hogy a házszabályrevízió előtt tiszta legyen az út), Bozóky Árpád magáévá tette a visszavont javaslatokat. Már ennél a pontnál támadt némi csete-paté; de aztán valahogy csak sikerült megértetni a nyugtalankodókkal, hogy Bozóky Árpád nem a kormány és így nem rendelkezhetik a javaslatokról. Az igazi mozgalom akkor kezdődött, mikor az elnök de facto javasolta, hogy holnap már a házszabály revíziójával foglalkozzanak. Farkasházy Zsigmond (sűrű elnöki figyelmeztetéssel) és Suciú János a javaslat ellen, Esterházy Móricz és Szmrecsányi György mellette szólaltak föl. Most már, a házszabályok értelmében, szavazni kellett volna, de a disszidensek elégedetlensége a házszabályokhoz való fölshóllás címén tört magának utat. Bozóky Árpád, Mezőfi Vilmos, Lengyel Zoltán, Molnár Jenő, Rátkay László, Suciú János — több-kevesebb variációval azt fejtették, hogy a revíziós indítványt nem is lehet napirendre tűzni, mert bárha a kormány visszavonta az általa benyújtott törvényjavaslatokat, de a képviselők által benyújtott törvényjavaslatok még mindig fönállanak, ezeket nem vonták vissza s így a házszabálymódosításra vonatkozó indítvány nem tárgyalható. Rakovszky István, Hammersberg László és Sággy Gyula az ellenkezőt vitatták és magyarázták a házszabályok helyes értelmezését. Maga Justh Gyula is fölvilágosította az elégedetlenkedőket, hogy a képviselők indítványait nem lehet a kormány törvényjavaslataival egy kalap alá fogni s ennek következtében az ő elnöki előterjesztése szigorúan a házszabályok között mozog.

Ekkor már igazán izgatottak voltak a kedélyek és szükség volt egy-két csillapító szóra. Kossuth Ferenc mondotta ki ezeket a szavakat. Néhány rövid mondatban megmagyarázta, miről van tulajdonképpen szó és hogy a házszabályok intézkedéseit hogyan kell értelmezni. Általános helyeslés fogadta szavait. De azért még mindig ropogtak, bárha szórványosan, a fölshóllások. Ezeket a miniszterelnök hallgattatta el végképpen. Válaszolt a szemrehányásokra, melyek olyasfélét emlegettek, hogy a revízió meglepetésszerűen került a Ház elé. Visszautasította ezeket a neveléses vádakot és egyszerűen megczófolta a házszabálymódosítás tárgyalhatása ellen fölhozott argumentumokat. Wekerle Sándor érvei oly frappánsak voltak, hogy az egész Ház tapsban tört ki, mikor befejezte beszédét. A miniszterelnök beszédének igen nagy volt a hatása. Utána a tulnyomó többség elfogadta az elnök előterjesztését: holnap tárgyalni fogják a házszabálymódosításra vonatkozó indítványt.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Rajk Aladár és Hentz Károly.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A visszavont törvényjavaslatok.

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. Ház! Mintán kívánatos lenne, hogy a házszabályok revíziójára vonatkozó indítványt mielőbb tárgyaljuk (Halljuk! Halljuk!) és annak előföltételét képezi az, hogy a tárgyalásra váró előterjesztéseink ne legyenek, —

miután akként rendelkezik úgy az 1848: IV. t.-cz. 15. §-a, mint házszabályainknak ezen alapuló határozmányai is ezt kívánják, van szerencsém bejelenteni a kormány nevében, hogy összes előterjesztéseinket ezennel visszavonjuk.

Bozóky Árpád a házszabályokhoz kér szót és a kormány által visszavonni szándékolt javaslatokat magáévé teszi.

Az elnök: A képviselő ur csak az egyes képviselők indítványait tehetné magáévé. Talán kormány-nak képzeli magát, hogy a miniszterium törvényjavaslatait akarja magáévé tenni? (Derültség.)

Bozóky Árpád: Hivatkozik a házszabályok 204. szakaszára, amely szerint nincs különbség egyszerű indítvány és törvényjavaslat között. Azokat is magáévé teheti bárki.

Molnár Jenő: Figyelmezteti a Házat, hogy nemcsak a kormány, hanem egyes képviselők is nyújtottak be törvényjavaslatokat. Ezek is figyelembe veendőek.

Az elnök javasolja, hogy a holnap ülés napirendjére tüzzék ki Nagy Emilnek a házszabályok módosításáról szóló indítványát.

A négy napirend-szónok.

Farkasházy Zsigmond: Felsorolja a sürgős törvényjavaslatokat, amelyek elintézésre várnak. Nem tartja helyénvalónak, hogy ezeket most mellőzve, a házszabálymódosítás tüzessék napirendre. Fejtegeti, hogy a mai többség éppen a házszabályoknak köszöni létét.

Az elnök ismételtén figyelmezteti a szót, hogy a házszabályok értelmében nem engedi meg az érdemleges vitát.

Farkasházy Zsigmond: Mivel az elnök ur szerint nem lehet vitálni a kérdést...

Az elnök: Nem én szerintem, a házszabályok szerint! (Helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond kijelenti, hogy a házszabálymódosítás napirendre tüzését ellenzi s a törvényjavaslatok tárgyalását kívánja.

Gróf Eszterházy Móricz: A házszabály módosításának szükségét mindenki belátja, ezért elfogadja az elnök napirend-javaslatát.

Suciu János: Csatlakozik a revízióellenesek álláspontjához. Panaszodik, hogy gróf Andrássy Gyula a nemzetiségieket nem hívta meg a tegnapi értekezletre. Ellenzi a házszabályok napirendre tüzését.

Szmrecsányi György: Elfogadja az elnök napirend-javaslatát.

A házszabályok.

Bozóky Árpád: A házszabályokhoz szól. Azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket egyes képviselők idők során előterjesztettek, senkisémet vontam vissza. Ennél fogva a házszabálymódosítást éppen a házszabályok értelmében napirendre tüzni nem lehet.

Mezői Vilmos: Hivatkozik a házszabályokra és a negyvennyolcadiki törvényekre s azt fejtegeti, hogy az egyes képviselők által benyújtott törvényjavaslatokat is le kell tárgyalni és a házszabálymódosítást csak azután tüzheti napirendre a Ház.

Rakovszky István: Általános elv, hogy minden szabálynak olyannak kell lenni, hogy végrehajtható legyen. Bizonyos, hogy a házszabályok csak a kormány által betervezett törvényjavaslatokról szólnak. (Nagy zaj a disszidensek részéről.) Ellenkező esetben ember rosszhiszemű ténykedése meggátolhatja minden házszabálydöntést, pusztán azzal, hogy mindenféle törvényjavaslatokat terjesztene elő. Az elnök eljárása tökéletesen helyes és szabályszerű.

Lengyel Zoltán: Nézete szerint azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a miniszterelnök visszavon, bárki magáévé teheti. Erre nézve idézi azt a beszédet, melyet 1904-ben e tárgyban ő (Lengyel) mondott.

Hammersberg László: Az egyes képviselők ugyanevett törvényjavaslatai csak indítványok, amelyek fölött a Ház még nem is döntött. (Nagy zaj a disszidensek részéről.)

Rátkay László: A házszabályokra különösen vigyázni kell a függetlenségi pártnak. Az elnök napirend-indítványát nem tartja szabályszerűnek, mert áll az, hogy előbb az összes törvényjavaslatokat le kell tárgyalni, vagy legalább határozni kell róluk. Döntsenek holnap az egyes képviselők által betervezett törvényjavaslatokról is és azután ám tüzzék ki a házszabálymódosítást.

Bozóky Árpád: Hozzájárul Rátkay felfogásához. Suciu János felszólalása után

Molnár Jenő a házszabályokhoz szólva, újból fejtegeti, hogy az elnök javaslata hiányos. Ragaszkodik ahhoz, hogy a 319. szakasz liberálisan értelmeztesse.

Sághy Gyula: Nem osztja Rátkaynak azt a felfogását, hogy a Ház előtt lévő indítványok törvényjavaslatoknak tekintendők, mert ami az indítványkönyvben van bejegyezve, az csupán indítványnak tekinthető. Az elnök napirend-javaslatát világos és helyes.

Kovács Ernő: Kéri az elnököt, állapítsa meg, vannak-e törvényjavaslatok, vagy nincsenek?

Az elnök: Az egyes képviselők által betervez-

tett indítványok, amelyek törvényjavaslatok alkotását kívánják, csak akkor tárgyalandók, ha azt a Ház kívánja. Erről a Ház nem nyilatkozott, így ezek törvényjavaslatnak nem tekinthetők. Az ő elnöki előterjesztése törvényes, megfelel a házszabályoknak és a negyvennyolcadiki törvényeknek, ennél fogva kijelenti, hogy előterjesztését sem visszavonni, sem módosítani semmi szín alatt nem hajlandó. (Élénk helyeslés és éljenzés és taps.)

Lengyel Zoltán: Szeretné tudni, hogy az indítvány mikor válik törvényjavaslattá? Az ostya az ur testvére válhatik ha a pap megszenteli...

Szmrecsányi György: Ne beszéljen ilyeneket! Számár! Számár!

Lengyel Zoltán folytatja beszédét.

Szmrecsányi György: Számár! Számár! (Zaj.)

Az elnök Szmrecsányit rendreutasítja.

Lengyel Zoltán: Sohase annak van igaza, aki kiabál.

Bródy Ernő: Amellett érvel, hogy a régebben leadott indítványok valóban törvényjavaslatok.

Kossuthi beszéde.

Kossuthi Ferencz kereskedelmiügyi miniszter: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Azt hiszem, hogy e nagy vita egy félreértésen alapult. (Halljuk!) Egyszerűen azon a félreértésen, hogy azok, akik azt vitatják, hogy az egyes képviselők által benyújtott törvényjavaslatok vissza lesznek-e vonva: igen vagy nem, azt hiszik, hogy az a tény, hogy a kormány a saját maga törvényjavaslatait visszavonta, már magában foglalja azt a tényt is, hogy azok a törvényjavaslatok is visszavonattak, amelyeket az egyes képviselők nyújtottak be, holott a kormány csak a maga törvényjavaslatait vontam vissza. (Igaz! Rendben van! balfelől.) Hogy a többi törvényjavaslatok tárgyalandók-e, vagy nem, afelett a kérdés felett a Ház még nem határozott. (Igaz! balfelől.) Ezen tény felett határozhat majd, amikor azt jónak látja megtenni. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Arra nézve a házszabályokban tudtommal nincs megállapítva semmi, hogy ugyanazon ülésszakban történjék-e, igen vagy nem és hogy micsoda sorrendben történjék ez a dolog? (Igaz! Ugy van!) Ennek folytán a tényállás csak úgy áll, hogy a kormány visszavonta törvényjavaslatait, az egyes képviselők által benyújtott törvényjavaslatok pedig majd annak idején a Ház elé fognak kerülni és a Ház határozni fog arra nézve, hogy akarja-e tárgyalni, vagy nem? (Igaz! Ugy van!) Ez a tényállás és mivel elég alkalmunk lesz egymással vitakozni, ne vitakozzunk most oly dolog felett, ami tulajdonképp kérdés tárgya nem lehet, mert a tényállás az, amit én mondtam. (Élénk helyeslés.)

Bozóky Árpád felszólalása után

Az elnök kijelenti, hogy a miniszterek és az egyes képviselők által benyújtott törvényjavaslatok közt nem ő, hanem a házszabályok tesznek különbséget.

Bozóky Árpád félreértett szavait igazítja helyre.

Lengyel Zoltán felszólalása után

Wekerle Sándor miniszterelnök szól:

A miniszterelnök beszéde.

T. Ház! Nemesak a házszabályokhoz kívánok szólni, hanem a dolog érdeméhez is, mielőtt a t. Ház az elnök ur javaslata fölött határozatát meghozná.

Itt először is az vonatott kétségbe, hogy a házszabályok revíziója oly sürgős természetű ügy volna, mely indokoltá teszi többi ügyeinknek félre-tételét és első sorban a házszabályok revíziójának tárgyalását. Utalás történt arra is, hogy egy esztendő előtt más volt a mi véleményünk a házszabály revíziója tekintetében. Hát én mindenkinek emlékébe hívom fel azokat a szomorú eseményeket, amelyek itt a képviselőházban lejátszódtak. Kisebbitésünkkel jártak ezek nemesak itt, hanem parlamentáriszmisszunk kisebbitésével az egész világon. Ezen események megtörténte után igenis a házszabályok revízióját elsőrendű szükségletnek kell nyilvánítanunk, hacsak a tehetetlenség fertőjében sülyedni nem akarunk. (Élénk helyeslés.)

Aki nem hamis szemüvegen át nézi azon indítványt, amely a házszabály revíziója iránt beadott, annak el kell ismernie, hogy az nem a szólás-szabadság korlátozásán alapul (Élénk helyeslések), sőt azt a legkiterjedtebb mérvben biztosítani kívánja. Csakis azt a módot keresi, hogy ez a szólás-szabadság a tanácskozás megakasztása nélkül hosszabb időn át ne lehessen gyakorolható.

Két kifogás tétetett a házszabályok revíziójának napirendre tüzése ellen. Az első, hogy Bozóky Árpád t. képviselő ur, amidőn visszavonattak a kormány előterjesztései, felállott és a házszabályok 217. §-a alapján azokat magáévé tette. En igen örülök, hogy a t. képviselő ur olyan meleg pártolónk közé tartozik, hogy valamennyi indítványunkat egyszerre a magáévé teszi (Derültség jobbfelől.) és számítok is arra...

Bozóky Árpád: Egymagam vagyok az egész Házban!

Wekerle Sándor miniszterelnök: ... hogy ha tárgyaljuk ezeket, ugyanezen álláspontra fog helyezkedni. (Derültség.) De a t. képviselő ur egy kis

tévedésben méltóztatik lenni. A házszabályok 217. §-a a tanácskozások menetéről szóló passzusban van benn, ahol a tanácskozás rendje van megállapítva és arra vonatkozik, hogy ha akkor valaki tesz egy indítványt magáévé, a felett a tanácskozás akkor tovább folyhat. (Igaz!)

A másik kifogás az volt, hogy a törvényjavaslat befejezése előtt azért nem lett kitézve a házszabályok revíziója, mert nemesak a kormány által előterjesztett törvényjavaslatok vannak, hanem egyéb törvényjavaslatok is.

Egy hang a baloldalon: Ez a hiba!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Én azt hiszem, igen téves lenne a házszabályoknak azt az értelmezést adni, hogy a házszabályok revíziója csak akkor foglalhat helyet, ha minden függő ügy le van tárgyalva. (Helyeslés.) A házszabályoknak az az értelme nem lehet. Nekünk igen sok ügyünk marad, amelyet nem tárgyalhatunk le egész legaliter. A kérdés nem is a körül forog, hogy ezáltal a t. képviselő urak kezdeményezési joga alterálva van.

A kereskedelmi miniszter felszólalásának nem lehet azt az interpretációt adni, hogy ő most Lengyel Zoltán álláspontjára helyezkedik: sőt ellenkezőleg, ő azt kívánja itt illusztrálni, amireh én is csatlakozom, hogy a képviselőknek kezdeményezési joga e tekintetben a legkevésbé sem alterálatik. Csak az a kérdés, most kell-e a Háznak határozni vagy ráér-e akkor, de majd egy jövő ülésszakban a házszabályok revíziója már érvényesülni fog. (Zaj és ellentmondások a szélsőbaloldalon. Elnök csejget.)

E felett olyan könnyedén napirendre nem térhetünk. De, ismétlem, nem hiába említettem, hogy így nem lehet interpretálni a dolgot, hogy minden függőben lévő ügyet előbb el kell intézni. Az 1848. IV. t.-cz. 15. §-a és a házszabályok ennek megfelelő rendelkezései egészen világosan mondják, hogy a törvényjavaslatok tárgyalásának bevégezése után lehet a házszabályokat módosítani. Egy szó sincsen itt, amely felesleges volna. „Tárgyalások bevégezése után” — erről van itt szó, hogy azon törvényjavaslatok visszavonása nélkül, amelyek eo ipso tárgyalandók, mint a kormány javaslatai, a házszabályokat revideálni nem lehet, ellenben azon törvényjavaslatokra nézve, amelyeket egyes képviselők terjesztettek be, az akadály csak akkor áll be, ha a t. Ház azok tárgyalását már elhatározta. (Zaj.) Ha nem határozta még el, akkor a tárgyalás bevégezéséről sem lehet szó. (Igaz! Ugy van! jobbról és a középben. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Nem akarok a kérdés további vitásába bocsátkozni, csak azt kívánom konstatálni, hogy itt a képviselő urak kezdeményezési jogának korlátozására senki sem gondol. Oly fontos alkotmányjogi biztosítéknak tekintem ezt, amelyet mi megcsontítani semmi körülmények közt nem engednénk. Annak azonban egy olyan interpretációt adni, hogy éppen a Háznak kezdeményezési és határozási joga legyen lehetetlenné téve: meg nem engedhető (Zaj.), ha ennek azt az interpretációt adnók, hogy az egyes képviselők által benyújtott javaslatok akadályát képezik a revízióknak, akkor ennek az lenne a következménye, hogy a képviselő urak egy esztendőig elhuzhatnák a dolgot, hogy a házszabály revízióját meghiusítsák. (Zaj.)

Aki nem akarja ezt a tisztelt képviselő urak közül, fogadja el az elnök ur határozati javaslatát. (Helyeslés és taps jobbról és a középben. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Az elnök: Az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után

az elnök: Felteszi a kérdést.

Lengyel Zoltán: A kérdés feltevéséhez kérek szót.

Az elnök: A kérdést feltettem, szavazás közben nem engedem meg a szót. (Zaj a disszidensek között.)

A Ház nagy többsége az elnök napirendi javaslatához járul hozzá.

Felkiáltások: Ellenpróbat kérünk.

Az elnök: Az ülést bezárom.

Ülés vége 12 órakor.

Budapest, február 20.

A horvátországi helyzet. Zágrábi jelentés szerint báró Rauc hán ma este Budapestre utazott. Crnkovic belügyi osztályfő a zágrábi második kerületben és Srbben fog mint jelölt fellépni. Az ügyesség ma elkobozta a parasztpárt lapját, a Dom-ot; Rauch érájában ez az első lapelkobzás. A választási mozgalmak javában folynak egész Horvátországban. A koalíció részéről állítólag több panaszt nyújtottak be a hatóságokhoz a választások tisztaságáról szóló törvény megsértése miatt. A jogpárt manifesztumban hívja fel híveit jelöltjei támogatására. A szociáldemokraták, akiknek eddig 15 kerületben volt jelöltjük, ujabban még hét kerületben állítottak jelöltek. A szocialisták ilyenformán összesen 22 kerületben próbálnak szerencsét.

A bán ma este Zágrábból Budapestre utazott.

Ezen utazása összefüggésben áll a tartománygyűlés összehívásával járó formalitásokkal. A szerb radikális párt ma választási manifesztumot tett közzé, amely a többiek között azt mondja: Hazánk viszonyai felette bonyolódottak. Amidőn a választási harc egész tartama alatt az összes horvát választókerületekben nyugalom uralkodik, a szerb önálló párt vérontást igyekszik előidézni. Fejére száll az Utbinában kiöntött vér. Békés módust kell találni, hogy a Magyarország és Horvátország közötti viták kiegyenlítessenek. Nincs kizárva, hogy a bonyodalomból kivezető utat találják. A horvát-szlavon királyság a magyar királysággal együtt a fennálló törvények alapján közösséget képez, de nem szabad megfeledkezni arról, hogy Horvátország és Szlavonia ezen állami közösségben elfoglalja azt az állást, amely a törvény szerint gazdasági és kulturális erejének megfelel.

A fővárosi függetlenségi pártok lakomája. A fővárosi függetlenségi pártok szokásos havi pártvacsorája az V. kerületben ma este volt a Lipótvárosi kör disztermében. A pártlakomán az V. kerületnek igen sok függetlenségi polgára jelent meg és nagy számmal voltak képviselve a többi pártok is.

Az első felköszöntőt Mangold Ármán, a pártkör elnöke mondotta, aki arra a reményre ürti poharát, hogy a kör mindjobban fog erősödni, nagyobboldni és végre sikerülni fog győzelemre jutni.

Ezután Szatmári Mór a kör diszelnöke szólott. Üdvözli a megjelenteket Kossuth Ferencz nevében, akit gyanakodó állapota gátol abban, hogy eljöjjön. Foglalkozik a függetlenségi pártot ért támadásokkal. Kossuth Ferenczre, mint az országos párt elnökére ürti poharát, ki bár nincs köztünk, de mindig velünk van és aki meg lehet győződve, hogy ha mi ma nem is lehetünk társaságában, azért mindig vele vagyunk. (Lelkes éljenzés.)

Dr. Várkonyi Oszkár a jelenlevő képviselőkre ürti poharát, kérve, hogy segítsék, támogassák a kört az ő nagy munkájában.

Gróf Batthyány Tivadar azokról a támadásokról szólott, amelyek a függetlenségi pártot különböző oldalokról érték. Ezek a támadások egymásnak ellentmondók, lehetetlenek. A dési választásról megemlékezve, hangoztatta, hogy szigorú vizsgálatot kell indítani, meg kell büntetni azokat, akik a törvényt megsértették és gondoskodni kell, hogy a jövőben a koalíció uralma alatt ilyen visszaélések ne történjenek. Ezzel kapcsolatban ráutalt a tisztviselői pragmatika mielőbbi megvalósításának szükségességére. Hosszasabban foglalkozott az adóreformmal, melyet örömmel üdvözöl. Végül az V. kerületi függetlenségi kör felvirágzására emeli poharát.

Batthyány beszéde végén megérkezett gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter, akit zajos éljenzéssel és tapsal fogadtak, míg a kör nevében dr. Káldor Gyula üdvözölte.

Gróf Apponyi Albert szintén azokról a támadásokról szólott, amelyek a függetlenségi pártot érték. A függetlenségi párt céljai nem változhatnak soha. E célok elérésére kiválasztandó eszközök változhatnak, de amint a jelen következetessége abból áll, hogy a felismert célokhoz folyton ragaszkodik, épp annyira nem következetesség, hanem butaság volna, ha a célok elérésére szolgáló eszközök megválogatásában nem érvényesítenék a tapasztalás tanulságait. (Élénk tetszés és éljenzés.) A függetlenségi politika most nehezebb helyzetben van, mint volt azelőtt, amikor az ellenzék padjairól a maguk egész kiterjedésében hirdethették a függetlenségi programjukat. Olyan a helyzet, mint mikor valaki egy hegyet akar megmászni. Amíg a hegy tövéig ér, addig a sikon szabadon, akadálytalanul törhet előre, a hegy oldalán azonban megkezdődik a fáradtságos és nehéz mászás. Ennek az utnak, amely a hegy tetejére vezet, ezer veszélye van. A függetlenségi párt vezető emberei nem keresik a tapsokat, nem nézhetik, hogy pillanatnyilag mi népszerű, hanem azt kell nézniük ez uton való haladásukban, mit parancsol a haza iránti kötelességük és mindig szem előtt tartaniok Deák Ferencznek azt az örök értékű mondatát, hogy a hazáért mindent lehet kockáztatni, de a hazát semmiért. (Élénk helyeslés és taps.) A vezérek munkájának megítélésében a kérdés egyszerűen az, vajon a nemzet vezéreinek multjában van-e elég garancia arra, hogy ők a nemzetet nem fogják tévútra vezetni. Ha valaki az ő becsületes szándékukban kételkedik, akkor a hiba nem bennük van, hanem a kételkedőben. Ezekkel önértetesen szembeszállhatnak, mert ilyen kétségnek jogosultsága hozzájuk nem fér. Egyikük sem olyan okatlan, hogy egy hosszú élet egyetlen kincsét, a nemzet közbecsülésére való igényt, bármely célért odaadja, amely egyéni, amely nem a nemzet és az ország sorsának érdekében van. Végül meleg szavakban a kör felvirágztatására ürtette poharát.

Gróf Apponyi Albert beszédét hosszantartó lelkes éljenzéssel és tapsal fogadták. Beszéltek még

Sághy Gyula, Nagy Dezső, Kreutzer Lipót és még számosan és a társaság emelkedett hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

A t. Házból.

I. Előcsatározás.

És csakugyan úgy történt, amiként megjósoltattott: megkezdődött az obstrukció haldoklása. A házszabályrevíziós tervről a kormány nem mondott le, sőt egyáltalában máskülönbö sem mondott le a kormány. Holott még tegnap volt egy-két vérmes gondolatú ember, aki azt hitte, hogyha nagyon megijesztik, hát el fog menni a balfenekén és megint pályázni lehet miniszterségekre. Avagy miért ment volna gróf Zichy Aladár hirtelen Bécsbe, ha azért nem, hogy megmondja a királynak:

— Nem lehet, felséges uram, nem lehet eme magyarokat legyőzni. Ők ragaszkodnak szólásszabadsági jussukhoz s inkább ne adjunk nekik magyar vezényszót, de hagyjuk meg részükre az obstrukciós házszabályokat.

Mire azonban — így kontemplálják a feleletet — az uralkodó azt mondja, hogy éppen arra kell a szigorúbb házszabály, hogy ne követhessenek olyan dolgokat, amelyeket ő nem akar megadni.

Igy aztán Wekerle ma korán reggel felkelt és bement a képviselőházba. De olyan korán nem kelhetett, hogy őt gróf Andrássy Gyula meg ne előzze. (Ime, hogy eloszlanak a legendák, mennyire megváltoznak a szokások és a tények, hogy ráczáfolnak a hiedelmekre. Andrássy Gyuláról azt szokták volt mondani, hogy nála déli tizenkét órakor van reggel s most alig mult kilencz, már ott járt-kelt a Ház folyosóján.) Megelőzte Wekerlét és amikor a miniszterelnök odaérkezett, már szélteben beszéltek, hogy Andrássy megunt a sok perlekedést, versengést, hercehurczát és ott akarja hagyni a miniszteri széket. Éppen hogy elébe kerülhetett Wekerle. És éppen hogy a méltatlankodó negyvennyolczasokat, akik a dési választás miatt haragusznak, le lehetett csendesíteni.

Hogyha már itt vagyunk, álljunk meg egy percig és mondjunk el a helyzet jellemzése gyanánt, hogy amiként a házszabályrevíziós javaslat okoz nagy mozgalmat, aképpen egy szimpla választás epilógusa gyanánt hasonló láрма keletkezik és a panaszkodók feltépik a pártbeli sebeket. Ki tudja megkülönböztetni: mi fáj hirtelenében erősebben: egy elvesztett kerület, vagy az obstrukció fegyverének az elvesztése.

Egyszerre csak otthagya a csoportokat Wekerle és besétál az ülésterembe. Megváltik a lármás negyvennyolczasoktól Justh Gyula is és az elnöki emelvényre siet.

Az első meglepetésből még fel sem ócsudnak a honatyák, a kései álmot még alig törölték ki a szemükből, már az elnök megnyitotta az ülést és már beszél Wekerle. Sokat tárgyaltak a kérdéstről az újságok, de azért jórészt nem tudták a hallgatók, hogy miről van szó. Wekerle a Ház asztalán lévő kormányjavaslatokat, az összes törvényjavaslatokat visszavonta, sőt még azt a kis statisztikai jelentést is visszazippantotta, amelyik a mai ülés napirendjére ki volt tűzve.

Pedig ez a tény a parlamentünk történetében igen fontos. Mert abban a pillanatban, amint a javaslatok és előterjesztések visszavonása megtörtént, bevégződött a régi rend, vége lön a régi szabadságos házszabályoknak. Beszélni persze, nagyon sokat beszélnek még róla és igen nagyon hosszú, sőt viharos (bizonyosan zivataros, menydörgős és villámlásokkal telt) viták lesznek. De amikor legközelebb, akár-

mikor, akár egy hónap mulva megint arra kerül a sor, hogy törvényjavaslatokat tárgyaljanak, akkor már más házszabály lesz. A kék táblás könyvek megreszketnek s minthogyha sóhajtás hallatszanék, az obstrukció szelleme nyöszörgő. Molnár Jenő most ejtett ki egyet a kezéből és véletlenül rálépett Bozóky Árpád. Rossz jel. A disszidensek maguk lépnek a házszabályokra. Am Bozóky nem nézte hova teszi a lábát, neki sietve fel kellett állania és nyilatkozni akart. Azt mondta, hogy ő ama törvényjavaslatokat, amelyeket a kormány visszavont, magáévá teszi. Oh jai! Hol van Polónyi Géza? Megmondhatná, hogy Bozóky rosszul tudja a leczkét. Hallott valamit harangozni. Mert hogy a kormány által visszavont javaslatok helyett másikat nyuithatnak be egyes képviselők is, az való igaz, de ezek a javaslatok csak indítvány, formájában terjeszthetők elő és aszerint tárgyalhatók, ha a Ház akarja. Magukat a kormányjavaslatokat azonban egyik perczről a másikra, írásbeli munka nélkül és más formába való öntés nélkül nem lehet eltulajdonítani. Justh rögtön rá is piritott Bozókyra, hogy tán kormányának képzeli magát, hogy éppen ezekre a javaslatokra fáj a foga. Molnár Jenő még próbálkozott egy kicsit ugyanezzel a témával, azonban Justh Gyula már csengetett és a következő perczben megesközölte a fájdalomnéküli fogluzást, megtette az indítványt, hogy a holnapi, a február 21-iki ülés napirendjére tűzzék ki a Nagy Emil-féle házszabályrevíziós indítványt. Az obstrukció szelleme megint nyöszörgött egyet, mintha a májára léptek volna.

És most aztán következett . . .

* * *

II. Mi következett?

Most aztán következett . . . gondolnád egészakadás, földindulás. Vélőd, a ténatartók utnak indítása, a padok összetörése, csizmaluzás és az elnöki feljáró aniksz-kartyákra való darabolása. Nem az következett. Az obszervatóriumban észleltek ugyan valamely földrengést, Budapestben is, Schönbrunnban is, de ez még tegnap volt. Itt azonban ezen a helyen és ebben az időben, a képviselőházban délelőtt tizenegy órakor, amikor Justh Gyula a szenzációs javaslatot megtette, nem történt semmi rendkívüli, semmi szenzációs, ugyanannyira nem történt, hogy egy kékkalapos kisasszony a karzaton azt kérdezte a szomszédjától:

— A képviselő-piknikről nem is lesz szó.

Nem. Véletlenül éppen erről nem volt szó, ámbár Farkasházy Zsigmond, aki most felemelkedett, egészen szépen festett volna kivastalt szakettjével és a fehér szegfüvel bái rendezőnek is.

Csak éppen vita következett. Egy vita keletkezett kérem szépen arról a kérdéstről, hogy vajjon ki lehet-e tüzni holnapra a házszabályrevízió tárgyalását és ezt a vitát megtoldták hosszabb házszabályvitával. Alios jam vidi ventos.

Olyan vita volt ez, mint sok más. Ha akarom érdekesnek találok, ha akarom, azt mondom, hogy unalmas. A városban nem igen beszélnek róla, csak inkább arról a részletről, hogy Szmracsányi György vagy négyszer beleszólt a Lengyel Zoltán beszédébe és azt mondta: számár. És hogy ebből vajjon mi lesz? Olyanforma eset lesz-e belőle, mint abból, amelyet Ugron csinált a külügyminiszterrel, aki szintén kapott már számár titulust. Vagy elég az, ha nem annak van igaza, aki kiabál. Akár ne is keressünk érdekesebb momentumokat, nem vádolhat miatta a lelkiismeret.

De hogy már többen beszéltek és vitatkoztak, amikor azt hitték, hogy ez az ülés eltarthat

estig is, sőt éjjelig is, mint régen, hogyha megakarták akadályozni valamely javaslatnak a napirendrehozását, hát egyszerre csak halljuk, hogy a középén és a szélén, de minden oldalról éljenek hallatszanak és tapsok dörögnek hangosan. Wekerle végezte be a beszédét, melyben a házszabályrevízió szükségét és hasznosságát hangoztatta.

Még egy perc és megszavazták, hogy kitűzik a holnapi ülés napirendjére.

Eppen tizenkettőt ütött a toronyóra, amikor ez elhatározott. Déli tizenkettőt és nem éjjelt. A képviselők el is mehettek, sőt nem nagyon sokan maradtak; inkább csak azok időztek még itt, akik a dési választással bajlódtak.

A többiek elmerültek a béli programokba. És a fiatalok azon gondolkodtak, hogy ha a képviselői piknik aktuális lenne, ott szerepeltetnének egy maszkot, amelyiknek a neve Obstrukció lenne. És egy másik maszknak a neve Régi Házszabály volna. Ezek ketten aztán duettben énekelnek:

Lesz még tavasz, lesz még virág,
De én már nem leszek . . .

Budapest, február 20.

A katonai kérdések. A katonai kérdések megoldása tárgyában a delegáció függetlenségi párti tagjai s a miniszterelnök, valamint a közös hadügyminiszter között állítólag folytatott bécsi tanácskozásokról egyes lapok különböző híreszteléseket közöltek. Így a Magyar Estilap mai száma is olyan hírt közöl, amely szerint a függetlenségi pártnak három tagja a hadügyminiszterrel való tárgyalásra felhatalmu megbízást kapott. A közleményben megnevezett képviselők közül Bakonyi Samu annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy a tudósításnak kezdettől végig minden szava egyedül a tudósító fantáziájának a szüleménye.

Függetlenségek győzeime Zombolyán. Zombolyáról jelentik: A községi tisztújítás a függetlenségi párt tényes győzelmével végződött. A bírótól kezdve az összes tisztségekre a függetlenségi párt jelöltjei választottak meg. Este Hódy Gyula képviselő és Fűrész József főszolgabíró tiszteletére táklyásmenet lesz.

A magyar interparlamentáris csoport. Az interparlamentáris magyar csoport e hó 27-én, csütörtökön délután öt órakor a képviselőház I. számú földszinti termében ülést tart, amelynek tárgya az idei berlini konferenciára tüzendő kérdések előkészítő munkáival kapcsolatos tárgyalás. A konferenciára e csoport tagjainak a meghívókat már legközelebb elküldi Dessewffy Arisztid, a képviselőház elnöki tanácsosa, mint az interparlamentáris magyar csoport titkára.

Nagykároly küldöttsége a képviselőházban. Nagykaroly város küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Falussy Árpád főispán vezetésével Wekerle Sándor miniszterelnöknel, Kossuth Ferencz kereskedelmi-, gróf Apponyi Albert kultusz- és Günther Antal igazságügyminisztereknél. A küldöttség először gróf Apponyi Albert kultuszminisztert kereste fel a nagykarolyi polgári finiskola felállítására tárgyában. A küldöttség szónokája, Falussy Árpád főispán arra kérte a minisztert, hogy a felállítás feltételeinek megállapításánál legyen méltányos tekintettel a város súlyos terheire. Gróf Apponyi Albert miniszter válaszában kijelentette, hogy Nagykaroly városának az érdekeit mindig szíven viseli, mert mint a város diszpolgárának, ez kötelessége is. A küldöttség ezután Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert kereste fel. Debreczeny István polgármester tolmácsolta a város köszönetét a miniszternek, hogy az új indóházat megépíttette és hogy a múlt évben tartott iparkiallítás részére állami segínyt adott. Kossuth Ferencz miniszter köszönetet mondott a tisztelgésért és hangsúlyozta, hogy csak kötelességet teljesített akkor, amikor a rendületlen hazafiságáról már több ízben tanúságot tett várost pártfogolta. A küldöttség ezután Günther Antal igazságügyminiszternél tisztelgett. Kérelmük az volt, hogy a törvényszéket Szatmárnémetiből Nagykarolyba helyezték vissza. Günther Antal igazságügyi miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy a törvényszékek felállítását és elhelyezését tekintetében a peres eljárás követelményei az irányadók. A küldöttség végül Wekerle Sándor miniszterelnököt kereste fel, aki kijelentette, hogy az ő álláspontja az, hogy a törvényszékek lehetőleg a megyei székhelyeken legyenek.

A Balkán rejtélye.

Budapest, február 19.

Pétevári lapok nyomán az a hír keletkezett, hogy Izvolszky, az orosz külügyminiszter folyó hó 14-én interpelláltatni fogja magát a Dumának hadügyi bizottságában a külügyi helyzetről és felvilágosítást fog adni Oroszországnak magatartásáról az aktuális külpolitikai kérdésekben. Szemben a szandzsáki vasutépítés tervével, az orosz-magyar-osztrák entente a macedon reformáció dolgában elsőrendű aktualitássá nőtte ki magát, a világ tehát kíváncsian leste az orosz külügyminiszternek kilátásba helyezett nyilatkozatait. Ezeidig azonban nem érkezett semmi hír a hivatalos Oroszországból. Izvolszky ur hallgat, éppugy hallgatott akkor is, amikor a magyar-osztrák nagykövet gróf Berchtold pár héttel ezelőtt jelezte neki Aehrenthal expozéjának tartalmát a szandzsáki vasutépítés tervéről. Az orosz kormányának e feltűnő néma hallgatásával szemben nem adhatunk hitelt azoknak a sajtóközleményeknek, amelyek láthatóan a bécsi külügyi hivatal sugalmazásának bélyegét hordják magukon és amelyek azt akarják velünk elhitetni, hogy Aehrenthalnak vasuti tervei sehol a világon nem keltenek nyugtalankodást és hogy a diplomáciai világon minden a legnagyobb rendben van. Amíg az orosz kormány hallgat, addig nem tudhatjuk, hogy vajon az orosz lapok, amelyek magyar-osztrák-orosz elkedvetlenedésről és orosz-török harci készülődésről adtak hírt a legutóbbi napokban, egészen a maguk szakállára írtak-e, vagy pedig az orosz kormánytól kaptak sugalmazást arra, hogy az efféle hirdással nyugtalanítsák a világot. Erre nézve felvilágosítást és megnyugtatót nem adhat nekünk a bécsi külügyi hivatal mindaddig, míg az orosz kormány nem nyilatkozik. Mert a bécsi külügyi hivatal csak azt nyilatkoztatja ki, amit maga is csak óhaj, de ilyenkor bajos jámbor óhajokat készpénzül elfogadni.

A párisi sajtóban, nevezetesen a „Temps” és a „Petit Parisien” nyomán az a hír támadt, hogy Oroszország megegyezett Franciaországgal abban, hogy szorgalmazza a török kormánytól a transverzális vasut kiépítését a Balkánon. A bécsi külügyi hivatal, ugy látszik, ezt a tervet olybá vette, hogy Oroszország azzal magát rekompenzálni akarja a szandzsáki vasutért. Erre aztán örömiadalom támadt a bécsi sajtóban, mert hiszen Aehrenthalnak semmi kifogása az ellen, hogy Oroszország is építsen a maga kedvére való vasutat, tehát szent a béke köztünk és ellen az entente. Csakhogy korai még ez az öröm. A transverzális vasutról sem nyilatkozott még az orosz kormány, az csak Tsarikov urnak az eszméje. Ez a derék ur Belgrádban élt a királygyilkosság idejében, később Oroszországot, a hágai békekonferencián képviselte, legújabbán Izvolszky külügyminiszter segédjévé küzdött fel magát. De mindamellett nem állítható biztosan, hogy az ő eszméje az orosz kormány politikai tervével azonos, mert éppen Tsarikov azok közé az orosz diplomaták közé tartozik, akikről sohasem lehet tudni, hogy vajon a kormány hivatalos politikájának tolmácsai-e, vagy pedig olyasmit mondanak, amit az orosz kormány tetszése szerint vagy megerősíthet, vagy leczáfolhat, már ahogy a körülmények megkívánják. Hogy az orosz kormány a transverzális vasutal akarja magát kártalanítani a szandzsáki vasutért, már abból sem látszik egészen hihetőnek, mert a transverzális vasut Nistól Antiváriig mintegy 450 kilométernyi távolságra nyúlik el és Észak-Albánia legkietlenebb hegyszorosain vonul át. Ez a vasut szörnyű nagy technikai nehézségeket okoz és rengeteg sok pénzbe kell, hogy kerüljön. Az efféle vasuti építkezések nem készülnek el máról holnapra és rekompenzációt már azért sem nyújthatnak Oroszországnak, mert hiszen a transverzális vasut a magyar-osztrák gazdasági érdekeit épp úgy szolgálja, mint a szandzsáki vasut. Az pedig nem tehető fel Oroszországnak részéről, hogy a szandzsáki vasutat azzal akarja tetőzni, hogy még maga is egy vasutat építsen Aehrenthal örömeire és dicsőségére.

Sok víz fog még lefolyni a Dunán, míg ezek a vasuti tervezetek megvalósulnak. Ebben a

pillanatban nem a vasuti kérdés foglalkoztatja a diplomáciát, hanem az, hogy van-e ok arra, hogy a magyar-osztrák-orosz entente rombadőljön és a nagyhatalmak valami új csoportosítása lépjen helyébe a Balkán-kérdésbe, vagy nem létezik ilyen ok. Ez ma a nagy diplomáciai rejtély.

Ennek a rejtélynek a kulcsa nincsen sem a bécsi külügyi hivatalnak, sem a berlini, sem a római sugalmazott lapoknak. Annyi bizonyos, hogy a meghasonlás konkolya köztünk és Oroszország között el van vetve. Oroszország részén áll Franciaország, a bécsi kabinet részén van Németország és félig-meddig Olaszország is. Itt a diplomáciai egyensúly mérlegeinek a billentyűje arrafelé fog dőlni, amerre az angol kormány hajlik. Ha a párisi és a londoni kabinet az orosz kormány részén van, akkor a tulsuly (tekintve, hogy Olaszország csak hivatalosan van mellettünk, de mindig keres valami kibuvót, hogy saját érdekeit a mieinktől elűtönék tüntesse fel) Oroszországgé lesz. Ha ellenben az angol kormány a bécsi kabinethez csatlakozik, akkor a magyar-osztrák-németolasz-angol entente felsőbbbségben van az orosz-francia szövetséggel szemben. Az tehát a bökkenő, hogy Angolország kihez szegődik. Az európai érdekek szála Angliát inkább hozzánk és Németországhoz fűzik, az ázsiai hatalmi érdekek hosszú láncolata Angliának inkább azt javasolják, hogy ne haragítsa maga ellen Oroszországot Aehrenthal szép szeméiert. Hogy Anglia hogyan fog választani: ez most a kérdések kérdése.

KÜLFÖLD.

Az osztrák tartománygyűlési választások. Ma zajlanak le Csehországban a tartományi választások, melyeknek kimenetele valószínűleg jelentős befolyással lesz a Reichsrath újabb állapotaira is, amennyiben az ifjuscsek, akik eddig hatvan mandátummal voltak képviselve, alkalmasint jelentékeny vereséget fognak szenvedni a radikálisok részéről. Az eddig ismert eredmény a következő: Semil kerületben dr. Kramarz ifjuscse és Lissi nacionalista közt pótválasztás lesz. Kolín kerületben dr. Pazderka Lajos cseh agráriust megválasztották. Turnau kerületben Zdarski József cseh agráriust, Budweisban Krs Adalbert, Saázban Zuleger Tivadar német agrárius, Kuttenbergben Kudr cseh agrárius, Miesben Hoffmann Vincze német agrárius, Egerben Mayer József német radikális választása biztosítva van. Königinhoiban pótválasztásra lesz szükség Kotland János cseh agrárius és Golj között. Tegnap voltak a tartománygyűlési választások Tirolban s a választások az egész vonalon a keresztény-szocialisták győzelmével végződtek. A megválasztottak között vannak azok a képviselők is, akik a Reichsrathba választottak meg.

Német birodalmi gyűlés. A mai ülésen a táviróra vonatkozó törvény megváltoztatásáról szóló javaslatot rövid vita után második olvasásban elfogadták. Azután következett az igazságügyi költségvetés második olvasása.

Nieberding államtitkár hozzáintézett kérdésre kijelentette, hogy az új büntetőperrendtartásra vonatkozó törvénytervezet már készen áll és jelenleg a porosz kormány elé van terjesztve.

Dove (szabad egyesülésbeli) az igazságszolgáltatás reformját sürögésnek nyilvánítja.

Bruh n (német reformpárti) az ügyvédi illetékek leszállítása mellett foglal állást és több botrányport tesz szóvá.

Seyda (lengyel) megjegyzi, hogy a porosz belügyminiszter a múlt év december cseji rendelete, amely korlátozza a külföldi munkások szabad költözését jogát, az alkotmányba, valamint a más államokkal kötött szerződésbe ütközik.

Goerke képviselő határozatot terjeszt be, amely felszólítja a birodalmi kancellárt, nyújtson be a birodalmi gyűlésnek emlékiratot ama tapasztalásokról, amelyeket a kormány tett a gyarmatokon végrehajtott büntetések terén. Nieberding államtitkár a leghatározottabban visszautasítja azt a vádat, hogy a porosz kormány megsértette a birodalmi törvényeket. A birodalmi kancellárt mindig tartózkodni fog

attól, hogy az egyes szövetségi államok belügyeibe avatkozzék. A kizárás kérdésében a birodalmi igazságszolgálat hivatal nem illetékes. A bírák felállítását is Poroszország saját ügye.

A portugál helyzet. A megyék polgári kormányzói kinevezésének kérdése meg van oldva, 11 kormányzót a regenerátorok pártjának és 10-et a progresszisták pártjának kebeléből fogtak kinevezni. Ez is bizonyítja a teljes egyetértést a pártok és a kormány között a kiűzöbön álló választási kampagne idejére. A király tegnap a diplomáciai kart fogadta.

Norvégiában nem koronáznak. A storting alkotmánybizottsága egyhangúlag elhatározta, hogy a stortingnak indítványozni fogja a koronázás megszüntetését.

Marokkói helyzet. A Reuter-ügynökség kazablankai jelentése szerint, a várostól hat kilométernyi távolságban vad támadást intéztek a francia haderő ellen. Azt a hadi csapatot, amely Zettatot megszállotta, Muley Hafid meghallja hír szerint, teljesen elvágta a törzstől. Kazablanka védelmére francia és spanyol hadihajók erősítéseket szállítottak partra.

Philibert tengernagy legutolsó, a kormányhoz érkezett távirata szerint, amelyet e hó 19-én délután 5 óra 55 perczkor továbbítottak Tangerből, a marokkói kikötőkben teljes nyugalom van. E szerint teljesen alaptalanok azok a jelentések, hogy francia és spanyol tengerészek Kazablanka védelmére partraszállottak, valamint, hogy a francziák néhány kilométernyire Kazablankától vereséget szenvedtek Muley-Hafid meghallásától.

A francia miniszterelnök jegyzékét tesz közzé, amelyben kijelenti, hogy a kormány a leghatározottabban megczáfolja ama híreket, amelyek új csapatoknak Marokkóba való küldéséről szólnak. Az expedíció megkezdése óta egy tartalék-küldemény mindig készen van, hogy szükség esetén elindulhasson. Konstantine-tartományban pedig egy zászlóalj készenlétben van, hogy csatlakozzék ehhez a különítményhez. Ez a tényállás. Valótlan az is, hogy D'Amade tábornok arra gondolna, hogy a kazablankai helyőrséget kivonná a városból és összes csapatait Mediuna és Berresid között kívánná felosztani. Az erre vonatkozó értesülések hamis jelentéseken alapulnak, amelyekről a nyilvánosságot nem lehet eléggé óvni.

Mohamed El Torres, a szultán tangeri külügyi képviselője kijelentette, hogy a maglizen sohasem helyeselte Marhizának a spanyolok által való megszállását. Ő maga, a spanyol követtel szemben személyesen tiltakozott ez ellen és felmutatta Szliman nagyvezér rendeletét, amelyben ez a Marchizát felhatalmazás nélkül elhagyott meghallának megparancsolja, hogy oda ismét visszatérjen. A miniszter és a maglizen pedig hivatalosan óvást emeltek a megszállás ellen. — Damade tábornok táviratozza, hogy Ued Tamazerből, Sidi Abd el Kerin helységbe, a Mdagras-törzs szívébe hatolt, mert e törzs ellenséges érülettel viseltetik Franciaország iránt. A berresidi hadsapat erős marokkói csapattal megütközött és három halottat, valamint 25 sebesültet veszített. Damade tábornok megértesíti, hogy e hó 16-án és 17-én két csata volt, amelynek folyamán a Taopin hadosztály a Mdakras-törzs két heves támadását visszaverte és az ellenségnek tetemes veszteségeket okozott. A francziák részéről két tiszt és két közlegény elesett. A francia csapatok lelkesedése csodálatos volt. Az ellenséget az egész vonalon menekülésre kényszerítették.

A szenátus ma délutáni ülésén Pichon külügyminiszter Gaudin de Villaine interpellációjára válaszolva, ki fogja jelenteni, hogy a marokkói helyzet egyáltalában nem nyugtalanító.

Mazagani jelentések szerint Muley Hafid seregében berber-törzsek is vannak. Azemurba Hasszan Glauin kaid vezetése alatt álló 1000 lovas vonult be. Fez városa irásban értesítette Muley Hafidot, hogy meghódol, aki erre 300 lovas küldött Fezbe, akik ott sereget toboroznak.

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 700. szám.

A szandzsák-vasut.

Budapest, február 20.

A szandzsák-vasut ügye mindinkább kezd rendes mederbe terelődni. Az eddigi nyilatkozatok arról tesznek tanuságot, hogy az érdekelt államok kormányai nem azonosítják magukat azokkal a támadásokkal, melyeket sajtójuk Ausztria-Magyarország ellen intézett. Sőt most már arról is biztosítanak, hogy Oroszországnak eszeágában sincs megbolygatni a mürzstegi egyezményt.

Tittoni külügyminiszter is magánbeszélgetésben kijelentette, hogy Olaszországnak semmi oka sincs arra, hogy a szandzsák-vasut ügyében szembehelyezkedjék szövetségeseivel. Ezután valószínű, hogy a nagy port felvert ügy fölött nemsokára napirendre térnek.

Mai hireink a következők:

A „Times“ a maczedóniai kérdésre vonatkozó vezércikkében alaptalannak mondja azt a feltevést, hogy Oroszország politikája Ausztria-Magyarország magatartása folytán meg fog változni. Félhivatalos lapok kijelentik, hogy Oroszország ragaszkodik az Ausztria-Magyarországgal való szerződéshez, melyet Isvolski különösen nagyrabecsül. Azt, hogy Anglia és Oroszország közt a Balkánra vonatkozólag egyezmény állana fenn, hangosan demontálják. Alig kell mondanunk, hogy ez a czáfolat alapos és hogy annak az eszméje, hogy ilyen megegyezésre csak gondoltak is, csak bizonyos megjegyzésekből eredhetett, melyeket a parlamentekben utóbbi időben mind a két részről elejtettek. Ha az a jó viszony, mely most köztünk és Oroszország közt fennáll, lehetővé tenné, hogy az Ausztria-Magyarország és Oroszország közt fennálló differenciákat elsimítsuk, ezt különösen szerencsés eseménynek tekintenénk, mert meg vagyunk arról győződve, hogy a hatalmak együttműködése nélkül a maczedóniai zavarok mindjobban elmérgesednek.

A „Russija“ ama cikkére vonatkozólag, mely Oroszországnak a szandzsák-vasut kérdésében elfoglalt álláspontját kifejtette, pétervári vezető körökben hangsúlyozzák a cikk félhivatalos eredetét. A félhivatalos cikk megnyugtató jellegét kidomborítja az a minden kétértelműséget kizáró kijelentés, hogy Oroszországtól teljesen távol áll, hogy Ausztria-Magyarország jogát a szandzsák-vasut építésére kétségbevonja. Oroszország kész elismerni, hogy Ausztria-Magyarország e jogának megvalósítása által nem ütközik a létrejött egyezménybe, mely csak a területszerzést zárja ki, de a vasutépítést nem tiltja. Ami az állítólagos angol-orosz balkáni egyezményt illeti, arról az itteni vezető körökben mitsem tudnak. A „Rossija“ cikke ezt a hírt közvetve megczáfolja, amennyiben azt mondja, hogy Oroszország ezután is kész Ausztria-Magyarországgal és más hatalmakkal egy uton haladni, de ezek, miként Oroszország, arra fognak törekedni, hogy Törökország integritásának érintése nélkül és minden Európára nézve veszedelmes komplikációk távoltartásával a maczedóniai keresztényekre nézve szükséges reformokat keresztülvizsítsák. A cikk itt Angliát külön nem említi meg.

A „Köln. Ztg.“ a „Rossija“ cikkére vonatkozólag megjegyzi, hogy kétségtelenül összefüggés van a porta elutasító magatartása és Ausztria-Magyarország vasuti politikája között, de ebből csak az következik, hogy a porta vonatkozását a reformok ügyében úgy látszik, nem lehet leküzdödni.

Tittoni külügyminiszter szombaton, Sanat-Margheritába való elutazása előtt beszélgetést folytatott az olasz parlament egyik tagjával, kívül bizalmas viszonyban van. A beszélgetés során a Balkán-vasut ügye is szóba került. Tittoni kijelentette, hogy az ő véleménye szerint Olaszországnak semmi oka nincs arra, hogy Ausztria-Magyarországgal szembehelyezkedjék s neki a szandzsák-vasut ügyében nehézségeket okozzon. Ő minden tekintetben hű marad a régi politikához, amely az Ausztria-Magyarországhoz való barátságos viszonyt czélozza.

Német mértékadó részről hangsúlyozzák, hogy a Balkán-kérdés miatt kiélesedett politikai helyzet elvasztotta akut jellegét és remélhetőleg mihamarabb eloszolnak a félreértések. Ami

a maczedóniai igazságszolgálat reformokat illeti, a nagyhatalmak konstantinápolyi nagykövetei legközelebb át fogják nyújtani az erről szóló jegyzéket, mely már meg van szövegezve. A berlini kormány megbizta konstantinápolyi nagykövetét, hogy vegyen részt a portánál ebben a lépésben, ha a többi hatalom is az átnyújtás mellett dönt.

TÁVIRATOK.

Osztrák pénzügyi bizottság.

Bécs, február 20. A képviselőház pénzügyi bizottsága elfogadta a pénzügyigazgatásról szóló tételket, azután az ülést félbeszakították.

Az angol költségvetés.

London, február 20. Az alsóház tegnapi ülésén Robertson parlamenti titkár közölte, hogy a költségvetést e hó 24-én fogják nyilvánosságra hozni.

Uj porosz pénzügyminiszter.

Berlin, február 20. A birodalmi kancellár elnöklésével a szövetségtanács vezérferfiái ma délután bizalmas értekezletre gyűltek össze, amelyen első sorban a birodalmi pénzügyi helyzetet és a pénzügyi hivatal vezetésében legközelebb beálló változást fogják tárgyalni. A báró Stengel utódjául kizemelt Sydovot nemcsak államtitkárrá, hanem egyúttal államminiszterrel és a porosz államminisztérium tagjává szándékoznak kinevezni.

Stösselt halálra ítélték.

Pétervár, február 20. A hadbíróság Stössel tábornokot halálra ítélte, anélkül azonban, hogy becsületvesztését kimondaná. Fock tábornokot megdorgálásra ítélték. Reiss tábornokot és Smyrnov tengernagyot felmentették. A törvényszék tekintettel arra, hogy a vezetése alatt álló portarturi helyőrség hősi magatartást tanúsított és tekintettel a tábornok személyes bátorságára, a czárt arra fogja kérni, hogy a halálos büntetést enyhítse tíz évi várfogságra.

Közgazdasági táviratok.

New-York, febr. 20. Terményárak. Gyapot, New-Yorkban 11.40, márcz.-ra 11.55, máj.-ra 11.70. New-Orleansban 11.55, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—, Zsir, Vestern Steam 7.60, Rohe festvérek 7.75. On 23.12—28.50, Réz 12.25—12.50.

Csikagó, febr. 20. Gabonárak. Zárlat. Buza irányzata állandó, márcziusra ——— K., májusra 92.50—92.25 K. Tengeri engedő, máj.-ra 59.63—60.75.

Csikagó, febr. 20. Terményárak. Zsir februárra 7.—, tegnap 7.05, májusra 7.25, tegnap 7.32. Szalonna short clear, 6.31 tegnap 6.24. Sertéshus májusra 11.15, legnap 11.27.

EGYHÁZAK.

— (A francia egyházi vagyon.) A francia kamara elfogadta már a kormányának azt a javaslatát, amely a katolikus egyház elkobzott vagyona felől rendelkezik s most már a javaslat a szenátus elé kerül, amely kétségtelenül szintén megszavazza. Az új törvény úgy rendelkezik, hogy az egyházközségek vagyona mindenestül a politikai község lesz, a misealapítványokat pedig szétosztják jótékony célokra. A szenátushoz protestáns részről is beadványt intéztek, melyben tiltakoznak a javaslat törvényerőre emelése ellen.

— (Belopotoczky tábori püspök főpásztori levele.)

Dr. Belopotoczky Kálmán ilkálai püspök, apostoli tábori helynök most adta ki évente szokásos főpásztori körlevelét, mely a cs. és kir. hadsereg és a cs. és kir. tengerészet összes katolikus híveire szól. A főpásztori levél első része keményen elítéli azokat, akik a földi örömeik szertelen élvezetébe merülnek el és gyönyörködnek az érzéki művészet termékeiben, melyeket a festészet, szobrászat, költészet nyújt, vagy a színpad, kabaret, orfeum feltálat, sőt boldogság utáni szomjukban leszállanak az érzéki élvezet legalacsonyabb fokára is. Az így eltévelyedett katonákat inti, hogy térjenek a jó utra és becsüeljék meg azokat az eszményi javakat, amelyek az erkölcsi világnak oszlopai a mindennapi életben.

Mozgó képek.

Juszuf, az ősz dalnok.

— Napkeleti mese. —

Messze, messze napkeleten, ahol nagyszakállu bölcsék dicsérték Allahot és csudaszép hurik varázsolták paradicsomra a földi életet, Juszuf, az ősz dalnok volt a legboldogabb. Hosszu fehér szakállát lágy szellők simogatták, amikor kiült a datolya-pálma alá és dalolt. Ajkáról édes hangok ömlöttek és a madarak eleszondosodva figyeltek az ősz dalnokra.

— Hol tanultad mindezt? — csicseregte egy aranysárga madár.

— Egy barátom tanított rá — felelte a dalnok — egy barátom, aki ott él, ahol a nap aranyos korongja a tengerbe bukik. A barátom mestere volt a zenének s azért vagyok mestere én is.

Esténként eljött Juszufohoz a pálma alá a nagyvezír. Szép lengő szakállá volt neki is, amelyet élvezettel simogatott, valahányszor Juszuf énekelt. S mert a nagyvezírnek nagyon tetszett Juszuf dalolása, főlészólitotta, hogy írja le pergamentekre a sok búbajos dalt, majd ő utasítani fogja a fényes ábrázatu padisah színjászóit, hogy ragyogó ruhákban, fényes fegyverzetben énekeljék el Juszuf mester szerzeményeit. Juszuf, az ősz dalnok szerényen hátrította el magát a kitüntetést.

— Ott van az én kitünő barátomnak sok gyönyörűség szerzeménye, a fényes ábrázatu padisah színjászói énekeljék el azokat.

A nagyvezír azonban nem engedett és Juszuf mesternek le kellett írni a pompás dallamokat. De mert szerény volt, mégis inkább kitünő barátjának zenéjét csempészte bele a pergamentekbe és a magáéból csak igen keveset adott. A nagyvezír azonban nem sokat értett a zenéhez és nem vette észre az álnokságot.

A színjászók eljátszották a darabot és a nagyvezír meglehetősen bölintott minden hangnál. És voltak mások is, akik a nagyvezírré néztek és szintén bölintottak. Juszuf, az ősz dalnok kitünő barátjára gondolt és szintén bölintott. Csak egy írnok nem bölintott, hanem az utolsó gyékényen ült és ásitozott. Szidta Juszuf mestert, a zenét és a protekciós rendszert.

Allah azonban hamarosan megbüntette a vakmerőt. Másnap, amikor a homok-órák delet mutatnak, a nagyvezír hívatta az írnokeket.

— Levelet fogsz írni Juszuf mesternek, a kitünő dalnoknak. Hozz pergament és írónádat, majd én mondom, hogy mit írj.

Abdallah engedelmesskedett. Kezébe vette az írónádat és várta a nagyvezír szavait.

— Kedves barátom, akinek Allah növeszse még nagyobbra szakállát, békességben üdvözöllek! Ott voltam tegnap, ahol főlészes zenédet színjászók énekeltek. Gyönyörű volt...

— Lapos volt — dörmögte az írnok.

— Mit mondtál fiam? — kérdezte sok jóakarattal a nagyvezír.

— Semmit, nagyur — felelte az írnok és nagyot nyelt.

— Írd tovább... Gyönyörű volt és mondhatom neked, a paradicsomban nem képzelek különb gyönyörűséget. Ugy éreztem, hogy a hetedik menyország legszebb hurijai csiklandják a talpamat...

— Jaj — hördült föl a szerencsétlen írnok, amikor mindezt leírta és a fejéhez kapott. A nagyvezír azonban nem vetett rá ügyet, hanem tovább mondta:

— Mintha láthatatlan szellemek játszottak volna zengő hárfákon, mintha az angyalok kara szólt volna...

— Jaj — hörögte újra a szegény írnok és meg-ingott.

— Köszönöm neked ezt a csuda élvezetet — folytatta a nagyvezír — köszönöm neked, hogy néhány órára a menybe segítettél. Él, virulj és dalolj továbbra is, a fényes ábrázatu padisah öröme, az én élvezetemre, a népek gyönyörűségére. Allah nyujtsa életedet...

— Jaj — sóhajtott harmadszor az írnok és végigvágódott a szőnyegen. Egyet-kettőt csuklott, azután meghalt.

A nagyvezír pedig aranyos pecsétet tett a levélre és elküldte Juszufoznak, az ősz dalnoknak. És

az ősz dalnok barátaival a datolya-pálma alá ült. fájlatozott és ott fölolvasta a levelet, amelytől a szegény írnok szörnyet halt.

Mihalovits „Eliana“ című operájának előadása alkalmából aktuálisnak találta

Ray.

Földrengés Bécsben.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap este, valamivel tíz óra után erős lökés rázta meg a földet Bécs alatt. Az osztrák császárváros házai megreszkettek, de komolyabb baj nem történt. Csak a rémület szállta meg az embereket, akik sietve hagyták el házaikat. Az első lökést azonban nem követte több, némi hullámszerű mozgás után az ingadozás megszűnt és az egyensúly helyreállott. A földrengést a schönbrunni császári palotában is észlelték s az uralkodó felriadt álmából. Megkérdezte komornyikjától, hogy mi történt, azután tovább aludt. Mária Valéria királyi hercegnő, aki szintén a schönbrunni kastélyban időzik, izgatottan szaladt ki hálószobájából és ijedten tudakozódott a történetek után. Megrémült az őrég is, amely nem tudta mire vélni a föld megmozdulását.

Bécsben a városnak minden részén érezték a földrengést, de leginkább a Belvárosban. A színházi előadásnak szerencsére vége volt már mindennél, különben pánik támadhatott volna, a mulatóhelyeken azonban nem okozott semmiféle ijedséget, alig is vették észre. A legelőkeltebben az István-téren érezték a mozgást. A tűzörség távirótisztjei, akik állandóan őrészen vannak a toronyban, azt hitték, bölcsőben ringaják őket, úgy táncolt az ágyuk s a falról leesett a gyuródeszka, meg a sodrófa, amit fésztafőzéshez szoktak használni. Az István-téren levő Európa-kávéházban egy vendéget székestül elmozdított a rengés a helyéről, aztán visszatolta előbbi helyére. A táviró és a telefon középontjában nagyon megijedtek, amikor az első lökést érezték, mert komoly veszedelmétől tartottak, de kiderült még az éjszaka, hogy semmi kár nem történt a vezetékben.

A bérházakban, ahol megéreztek a rengést, természetesen szintén megijedtek. Sok helyen nem tudták az álomból felriadt emberek, hogy mi történt és azt hitték, a ház omlik össze. Rémült segítségkiáltás hallatszott sok ablakból az utcára s nehezen lehetett megnyugtanni az ijedt embereket akkor is, mikor már elmúlt a rengés. Épületben nem történt kár sehol, de a falról sok helyen leesett a kép, tükrök, vagy konyhai edény s asztal, szekrény, szék is elmozdult a helyéről.

Nagy rémületet idézett elő a földrengés a mulatóhelyeken is. A Danzer-orfeumban, ahol szintén tetemesen érezhető volt a lökés, a nézők ijedten ugrottak fel helyeikről és eleinte nem tudván mire vélni a jelenséget, aggódva kérdezték egymástól, hogy mi történt, az előadás menete megszakadt és csak percek múlva állott helyre a nyugalom. A zsinórpadráson az ügyeletes tűzoltó és a zsinórmester, aki éppen egy létrán állott a lökés következtében elvesztették egyensúlyukat és egy perczig attól tartottak, hogy lezuhananak a színpadra.

A Schumann-cirkuszban is nagy izgatottságot keltett a földrengés. Épp a kinematográf-képek bemutatása közben jött be a lökés, melynek következtében a képek eltolódtak és a fonográf összefüggéstelen, zavaros hangokat adott. A közönség egy pillanatra megnémulva, az ijedségtől megdermedten várta a történendőket, azután mindenki a kijáratok felé rohant.

A földrengés Bécs körül is megrázta a házakat. Liesingben a lökés következtében a lakások aítai felpattantak és a butorok elmozdultak helyükről. A lakosság álmából felzavarva, rémülten futott ki a házakból az utcára. Nagyobb kárt a földrengés nem okozott.

Mödlingben és Salzburgban is érezték a lökést, sőt Pozsonyban is konstatáltak három erős lökést. A műszerek Triestben és Budapesten is jelezték a földrengést.

A budapesti földrengésről ezt a hivatalos jelentést adták ma ki:

Tegnap, február 19-én, este 10 óra 11 percztől 10 óra 15 perczig igen gyöngye, közeli földrengést jelezték a Budapesti Egyetemi Földrengési Observatórium műszerei. A Wichert-inga legnagyobb kilengésének déli irányban 3 mm., a kelet-nyugatiban 2½ mm. Az inga nyugtalansága mindössze négy perczig tartott, jeléül annak, hogy a lengés fészke közel esett hozzánk. Igen távoli, más világrészekben végbenemő rengések hullámai órák hosszat tartják nyugtalanságban a műszereket.

Ugy látszik, a földrengés nem szorítottak csupán Magyarországra és Ausztriára. Katániai távirat jelentése szerint az Etna keleti lejtőin lévő helységeken is érezték tegnap földrengést, de nem este, hanem még délelőtt. Valószínű, hogy még több más helyről is jön majd jelentés.

UJDONSÁGOK.

Babonák.

* * *

A szekszuális kérdés talán soha annyira nem volt kérdés, mint ma. S meglepéssel lehet konstatálni, hogy a közönség zömének figyelme e kérdésnek arra a pontjára irányul, melyet természettudósok jelöltek meg; s nem arra, melyet problémákban utazó novellisták és drámaírók néhány fölvonáson keresztül idegbeteg asszonyok és férfiak fölvilanyozására szétapróznak.

A nemi relációkban igen fontos szerepet játszik a női érintetlenség fogalma, melyről mi azt hisszük, hogy az egyenesen „veleszületik“ az emberrel. Csöpp világosságot vehetnek erre a hitre a nemrég Madagaskár szigetén végzett tudományos kutatások. E sziget lakossága a civilizáció alacsony fokán áll és a magántulajdon intézménye csak most éli közöttük gyermekéveit. Mindamellett roppant fogékonyak a kultúra iránt; elannyira, hogy valószínűnek gondolják, hogy két-három generációjuk azt a távolságot fogja átszeli, melyet az európai népek például csak századokon keresztül futottak meg.

A sziget pacifikálása után misszionáriusok árasztották el a gyér lakosságu területet. Munkájuk nem volt eredménytelen; a benszüllöttek örömmel szedték magukba az igéket — annál is inkább, mert hiszen minden kis benszüllött kölyök, ki hibátlanul tudta elmondani a Miatyánkot, jutalmul egy esernyőt és egy uszónadrágot kapott.

De nagyon megakadtak a papok, mikor a Szűz Anya mibenlétének magyarázásához fogtak. Ez a fogalom ugyanis: „virgo“, teljesen hiányzott a madagaskáriak koponyájából. De még egyenértékese sem volt. „Ártatlanság“, „önmegtartóztatás“, „érintetlenség“: mind hiányzott nemcsak a lelki képzetükből, hanem szókincsükből is. Ami különben természetes is. Épp úgy, mint nincs kifejezésük az ion- vagy katod-sugarakra, mert nem ismerik még ezeket a sugarakat, éppen úgy nem volt szavuk a szüziességre, mert nem ösmerték, mint fogalmat, ezt az állapotot.

A papok végre úgy segítettek magukon, hogy a „virgini“ szót iktatták be a madagaskáriak szótárába. A madagaskáriak beszédje tehát megbővült egy latin szóval; de az a fogalom, melyet takarnia kellene e szónak, még ma sincsen meg az ő számukra. Nem képesek megérteni, miért lenne az önmegtartóztatás erény és miért kell különbséget tenni az azt gyakorló és nem gyakorló nő között?

Egy angol misszionárius éppen e héten kétségbeesetten panaszkodott főlebbvalóinak, hogy az érintetlenségre vonatkozó összes tanítások meddő talajra hullanak Madagaskárban. Mi-

helyt a bensülött leány eléri a pubertás korát — ez talán tizenkét esztendőskorában következik el — rögtön eldobja azt a kincset, melyet a fehérek még az aranyál is többre becsülnek. És még ha valami eseményzámba menne ez náluk! De nem. Akár csak egy üres kagylót dobának a tengerbe! . . . A jó misszionárius azzal végzi jelentését, hogy bizik az egék hatalmában, mely bizonyára kinyitja az elvetemültek szemét s meglátják, kicsoda fertőben henteregnék.

NAPIREND. Naptár. Péntek, február 21. — Róm. kat.: Szever. p. — Prot.: Eleonora. — Görög-ország: Február 8. Todor vi. — Zsidó: Adar 19. — A nap két reggel 7 órakor, nyugszik délután 5 óra 29 perczkor. — A hold két este 9 óra 48 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 54 perczkor. — A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földművelésügyi miniszter fogad délután 2 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor az Ujvárosban. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor Pestmegyei bál a Vigadóban. — A Szabad Egyetem előadása este 7 órakor az Egyetem Fg. Sándor-utcai épületében. Előadó: dr. Márk Hugó. — A Nemzeti Szalon rendezésé miatt zárva. — Zemplényi Tivadar gyűlt. kiállítás a Könyves Kálmán műintézetben (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-12-ig. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. — A Széchenyi-múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Ráth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet-múzeum zárva. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Vargha Ferenc kir. koronaügyész helyettesét a törvénytörvényes orvosi vizsgáló bizottság tagjává három év tartamára kinevezte. — Dr. Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke kinevezte Pápa József akadémiai könyvtartást az akadémiai alkönyvtárossá.

— **Campbell-Bannerman súlyosan beteg.** Campbell-Bannerman miniszterelnök állapota aggasztó, noha a hivatalos bulletinek megnyugtatók. A miniszterelnök környezete és barátai jól tudják, hogy Campbell-Bannerman há fel is épül, többé nem lesz képes felelősséges állását újra elfoglalni, sőt a közeléltől is kénytelen lesz visszavonulni. A miniszterelnök lemondása legközelebb be fog következni.

— **Madarász László kilenczvenhat éves.** Madarász László, aki a magyar szabadságharcnak egyik fontos tényezője volt, ma lett kilenczvenhat éves. Mint a honvédelmi bizottmány tagjára, Kossuth Lajos rábizta a rendőrség igazgatását, hová akkor még a posta- és táviratbizottság is tartozott. Ettől fogva Kossuth mellett maradt és egyike volt azoknak, akik Debreczenben 1849. április 14-én az uralkodóház detronizálását kimondták. A szabadságharc leverése után Svájcba, Franciaországba, Angliába, utóljára Amerikába menekült és a többi bujdosóval Jovában telepedett meg, honnan később Missuriba költözött, ahol ma is a szabad természet ölében békében és nyugodalomban tölti napjait. Madarász László apó, aki Madarász József képviselő bátyja, ma is élénk emlékében tartja az országos eseményeket, melyek minisztersége alatt történtek. Az amerikai magyarság, mely szeretettel és nagybecsüléssel veszi körül a kedves öreg urat, megkérte Madarász apót, írnia meg emlékiratait az akkori ügyekről és vezető emberekről, amit Madarász, aki most is jó egészségnek örvend, mint mondá, az újabb generáció okulására meg is ígért.

— **Thawné.** Amióta a Thaw-pör véget ért, azóta Thawné, a híres pör egyik legexponáltabb szereplője, ugyancsak feszitelenül mozog más férfiak társaságában. Thawné csak egy negyedmillió dollár kártérítés lefizetése ellenében hajlandó a válásba beleegyezni, de a Thaw-család vonakodik ezt megadni. Thaw reméli, hogy a bíróság mindenesetre el fogja választani nejétől, miután házasságának megkötése idején elméje meg volt zavarodva. A Daily Telegraph közli: Harry Thaw hallani sem akar a válásról. Azt mondja, hogy anyja unszolta rá, de ő még mindig szereti Nesbit Evelynt. Védője a pörben még most nem tartja tanácsosnak folyamodni, hogy bocsássák el a tébolydából, de az orvosszakértők megfigyelik Thaw állapotát s rövid idő alatt elkészülnek írásos véleményükkel, amelynek alapján aztán kérni lehet a törvénytörvényestől, hogy engedje ki az örültekházából Thawt, mivel teljesen egészséges.

— **A pápa és a bolgár fejedelem.** Ferdinánd bolgár fejedelem annak idején tudvalevőleg Boris herceget a szimatikus rítus szerint kereszteltette meg. Akkor a pápa a kis egyházi átokkal sújtotta a fejedelmet. A pápa most sem békült ki még Ferdinánddal és most, hogy a fejedelem a katolikus egyház szertartásai szerint akar házasságot kötni, a szentszék a házasságkötés elé nehézségeket gördít. A szentszék egyik előkelő tagja így nyilatkozott az érdekes dologról:

— X. Pius pápa nincs abban a helyzetben, hogy Ferdinánd fejedelemnek Eleonora reuss-köstritz hercegnővel tervezett házasságkötését a római katolikus egyház szertartásai szerint megengedhesse. A szentszék még nem felejtette el, hogy Ferdinánd fejedelem trónralépésekor biztosította arról, hogy úgy ő, mint a trónörökös megmaradnak a római katolikus egyház kebelében. Eleonora hercegnő ugyan kötelezőleg kijelentette, hogy esetleg születendő gyermekei éppen úgy, amint az a fejedelem első házasságából született Cyrill herceggel és a két hercegnővel történt, a katolikus hitben fognak neveltetni, a pápa azonban szilárdan ragaszkodik meggyőződéséhez, amint például XIII. Leó pápa Boris herceg szimatikus megkeresztelése után ismételtén, mert a szentszék felfogása szerint a fejedelem a nyilvánosság előtt még nem vezekelte le bűnét valamely alkalmas formában. Az pedig a fejedelem dolga, hogy azt a formát megtalálja. Az a körülmény azonban, hogy Ferdinánd fejedelem csupán a kisebb egyházi átokkal sújtott, módot nyújt bármely katolikus püspöknek arra, hogy az engedélyt saját hatáskörében megadhassa. Éppen ezért monsignore Menini, gangrai címzetes érsek és filippopoli pápai delegátus nyilvánvalólag saját felelősségére megengedte, hogy Ferdinánd fejedelem és Eleonora hercegnő a katolikus szertartások szerint köthessenek házasságot, miután előzőleg biztosították, hogy az esetleg származó utódok a katolikus hitben fognak felneveltetni.

— **Báró Plehner temetése.** Ma délután temették el Bécsben dr. báró Plehner Ignác volt pénzügyminisztert, az urakháza tagját. A király képviselőjében gróf Gudenius főkamaraes jelelt meg. Jelen voltak Rajner főherceg, báró Aehrenthal külügyminiszter, gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok, báró Burrián közös pénzügyminiszter, báró Beck miniszterelnök, Klein, Koritowsky, Ebenboch, Abrahamovic, Peschka és Derschatta miniszterek, Sir Goshen angol nagykövet és még számos más személyiség.

— **Az Ulmo-pör.** A touloni haditörvénytörvényestől ma kezdődött meg az Ulmo hajózárlás ellen hazaárulás miatt indított per tárgyalása. Schlunberger kapitány közzévaló erőlyesen követeli a nyilvánosság teljes kizárását, míg Ulmo védője, Aubin ügyvéd a tárgyalást legnagyobb részben nyilvánosság előtt kívánja megtartatni. A haditörvénytörvényest a nyilvános tárgyalás mellett döntött.

— **Apróság Tolsztoj Leóról.** A közelmúlt napokban hírt adtunk arról, hogy Tolsztoj Leó levelet írt Stolipinnak s arra kérte, hogy Guszev nevű parasztot kegyelmezzen meg, akit azért tartóztattak le, mert tiltott könyveket olvasott. Erre vonatkozólag most Pétervárról ezeket jelentik: Tolsztoj ismeri Guszevet és tudja, hogy nem forradalmi hajlandóságú ember, ezért elment mindjárt a rendőrfőhöz, hogy engedje be Guszevhez. Amikor hazament a fogházból, levelet írt Sztolipin miniszterelnöknek és kegyelmet kért Guszevnek, a kiért kezességet is vállalt. A miniszterelnök erre elrendelte a paraszt szabadonbocsátását s megírta Tolsztojnak, hogy teljesítette a kívánságát. A mikor Tolsztoj a levelet megírta, figyelmeztették rá, hogy a paraszt sértő megjegyzéseket írt egy könyvébe a kormány tagjairól és más nagyállású személyekről.

— **Hogy tehetette ezt?** — kérdezte Tolsztoj Guszevtől.

— De hiszen én nem tettem egyebet, Nikolájevics Leó, felelt a paraszt, csak beírtam az ön könyvébe azokat a részeket, amelyeket a cenzura kihuzott. Valaki kölcsön adta a teljes londoni kiadást.

Tolsztoj ezt is megírta Sztolipinnak írt levelében és hozzátette, hogy ha van bűnös ebben a dologban, csak ő lehet az író. Ezért kegyelmezett meg a miniszterelnök Guszevnek.

szabályait.

— **Az orosz flotta Nápolyban.** Az orosz flotta ma reggel érkezett Nápolyba. Eberhardt orosz tengeri nagy meglátogatta Aosta herceget és Annovazzi altengernagyot, az itteni tengerészeti osztály parancsnokát. Aosta herceg és Annovazzi altengernagy a látogatást a „Cesarovics” fedélzetén viszonozták.

— **A grófnő ékszerel.** Berlinben tegnap az a hír terjedt el, hogy Wartensleben grófnő ellopott ékszereit Majna-Frankfurtban Stegernerél, a letartóztatott komorna férjénél megtalálták. Egy frankfurtból ideérkezett jelentés szerint az ottani rendőrség nem tud arról, hogy a gyöngysort megtalálták, sőt eddig Steger tartózkodási helyét sem ismerik. Az ékszerek megtalálásáról szóló hír azáltal keletkezett, hogy Wartensleben grófnő a színházban egyik rokonát e szavakkal üdvözölte: „Tehát megfogták.” Fültanuk állítása szerint ez az ékszertolvajra vonatkozott. A grófnőt erre a felkiáltásra egy távirat indította, mely arról szólt, hogy az ékszereket megtalálták. De a távirat nyilván csak rossz tréfa volt. Ujában jelentik, hogy Wartensleben grófnő ékszereinek tolvaja a legújabb nyomok szerint olyasvalaki volt, aki jól ismeri a palota minden zegé-zugát s aki a grófné valamelyik alkalmazottjával összejárt. A nyomok Bécs felé vezetnek, de állítólag Páris felé vette útját a tolvaj. A rendőrség mélységesen titkolja a kutatás eddigi eredményét. Wartensleben grófné ma névtelen levelet kapott, amelynek írója igéri, hogy két részletben visszaszámzatja a gyöngygyakéket és a mellűt, ha nem tesznek ellene feljelentést. Az anonim levelet postán kapta a grófné és kiderült, hogy a palota közelében dobták postaszekrénybe. Abból a körülményből, hogy a grófné ezüst ékszeres dobozában az ellopott drágaságokon kívül még körülbelül fél milliót érő briliántok is voltak s azokhoz nem nyultak, azt következteti a rendőrség, hogy nem hivatásos betörő vitte el a gyöngygyakéket.

— **Bécs város bálja.** A bécsi Rathhausban ma folyt le Bécs városának bálja, amelyen ő felső képviselőjében Lipót Szalvátor főherceg jelelt meg. Jelen voltak továbbá: Ferenc Szalvátor főherceg, Beck miniszterelnök a kormány tagjaival, valamint számos más személyiség.

— **Öngyilkos takarékpénztári igazgató.** Eszéken Frimmel Antal, a Szlavóniai Középponti Takarékpénztár vezérigazgatója ma agyonlőtte magát. Hír szerint szerencsétlen családi viszonyok miatt követte el az öngyilkosságot; más hírek szerint anyagi gond kergette a halálba. Az öngyilkosság a takarékpénztár ügyeivel nincsen semminemű összefüggésben. A rovincsolás kiderítette, hogy az üzlet vezetése körül semminemű szabálytalanság nem történt.

— **Rémület a newyorki börzeánerek közt.** Rettenetes ijedelembe estek a newyorki börzeánerek. Az a hír terjedt el, hogy az ottani tőzsdét légből akarják röpiteni. Több pénzember fenyegető levelet kapott és röpviket osztottak szét az utcán, melyekben arra szólították fel a munkanélkülieket, hogy jöjjenek a Wallstreetre és rendezzenek vérengzést a börzeánerek között. A tőzsde karzatát tegnap elzárták a látogatók elől, az igazgatóság állítása szerint azért, mert ott javítási munkálatokat kell végezni, de az igazi ok az a röpirat volt, melynek példányait az utcán osztogatták. A Wallstreet-et és környékét nagyszámu detektív őrzi.

— **Elsüllyedt torpedó-hajó.** A „Brioni” nevű osztrák gőzös tegnapelőtt, e hó 18-án, délelőtt a nagy kődben a Póla közelében fekvő Brioni sziget mellett összeütközött a magyar-osztrák haditengerészeti 27. számú torpedó-hajóival. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a torpedó-hajó alámerült. A torpedót sikerült parthoz vontatni.

— **Festőmunkások országos kongresszusa.** A festőmunkások országos kongresszusa ma kezdte meg tanácskozásait a szövetség helyiségeiben. A kongresszuson képviselve volt a magyarországi szakszervezetek tanácsa is s mint vendég résztvevő a szociáldemokrata párt egy kiküldötte is. Külföldi vendégek is voltak a kongresszuson. A titkári jelentés tudomásul vétele után az alapszabályok módosítására tértek át s hosszabban vitatták meg a Festőmunkások Országos Szövetségének új alap-

— **A szabadságharc jubileuma.** Az idén van a szabad sajtó kivívásának és a magyar szabadságharc kezdetének hatvanadik évfordulója. A politikai és társadalmi körök, valamint a különféle ifjúsági és diákegyesületek a szokottnál nagyobb fényvel ünneplik meg a jubiláris évfordulót. Az ünnepség annyival inkább általános lesz, mert az idei évforduló napja éppen vasárnapra esik. A budapesti tudományegyetem és a műegyetem ifjúsága különösen nagyszabású ünnepséget tervez s a program megállapítása ügyében a napokban ifjúsági gyűlés lesz a központi egyetemen.

— **Sztrichnin a cukorsüteményben.** Rettenetes büntényt derített ki a napokban a nápolyi rendőrség. Egy gyógyszerész a fiával együtt boszúból meg akart mérgezni egy családot. Egy orvos családját szemelték ki a gonosztevők, mert az orvos leleplezte őket, mondván, hogy romlott gyógyszereket tartanak raktáron. A szörnyűséges eset a Salerno-tartománybeli Olevano sul Tuscianeben történt. Dr. Francesco Vitalo a neve község orvosának. Nemrég egy ládika cukorsüteményt kapott postán az orvos. A felesége bontotta föl a ládikát. Levél volt a cukorsüteményhez mellékelve. A levél így szólt:

— **Kedves Cicillóm!** Mostanában Nápolyban tartózkodom és kedves visszaemlékezéssel a Via Salute 19. számú házában kellemes egyetértésben eltöltött órákra, bátor vagyok egy csomag édességgel kedveskedni. Fogyasztsátok el élvezettel kedves családotok körében. Téged ölel régi híved
Muzio Mattace.

Az orvos neje előtt a név ismeretlen volt ugyan, de abban a hiszemben, hogy férjének egyik fiatalkori barátja emlékezik meg róluk ilyen kedvesen, a csomagból néhány süteménydarabot kivett és azokat a sóvárgó szemekkel ott álldogáló két gyermekének, Marionak és Concettának adta. A gyermekek természetesen mohón fogyasztották el az édességeket, Vitoloné pedig elrakosgatta az egyes darabokat, amikor alig pár perc múlva a két gyermek szívszagató iajgatással, óriási görcsökben összerogyott és a földön fetrengett. A megrémült anya segélykiáltásaira azután berohantak a cselédek és a közeli szomszédok, akik rövid idő alatt előkerítették az orvost. Az apa halálos aggodalommal megvizsgálta az apróságok baját. Már a felületes vizsgálatnál észrevette, hogy itt mérgezés, még pedig sztrichnin-mérgezés történt. A rögtön alkalmazott ellenszerek a leánykánál már nem használtak, mert néhány perc múlva borzasztó kínok között kiszenvedett, a fiúcska azonban, úgy látszik, hogy megmenekült a veszedelmes sütemény utóhatásától. Vitolo később megtekintette a levelet és csakugyan emlékezett is Muzio Mattacera, aki orvosnövendék korában lakótársa is volt a levélben említett helyen, maga az irás azonban teljesen idegennek tűnt fel előtte. A hatósági vizsgálat kiderítette, hogy a rettenetes küldeményt a nápolyi pályaudvar postahivatalában egy öreg, szegényesen öltözött uriember adta fel, aki egy ottani szálló portásával jelent meg a pályaudvaron. A nápolyi rendőrség hosszas utánjárásal végre kiderítette, hogy a borzalmas büntényt Pastorino ezert fiaival együtt boszút esküdött Vitolo ellen és ezt a fenti borzalmas módon keresztül is vitték. Az embertelen gyógyszerész és két fiát a nápolyi rendőrség letartóztatta.

— **Egy szabadsághős halála.** Mogyoródy Adolf ezredes, aki tíz éve a Ferencz-csatorna Társulat központi igazgatója, tegnap este 9 órakor szélhűtés folytán hirtelen elhunyt. Mogyoródy igen vitézül küzdött a magyar szabadságharc híres vörös sapkásai sorában, utóbb pedig kiváló szerepet vitt Türr István oldala mellett Garibaldi nápolyi hadjáratában. A Ferencz-csatorna Társulat ma tartott igazgatósági ülésében mély részvétellel vette tudomásul Mogyoródy váratlan elhunytát s elhatározta, hogy haláláról gyászjelentést ad, temetéséről gondoskodik, koporsójára koszorút helyez, temetésén, mely szombaton d. u. fél 4 órakor lesz a kerepesi temető halottas házából, testületileg résztvesz, őt elbucszatja s emlékét jegyzőkönyvileg megőröki.

— **Meggyilkoltak egy polgármestert.** Szenzációs gyilkosság hírével Madridból a táviró. Cindad Realkerületbeli Damielben szenzációs gyilkosság történt. Hivatalos jelentés szerint hat álarcos férfi a községtanács ülése alatt behatolt az ülésterembe és meggyilkolta a polgármestert.

— **Ellopott okmányok.** Toulonban Aubin ügyvéd, a kémkedéssel vádolt Ulmo védőjének lakásából az Ulmo elleni vádra vonatkozó több fontos okmány, valamint a titkos okmányok kérdésével összefüggő iratot elloptak. Az eset nagy feltűnést kelt.

— **Boszu Husz Ábrahámért.** A petrovi rablógyilkosság értelmi szerzőjének, Husz Ábrahámnak akasztófa-halála még mindig izgalomban tartja a máramarosi népet. Várady Gábor máramarosszigeti törvényszéki bíró, aki a Husz halálaitól esküdtszéknek elnöke volt, ma levelet kapott, amelynek névtelen írója azzal fenyegeti, hogy nyolcz napon belül halállal fog bünhődni, amiért Husz Ábrahámot ártatlanul halálra ítélte. Ezt a levelet nem Máramarosban, de Budapesten adták fel, tegnapi kelettel s a következőképen hangzik:

Husz Ábrahám ártatlan halála nem marad megtorlatlanul. Nyolcz napon belül Ön is meg fog halni. Akad majd egy bátor ember, aki agyonlövö. Egy, aki hisz a Husz ártatlanságában.

Várady Gábor esküdtszéki elnök ezt a levelet átadta a máramarosszigeti rendőrség vezetőjének, Szőlőssy Balázs rendőrkapitánynak, aki még a mai nap folyamán megkereste a budapesti rendőrséget, hogy a névtelen fenyegető levél szerzőjét nyomozza ki.

— **Izgalom a Szajna partján.** Egy párisi urhölggy hősiességéről ad hírt egy párisi tudósítás. A Szajna partján sétált Gellini nevű tizennyolcz éves leány. A sétálás közben hirtelen megszédült és beleesett a folyóba. Egy Guilloleau nevű betegápoló, aki észrevette a szerencsétlenséget, minden gondolkodás nélkül beleugrott utána a vízbe és gyors tempóba uszott a fuldokló leány után, akit azonban nem bírt elérni, mert az ár magával ragadta. Az ár csakhamar őt is elkapta, úgy, hogy mind a ketten a legnagyobb veszedelemben forogtak. Az izgalmas esetet meglátta egy Dubrat nevű urhölggy, akinek hirtelen egy mentőeszmé jutott eszébe. Annak daczára, hogy alig tudott uszni, kifeszítette a napernyőjét és beleugrott a Szajnába. A kifeszített napernyő csakugyan megtette a szolgálatot, mert vizen uszó bolyaként működött, úgy, hogy annak a segítségével mind a hárman odaeviczkélhettek egy bárka közelébe, amelyről aztán kihúzták őket a vízből. A hős asszonyt óvációban részesítette a nagy tömegben összeverődött közönség, s Lepine rendőrfőnök is meglátogatta lakásán, hogy személyesen üdvözölje, azonkívül kitüntetésre fogja ajánlani.

— **Lelepleztek egy koplaló művészt.** Annak idejében közöltük, hogy Elberfelden Sacco nevű koplaló művészt, aki azon a czimen, hogy 47 napig fog koplalni, abban a pillanatban leplezték le, amikor józueen falatozott. Most Elberfeldről azt jelentik, hogy az ottani schiffen-bíróság Saccot család vétésége miatt 500 márka pénzbüntetésre ítélte. Az államügyész vádbeszédében három hónapi fogházbüntetést ajánlott. Sacco alkalmazottját bünrészesség miatt 30 márkára ítélték el.

— **Megörült, mert sikkasztott.** Zadek János körjegyző, aki állomáshelyéről, Deutsch-Brodából a mult héten eltűnt, itt beszállították a tébolydába, mert hirtelen megörült. Ez még a mult héten történt. Most kiderült, hogy a körjegyző visszaélt a felek bizalmával, 200.000 koronát sikkasztott és nagyszegű váltót hamisított. A károsultak legnagyobbbrészt kiszagdák. Zadek a tőzsdén játszotta el a hivatalos pénzeket. A sikkasztó körjegyzőt ma átkisérték az országos törvényszék fogházába.

— **Életunt öreg ember.** Kalcsics Simon hetvenkét éves öreg ember, aki a fiumei szegények házában volt lakója, tegnap este életuntségéből a tengerbe ölte magát. Holttestét ma fogták ki a kikötőben. Kalcsics mielőtt a tengerbe vetette volna magát, szemét kendővel bekötötte és úgy ugrott a vízbe.

— **Sötét középkor.** Minskben a bíróság ma egy szörnyű bűnügyben hozott ítéletet. Még tavaly történt, hogy az együgyű parasztok megkergettek egy szerencsétlen örüllet és mivel kémet sejtettek benne, lófarkához kötözték és a boldogtalant így végighurcozták a szomszéd faluba, mely hat kilométernyire van Minsktől. A szerencsétlen örült még élt. Ekkor

leoldozták a ló farkáról és élve eltemették. A törvényszék a vádlottak közül hármat életfogytig tartó fegyházra, kettőt tizenöt évi és egyet nyolcz évi kényszermunkára ítélte.

— **Borzalmas rókavadászat.** A maga nemében példátlanul álló rókavadászatról adnak hírt angol újságok. Harries angol földbirtokos rókavadászatra indult a Severn-folyó völgyében elterülő birtokán. Kopófalokája rövid idő alatt egy vén rókát hajszolt fel, mely a folyó irányában menekült. Amikor a róka a folyó alatt vezető vasuti alaguthoz ért, a kopók már annyira szorongatták, hogy a róka, más szabaddulás híján, beszaladt az alagutba, ahová a farka is követte. A kopók nyomában lovagló földbirtokos szintén belovagolt utánuk az alagutba. Néhány pillanatra mulva azonban erős dübörgést hallott a háta mögött. Az alagutba épp egy személyszállító vonat robogott be. A földbirtokos a zajra visszafordult és iszonyatos borzalom fogta el, amikor a vonat két pirosító lámpáját meglátta. Megsarkantyuzta a lovát és eszeveszett futással rohant az alagutban. A kutyák is, mintha érezték volna a veszedelmet, szintén megfeszített iramodással futottak az alagut nyílása felé. Épp abban a pillanatban jutottak az alagut végéhez, amidőn a vonat néhány lépésre ért utánuk. A vonatvezető éberségének köszönhető, hogy a földbirtokos piros frakkját még idejekorán észre vette s idejekorán fékezett, különben az egész farka, vadászszal együtt elpusztult volna az alagutban.

Sajátságos, hogy a rókát a kutyák még az alagutban utólérték, de nem bántották, hanem együtt futottak egy darabig vele. A gép dübörgése annyira felizgatta őket, hogy a rókával nem törődtek. De amint az alagutból kikerültek és a vonat megállt, azonnal lefűltek a rókát. Az angol lapok szerint Harries több ezer koronával jutalmazta meg a vonatvezető-gépezst, akinek egyedül köszönheti, hogy élete épségben maradt meg. Az alagut bejáratát őrző városi őrt elbocsátották, mert nem ő, hanem kis fia állított a bejáratnál a jelzőlámpával s a flu, a róka és az üldöző kutyák láttára visszazaladt az őrházba, ahelyett, hogy a vadászt a vonatra figyelmeztette volna.

— **Vasúti sztrájk.** Flórenzbén a közúti vasúttársaság valamennyi alkalmazottja bérddifferenciák miatt sztrájkba lépett. A forgalom teljesen szűntetel. A békétárgyalások nem vezettek eredményre.

— **Megtámadott postamester.** Zalesickiben a választóterfiak választásának befejezése után radikális ruthének megtámadták a hazafelé menő Winicki postamestert és többen rálőttek. A postamester halálosan megsebesült.

— **Kigyulladt vármegyeháza.** Szabolcs vármegye díszes székháza ma délelőtt Nyiregyházán kigyulladt. Közvetlen a díszterem felett borult lángba a tető és a tűznyelvek gyorsan harapóztak tova. A tűz óriási riadalmat keltett az egész városban. A tűzoltóság azonnal kivonult, de a pusztító elemmel szemben tehetetlennek bizonyult. A rend fentartására egy század huszár ügyelt fel. A tűz a nagyterem tetőzetét egészen elhamvasztotta és a tető rémitő recsegéssel-rofogással beomlott. A díszterem teljesen elpusztult. Odavesztek az értékes csillárok és képek is. Délután a lángok creje lohadt és a tűzoltók nekiláthattak a törmelék eltakarításának. A tűz, amint eddig megállapíthatták, csak a díszteremben pusztított, a többi hivatalos helyiségben nem tett kárt. Az okát még eddig nem sikerült kideríteni. Vagy rövidzárlatból, vagy kéménytűzből támadt. Ma délután két órakor ejtik meg a hivatalos tűzvizsgálatot. Az oltás közben egy tűzoltó szerencsétlenül járt. A tető beszakadt alatta és lezuhant a terembe. Csodálatosan semmi nagyobb sérülést nem szenvedett, csak könnyebb horzsolásokkal menekült a veszedelmes esésből. A kár meghaladja a százezer koronát; a székház biztosítva volt.

— **Megszökött kereskedő.** Altai Arnold dévai mezőgazdasági gépkereskedő, kinek a dévai pénzintézeteknél a közeli napokban nagyobb összegű váltólejáratai vannak, megszökött. Altai mintegy 50.000 koronával tartozik a helybeli piacon. A törvényszékhez érkezett feljelentések szerint Altai a prolongációra adott váltókat újból értékesítette. Más feljelentések szerint váltóhamisításokat is követett el. Az ügyesség elrendelte a kereskedő köröztesét. Azt hiszik, Altai Amerikába utazott, hol sok rokona lakik.

— Halálozások. Batig Ferencz élte 65-ik évében, Budapesten elhunyt. Halálát özvegye, windsori Hickman Marianne és sógora, lapunk munkatársa, Váradi Antal gyászolják.

Derényi Vilmos nyug. kir. adótárnok e hó 17-én, 79-ik évében meghalt Nagyszombatban.

Rigó Alajos, a „Gyöngyösi Lapok“ főszerkesztője 54-ik évében elhunyt Gyöngyösön.

Özv. Kunze Frigyesné, szül. Cöting Eliza február 17-én elhunyt Bodaikon.

Németújvári Batthyány Karolina grófné 75 esztendőskorában Pozsonyban elhunyt. A boldogult hűlt tetemét holnap délelőtt fél 12 órakor szentelik be, temetése pedig 22-én d. e. 10 órakor lesz a németújvári család sírboltban.

Schlattner Nándor budapesti háztulajdonos folyó hó 18-án, 79 éves korában elhunyt.

Nádudvari Bónis Kálmán m. kir. erdész, fenyvesvölgyi erdőgondnok, hosszú, súlyos betegség után elhunyt.

— Rendőri hírek. Hirtelen halál. Ma reggel a Csalogány-utca 3. számú háza előtt egy urian öltözött hatvan év körüli férfi összeesett és meghalt. Kiletét nem tudták megállapítani. Ferenczi Lajos névre szóló névjegyet találtak nála. A halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Szerencsétlenség a Dunán. Tegnap délután Padiné Alajos, Knack György vendéglős és Maros Rezső kőfaragó csónakon indultak el Békásmegyerről a Dunán. Amikor Újpest határába értek, a nagy szélben a csónak fölborult és a benne ülők a Dunába fordultak. Knack és Padiné kiusztak, Maros ellenben elmerült a hullámokban. — Merénylő asszony. Dömke Jánosné, született Apostagi Julia napszámosnő ma reggel az Újhegyi-ut 77. szám előtt marólyggal leöntötte Hosszu Erzsébet cselédet, aki súlyos sérülést szenvedett. Dömkené azt mondogatta a rendőrségen, hogy Hosszu Erzsébet elcsábította a férjét s ezért állott hoszut rajta. — Betörések. Ma két betörést jelentettek a főkapitányságon. Mika Sándorné Dobozi-utca 43. számú lakását álkulcsal kinyitották és több nagyértékű ékszert loptak el. Órák, lánczok, igazgyönggyel kirakott fülbevalók tüntek el a betörő kezén. — Özvegy Rott Zsigmondné Csengery-utca 41. szám alatt levő lakásáról is ékszert és fehérműt vitt el egy vakmerő betörő, aki szintén álkulcsal dolgozott.

— **Folies Caprice.** A legteljesebb siker jegyében folynak le esténként a Révay-utcai nagyhirnevű mulató előadásai. Nevetni, igazán nevetni csakis a Folies Caprice előadásain lehet és ez a titka annak, hogy a közönség esténként zsufolásig tölti meg a barátságos nézőteret. Rott Sándor vezetése alatt a jeles társulat mindent elkövet, hogy a közönség ki ne foglyon a kacagásból. A „Was Maenner fesselt“ című eredeti ujdonság ma még jobban tetszik, mint az első 25 előadás alatt és ama tulajdonságánál fogva, hogy alakjai egytől-egyig az életből vannak merítve, igen nagy vonzerőt gyakorol a közönségre. A „Házibarád“ című eredeti magyar ujdonság is elsörendű slágernek bizonyult, Trebitsch és Türk szövegei ugyancsak nagyon tetszenek. Megemlítjük e helyütt, hogy a társulat szorgalmasan készül a legközelebbi magyar ujdonságra, amelynek tartalma aktuális lesz. A bemutatott előadást néhány nap múlva tartják meg az ujdonságból.

x **A líszaboni királygyilkosság.** Az Apollo-színház igazgatósága naponta bemutatja a szezon legszenzációsabb ujdonságát, a portugál király és a trónörökös temetését. A színházat esténként zsufolásig megtöltő közönség kegyelettel nézi végig az impozáns temetést, melynek minden fázisát érvényre juttatja a kitünően sikerült felvétel. A heti ujdonságok egytől-egyig a műsor kitünőségei.

x **Zászlók, címerek minden kivételben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hoshajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Főder-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 13. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Dr. Hönig** Izsó elektrotherapiai és Röntgen-intézete (Károly-utca 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegeknek (neurasthenia, hysteria), csúszások, köszvényesek, szivbajások, elhízottak, bőrbetegek, zsámbán, álmatlanságban szenvedők stb., találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **A Kinematográf** február 15-iki igen változatos száma kikel vezető cikkében a mozgó-színházak trösztrendszerére ellen. Közli azután a színházak tűzbiztonságára vonatkozó rendszabályokat. A Mozgó-színház tulajdonosok Országos Szövetségét nemcsak megpendíti a lap, hanem az érdekelteket márczius 8-ikára már alakuló közgyűlésre is egybehívja és lándzsát tör a magyar képfogyasztási szövekezet mellett. Hirrovata gazdag, a laikust épp úgy érdekli, mint a szakembereket. Egyes szám 50 fillér. Szerkeszti Lenkei Zsigmond. Félévre 6 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Baross-utca 59.

Kémkedés a „Patrie“ körül.

— Krumholz Ágoston afféréje. —

Budapest, február 20.

Még mindig homály fedi azt az állítólagos kémkedési affért, amelynek Krumholz Ágoston gyáros a hőse, de annyi máris megállapítható, hogy az affér jelentőségét túlozzák. Egyrészt Juillot mérnök, a „Patrie“ megcsinálója nem ment lepre, másrészt a kormányozható léghajó tervei éppenséggel nem titkok, ismerik azokat a német szakemberek, csakugy, mint a francziák. Az eddigi vizsgálat Krumholz ellen semmi pozitívet nem tud fölhozni és így valószínű, hogy a vizsgálatot ellene be kell szüntetni.

Juillot mérnök tegnap megjelent Andréé vizsgálóbíró előtt és a következőket vallotta:

— Krumholz körülbelül fél évvel ezelőtt mutatkozott be nálam Suttner bárónának és Ziperovszky Károly tanárnak ajánló levelével. Ezek mind a ketten tagjai a békeligának. Krumholz nagyon érdeklődött a kormányozható léghajó iránt s azt mondta, hogy nagy szolgálót tehetne nekem azzal, hogy az újságokban cikketeket írna rólam és találmányomról; azt is mondta, hogy lépéseket fog tenni, hogy a Nobel-féle békedíjat megkapjam. Nem biztam ugyan abban, hogy a díjat hamarosan meg fogom kapni, de azért mégis megtettem az előkészületeket, hogy a díjra pályázhassak. Krumholzzal együtt meglátogattam Frédéric Passyt, akinek szintén átadta Krumholz Suttner Bertának ajánló levelét, de Passy azt mondta nekem, hogy még fiatal vagyok és hogy emiatt még nem kaphatom meg a Nobel-díjat. Krumholzzal való ismételt találkozásaimnál sohasem volt arról szó, hogy a kormányozható léghajót idegen hatalomnak eladjuk vagy fölajánljuk.

A rendőrség Juillotnál, saját kívánságára házkutatást tartott és meggyőződött, hogy a kormányozható léghajó tervei érintetlenül mind meg vannak.

A rendőrség áttanulmányozta Krumholz levelezését, melyből kitűnik, hogy egy Brüsszelben működő kémkedési ügynökséggel állt összeköttetésben. Ha valóban így van a dolog, akkor valószínűleg összeköttetésekkel dicsekedett a kémkedő irodának, amelyekre joggal nem hivatkozhatott. Párisban mindenesetre azt tartják, hogy a francia kormányozható léghajó szerkezetének semmiféle titkát sem szerezhette meg Krumholz. De a házkutatás alkalmával találtak irományai közt terveket és iratokat, melyek igazolják, hogy a kormányozható léghajók szerkezetei iránt különösen érdeklődött.

Krumholzt, ha bűnrészességére nem találhatnak bizonyítékokat, szabadon bocsátják és kiutasítják Franciaországból.

Ujabbban jelentik:

Szinte komikus, hogy Franciaországban mennyire félnek a hatóságok a spionoktól és hogy mindenkiben kémet sejtének. A párisi rendőrség hosszabb idő óta szemmel tartotta Krumholzt és kedvesét, holott tudta róluk, hogy egy szót sem értenek francziául, tehát nyilvánvaló kellett, hogy legyen a gyanu nevetséges volta, mert hiszen még feltételezni sem lehet valamely idegen állam kormányáról, vagy diplomáciájáról, hogy olyan embereket tart kémekül Párisban, akik egy szót sem tudnak francziául. Krumholz letartóztatását tanácskozás előzte meg és ezen a konferencián Clemenceau is jelen volt.

Nagyon valószínű, hogy a vizsgálat Krumholz ellen össze fog zsugorodni. Kétségtelen, hogy Krumholz szélhámos, az is valószínű, hogy valamely külföldi államtól szeretett volna nagyobb pénzösszeget kiperéslni, de egészen képzelhetetlen, hogy Németország ő általa akart volna titkokhoz jutni, amelyek egyébként nem is titkok. Mulatságos az afférben a rendőrségnek egy újabb felfedezése, nevezetesen az, hogy Krumholz a vendéglőkben és kávéházakban fizetés nélkül megugrott. Az „Intransigeant“ mai száma közli, hogy az ügyészség nem is fog vádat emelni Krumholz ellen kémkedés címén, mert semmi terhelő bizonyíték nincsen. A póluljárt szélhámost rövidesen szabadlábra helyezik és barátjával együtt ki fogják toloncolni.

Más oldalról jelentik: A ma kihallgatott szakértők kivétel nélkül úgy nyilatkoznak, hogy a katonai léghajó szerkezete nem katonai titok, s ezért a rendőrség befeczeje a vizsgálatot s az ügyészség nem fog Krumholz ellen kémkedés miatt vádat emelni. A rendőrség abban az eset-

ben, ha a családokkal megkárosítottak visszavonják a följelentést, szabadlábra helyezi Krumholzt, aztán kiutasítja Franciaország területéről.

Ma tudódott ki, hogy Krumholz befurakodott a német, osztrák és magyar képzőművészek párisi egyesületébe, sőt az elnökségbe is beválasztották. Akkor Krumholz beszédet tartott, amelyben figyelmeztette az egyesületet, hogy jól válogassa meg a tagokul jelentkezőket, mert tudomása szerint Párisban sok osztrák és magyar iparlovag garázdálkodik.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon botránja.

Budapest, február 20.

A Nemzeti Szalon közintézmény; festők, műpártolók tagsági díjaiból, az állam és a vidéki városok szubvencziójából tartja fenn magát s így a nyilvános kritika ellenőrzése alá tartozik. Kultur-munkáia, belső adminisztrációja csak úgy alá vannak vetve a sajtó és a nagyközönség bírálatának, akár budapesti vagy vidéki kiállításai. Már ez okon is s a tagság jogán is hozzászólhatnak tehát az Egyetértés és a Nemzeti Szalon máramarosszigeti afféréjához, de speciális ok is készíttet reá. Az Egyetértés tegnapi és mai közleménye is hivatkozott ugyanis arra, hogy a választmányi üléseken ismételen hozattak kötelező határozatok, melyek az igazgatóságot a vidéki kiállítások művásár-eredményének nyilvános közzétételére utasították, másrészt a tavalyi közgyűlésen inkompatibilitási indítvány nyújtott be, mely azt czélozza, hogy kiállító festőművészek eltiltassanak olyan egyesületi tisztségektől, melyek kifejezetten a műtárgyak értékesítésére hivatvák. Más szóval: ama közóhainak adott kifejezést, hogy a műtáras és titkár, akiknek kötelessége a mások képeit eladni, a maga képeit ki ne állíthassa. Amint ez a Műcsarnokban is történt, ahol Paur Géza, a talentumos festőművész, egyáltalán soha ki nem állít, mióta műtáras.

E hivatkozások, mivelhogy én voltam az, aki a választmányi üléseken ismételen s a tavalyi közgyűlésen is az említett indítványokat megtettem, erkölcsi kötelességemmé teszik, hogy dr. Bárdos Arthur kollégám igazát nyilvánosan is bizonyítsam. Az ügy személyes részéhez természetesen hozzá nem szólhatok, annál kevésbé, mert hisz az lovagias elintézés alatt áll. De az afférnak közérdekű részéhez, ahhoz, mely nemcsak a Szalon tagjait, nemcsak a magyar sajtót, de az egész magyar művészetet és az összes magyar művészeket érdekli, igenis van szavam. Ezt a részét a dolognak se kardvágással, se pisztolylövéssel elintézni nem lehet. Ezt csak egy módon lehet közmegnyugvársra befejezni: az igazság kérielhetetlen felderítésével. Meg vagyok róla győződve, hogy nem maradok magam, mikor kezére akarok járni az Egyetértésnek minden tiszteletreméltó purifikálási törekvéseiben, hanem csatlakozni fogok az őszetlen és nemes akcióhoz mindazok a festőművészek, kik a Szalonnak a vidéki kiállítások terén évek óta mutatkozó mizériáit csak úgy ismerik, akár magam, de emellett évek óta panaszozzák is — sőt sanylik. Sokan vannak ilyenek, majdnem mindnyájan.

Mi tehát a rideg, tárgyilagos, letagadhatatlan igazság? Nemcsak a máramarosszigeti eset kapcsán napfényre került művásár-mizériák, óh, van itt még egyéb is! De egyelőre maradjunk csak ennél.

A Nemzeti Szalon választmányi üléseiről felvett hivatalos jegyzőkönyvek tanuskodhatnak róla, hogy úgy én, mint Kacziány Ödön barátom, a kiváló művész, ismételen tettünk indítványt, hogy a vidéki kiállításokon eladott műtárgyak, azok festőinek neve s a képek ára nyilvánosan közzéteendők. Ezt az indítványt a választmány ismételen elfogadta s az igazgatóságot a határozat végrehajtására utasította. Ismételt interpellációk sürgették az igazgatóságot a határozat foganatosítására éveken át. És mikor mindez nem használt, vagy az én, vagy Kacziány Ödön indítványára (biztosan már nem emlékszem, de okvetlen egyikünk tette az indítványt!) a választmány utóbb még

azzal is megtoldotta régebbi határozatait, hogy speciell a vidéki tárlatok művásár-eredményének adatai az egyesület hivatalos helyiségeiben kifüggesztendők. Öt éven keresztül semmiféle határozat nem tudta erre kényszeríteni az igazgatóságot s maig egyetlen egyszer sem történt meg sem a kifüggesztés, sem a tételeknek pontos, adatszertű közlése. Hogy miért? — az a t. igazgatóság titka.

Már most visszatérve a máramarosi esetre, Bárdos kollégám egyetlen szóval sem állította, hogy akár Kézdi-Kovács László, akár Déry Béla — nekem egyébként mindketten tisztelt barátaim és a Szalonban volt tisztársaim — valakinek is „nyakába szőni” óhajtották volna képeiket. (Kézdi-Kovács, aki tiszteltbeli állást visel a Szalonnál, különben is más rubrikába tartozik, mint az egyesület fizetett tisztviselője! A művészi igazgató — ez köztudomású — maga nem működik közre az eladásnál, de viszont a vele subaltern viszonyban álló tisztviselőknek kedves kötelességük, hogy az ő képeit is eladják!) De az igenis megengedhetetlen — és ebben bizonyára egyetért vele és velem minden elfogulatlanul gondolkozó ember — hogy azok az emberek árulják mások portékáit, akiknek természetes emberi érdekük, hogy a maguk hasonló portékáin igyekezzenek tudni.

És itt érünk el a tavalyi emlékezetes közgyűléshez, melyen én még az ellentáborból is felhangzó dörgő tapsok között tettem meg a már említett összeférhetlenségi indítványomat. A közgyűlés akkor — az a közgyűlés pedig, mely ugyanakkor Ferenczy Károlyval együtt engem is kibuktatott a választmányból — mondom, ez a velem szemben ellenséges indulatu közgyűlés úgy határozott, hogy indítványomat kladja javaslatként céljából a választmányra. Mi lett az indítványom? — maig sem tudom. Választmányi tag már nem vagyok s így azt sem tudom, tárgyalták-e, vagy sem? Sorsáról nemcsak hogy a nyilvánosságot nem értesítették — pedig kommunikáció a Szalon nyancsak nem fukarkodik! — de még engem, az indítványtevőt sem tudósították, pedig ez ugyancsak elemi ildomoság kérdése volna. Azt azonban határozottan állítom — és ezt a lapok hasábjain a legilletékesebb művészek nyilatkozataival fogom igazolni — hogy alig lesz egyetlen festő is, aki a mai állapot erkölcsösége és fentartása mellett fog nyilatkozni.

A vidéki kiállítások más ezer nyavalyáiról most hallgatók, fentartva magamnak a jogot, hogy a Szalonnál viselt hivatali állásom idején szerzett szomorú tapasztalataimról máskor számoljak be. Egyelőre csak annyit, hogy köztudomású: a vidéki tárlatok anyaga sohasem kerül az illetékes zsűri elé. Erre nézve is vannak koronatanuk. Mikor az e részben fel-felhangzó panaszok, a vidéki tárlatok színvonalának szegyenletes alábbszállása miatti felajdulások már türelhetlenek voltak; mikor konkrét vádak emeltettek az új igazgatóság ellen, hogy nemcsak zsűrizetlen, de a zsűri által egyenesen visszautasított képeket is kiakasztanak önkényileg a vidéki tárlatokon, a választmány Kann Gyula festőművészt és engem bizott meg, hogy az egyik vidéki tárlatról visszaérkezett anyagot vizsgáljuk át. Jegyünk jelen a szállító kocsi átvételénél. Az igazgatóság pontos határidőt tűzött ki: mikor jelenünk meg hivatalos kötelességünk teljesítésére. A kitűzött időben ott is voltunk, de a Szalon tisztikara azt a meglepő választ adta, hogy a kocsit már kicsomagolták s az anyagot széthordták s így a tények konstataciója fizikailag lehetetlenné vált.

A további bünlajstromot hagyjuk máskorra. De már ezeknek az adatoknak az alapján is appellálunk a Szalon köztisztviselői állás s mindnyájunk által bálványozott elnökökhez: gróf Andrássy Gyulához, akinek puritán és tekintélyes nevével fedik mind e visszaéléseket, indíton szigorú vizsgálatot s orvosolja a magyar művészek e kiáltó sérelmeit. De ne az igazgatóságra bizza a vizsgálatot, ezek az urak szeretnek maguknak bizalmat szavazni! Szentellen ő maga pár órát a Szalon művásárlási könyveinek és zsűri-jegyzőkönyveinek átvizsgálására — csodálatos adatokra fog bukkanni. (Ha ugyan vezetnek még egyáltalán zsűri-jegyzőkönyveket!) És ne a választmányt kérdezze, melyből a „kellemetlen emberek”, Ferenczyvel az élőkön, kibuktatta a tavalyi pórlázadás! Tessék a Szalon külső — nem vá-

lasztmányi — tagjaiból vizsgáló-bizottságot alakítani! Az majd pártatlan lesz!

Elvégre a Szalon kulturintézet is volna, vagy mi! És szubvencziót is kap a vidéki tárlatok rendezésére. A kedélyes házigazdálkodásnak legyen már egyszer vége! **Rózsa Miklós.**

Kézdy-Kovács László és Déry Béla kijelentik, hogy az egész ügyet a Nemzeti Szalon igazgatósága és választmánya elé terjesztik.

(*) **Després a Vigszínházban.** Susanne Després egy Bernstein-darabban, — a „Le détour”-ban — debütált Budapesten. Végig érdekelt benne s volt egy jelenete, melyben szenzációkat tudott éreztetni. Másnap Nórát játszotta. Szenzációs részletek helyett itt teljességgel és ilyesmi egészét nyújtott. Nórát. Az intim Nórát. Vibráló idegekkel mentem a második felvonás után az öltözőjébe és ezzel a kiáltással támadtam rá: hogyan játszhatik Bernsteint, aki Ibsent így tud játszani! . . . Mosolygott. Csak annyit mondott: „A közönségnek játszunk”. Ezt kissé felsőségesen mondta, de aztán felengedett és beszélt Ibsenről . . . A legnagyobbknak mondta. De Párisban csak nagynehezen lehet utat törni neki. Ott Bernsteint szeretik, aki Ibsen morzsáit frivolisálja. És Susanne Després, Ibsen francia papnője, akit nálunk szeretnek már annyira, hogy Ibsent is megbocsátanak neki, ma a Rafael (Baccarat) című Bernstein-darabban lépett föl a Vigszínházban. Ez volt az első kiábrándulásunk. Bernsteint kongeniálisan: harsogón, aláhúzottan és szenzációsan játszotta. Ez volt a második kiábrándulásunk. Itt nem adódik hangulat az ö gyönyörű, nagy szemkivörösítő hallgatásainak. Itt kiabálni kell. És Després, ha tompítottan, ha előkelő intelligenciával is — kiabált. Csak éppen egy kissé mondaine-nek kellett volna lennie, de a szerep egyetlen igényének természetadta, azaz természetmegtagadta tulajdonságainál fogva nem tudott megfelelni. Szürke, szegényes veréb-termeszet ő, aki éppen akkor nő meg, mikor az ő szürke milőjéből a szürkeségnek, a nyomornak felajdulásait kell kizokognia. És főként nem Duse ő, nem alkotó, csak tolmács, hűségében megindító. Dusenek szabad a Kaméliás hölgyet játszania. Ő akkor is Duse. Csodaművi hangszere, mely a maga egyedülvaló zenéjét hallatja. Després tolmácsol. És ma Bernsteint tolmácsolta. (B—s.)

(*) **„Az ördög” bécsi sikere.** Molnár Ferencz pompás vígjátéka, mint ahogy színházi nyelven mondják, Bécsben is „beült”. A Deutsches Volkstheater nézőtere „Az ördög” minden előadására megtelik és a bécsi lapok a bemutatóról közölt tudósítások után is a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg a magyar darab szépségeiről. A Neue Freie Presse mai számában Raoul Aurnheimer, az ismert szellemes tárczaíró, érdekesen elemzi „Az ördög” minden porcikáját. Nem hallgatja el, amit hibának, vagy hiánynak tart, de amellet rokonszenvesen kiemeli mindazokat az értékes tulajdonságait, melyeket a nagy siker rugóinak tart. Elmés például az a nemzetiségi osztályozás, ahogyan a különböző színpadi ördögöket látja. Szerinte Goethe humoros ördöge — német, Lesage udvarias ördöge — francia, Shaw smart ördöge — angol és Molnár vicces ördöge — magyar. Amint láthatjuk, jó társaságban emlegetik a mi ördögünket.

(*) **A Vigszínházban liolnap, pénteken,** Després Suzanne francia társulata Savoir Alfréd és Nozière Fernand „A Kreutzer-szonáta” című drámáját mutatják be, amely Tolsztoj híres regénye nyomán készült. A dráma hősnőjét, akinek keresztnevét a regény nem említi és akit a francia szerzők Lilinek neveznek, Després Suzanne játssza. Posdenisovot pedig — a színműben Pozet — Lugné-Poe személyesíti. — A Tatárjárás, Bakonyi Károly és Kálmán Imre operettje, készen várja a szombati bemutatót, amelyre már az összes ülőhelyek elkelttek.

(*) **Növendék hangverseny.** A Lovas-féle zene-konzervatórium ma este tartotta V. félévi növendék hangversenyét. A fiatalok produkciója a mester kiválóságát és a tanítási rendszer jószágát tanusította. Különösen tetszett Bronner Istvánka precíz játékka. Érzéssel és lendülettel játszotta Liszt XIV. rapszodiáját, zajos tapsot aratva az előadással. Tehetséges tanítványnak bizonyult Cheebak Anna és Grünberger Miklós.

(*) **Kossuth Ferencz az Operában.** Gróf Apponyi Albert meghívására ma este Kossuth Ferencz megjelent az Opera „Eliana” előadásán és a kultuszminiszter páholyából végighallgatta a dalművet.

(*) **Nyugat.** Ignotus főszerkesztésében, Os-vát Ernő és Fenyő szerkesztésében megjelenő s legelőkelőbb irodalmi nivóju folyóiratunk a Nyugat negyedik száma ma a következő tartalommal jelent meg: Szini Gyula: A boulevard, A dy Endre: A magyar Pimodan, Kabos Ede: Mária látogatói, Kéry Pál: A szocialista Anatole France, Lengyel Géza: A divat, Hatvany Lajos: Taine levelei, Cholnoky Viktor: Az arany, A dy Endre: Versek, Gellért Oszkár: Mózes. Kisebb dolgozatokat írt: Ignotus és Salgó Ernő.

(*) **Blaha Lujza szobra — Helsingforsban.** Érdekes szenzációnak volt színhelye ma este a Népszínház-Vigopera színpada. Közvetlen a „Nagymama” előadásának megkezdése előtt megjelent a színpadon Liipola Irvo hazánkban élő és teljesen magyarrá honosodott finn szobrász-művész és megkérte a művésznőt, hogy engedje lemintáztatni magát a helsingforsi Nemzeti Színház számára.

(*) **Énekkari hangverseny.** A budapesti egyetemi énekkarok ma este a fővárosi Vigadó termeit zsúfolásig megtöltött közönség jelenlétében tartották meg monstre-hangversenyüket. A gazdag és válogatott műsor során különösen tetszett Kjerulf H.: Hardangeri nászát című férfikara, melyet a svéd egyetemi énekkar budapesti műsoráról ismerünk. De hangos elismerés követte a többi számokat is, melyekben a magánzólamokban Popiel Miczi hegedűművész, Wajditsch Sári hárfaművész, Szodényi Aranka énekművész és Marcus István joghallgató látták el nagy művészi igyekezettel.

(*) **Két iskola.** A Magyar Színház legközelebbi üdonsága Alfréd Capus vígjátéka, a „Les deux écoles”, amelyet magyar színpadra Salgó Ernő Két iskola címen fordított le. A darabban Follinus rendezése mellett a színház java erői vannak foglalkoztatva.

(*) **Prielle Kornélia emlékezete.** A Népszínházban csütörtökön, e hó 27-én, Prielle Kornélia emlékeztetőre díszelőadás lesz, mely alkalommal a „Nagymama” kerül színre Blahánéval a címszerepben. Ezt megelőzi Pásztor Árpád ünnepi prólógusa és Prielle Kornélia szobrának megkoszorúzása.

(*) **Hunyady József ünnepiése.** Megfruk, hogy az aradiak Hunyady József színészkedésének harmadik évfordulójára készülnek. Ez az ünnepiés tegnap folyt le a lehető legszívélyesebb módon. Hunyady nemcsak a színpadon népszerű, hanem a polgári életben is. A milyen kitűnő „paraszt-színész”, éppen olyan tetőtől-talpig „uri ember”. Mind a két tulajdonság kivesszőfélben van és éppen ezért fokozott mértékben értékes s megbecsülni való. Jubileuma alkalmából, amikor is a „Rang és Mód” került előadásra, majdnem száz táviratban üdvözölték az érdekes művészt az ország minden részéből, köztük a főváros összes színházai is. Nagyszámu koszoru és üdvözítő levél is érkezett a jubilánshoz, akit előadás előtt V arjassy Károly polgármester üdvözölt a város közönsége nevében. Előadás után bankett volt, amelyen körülbelül kétszáz ember vett részt, köztük gróf Festetic Andor országos színészeti felügyelő. Az első felköszöntőt Varjassy polgármester mondotta és megleghangu szavait lelkes éljenzés követte.

(*) **Sembery Fanny Temesvárt.** Krecsányi Ignác egyenlő gondallal műveli az összes műfajokat a temesvári színházban. Így az operának is kellő helyet juttat változatos műsorában. Tegnap például „Mignon” került színre magas színvonalu előadásban. A címszerepre Sembery Fannyt, a fővárosban is nagyon előnyösen ismert énekművésznőt nyerte meg. A kitűnő vendég iskolázott, minden rétegében egyenlő erővel csengő, meleg althangja, izléses énekmodora és jellegzetes játéka nagyon tetszett a műértő temesvári közönségnek, mely ismételtén zajos tapsokkal és sokszori kihívásokban fejezte ki elismerését. A helyi sajtó is egyhangulag konstataálja Sembery Fanny sikerét. Temesvári tudósítónk pedig ama csodálkozásának ad kifejezést, hogy ilyen értékes hang és előkelő művészet, miért nem talál valamelyik fővárosi színházban állandó szerződést? Egy másik vendég, az olasz Ferrari énekelte Meister Vilmost s úgy ő, mint Maleczky Bianka (Philine), Rózsa (Lothario), Albert Erzi (Fridrik), Falussy és Valda, valamint az ének- s zenekar is tényezői voltak az élvezetes estének.

óf Apponyi
rencz meg-
kultuszmi-
vet.
ében, Os-
megjelenő
k a Nyu-
artalommal
dy Endre:
a látogatói,
Lengyel
ine levelei,
ndre: Ver-
lgozatokat

ban. Érde-
a Népszin-
lagymama"
szinpadon
magyarrá
érte a mű-
a helsing-

ti egyetemi
meit zsüfo-
tották meg
válogatott
H.: Hard-
svéd egye-
terünk. De
kat is, me-
zi hegedű-
Szódé-
István jog-
tel.

egközelebbi
deux éco-
rnő Két is-
linusz ren-
k foglalkoz-

Népszínház-
ornélia em-
alommal a
a czim-
pád ünnepi
ak megko-

nk, hogy az
ésének har-
z ünneplés
módon. Hu-
nem a pol-
szt-színész",
Mind a két
ezért foko-
Jubileuma
került elő-
ék az érde-
l, köztük a
koszoru és
akit előadás
vözölt a vá-
ankett volt,
részt, köz-
inészetit fel-
olgármester
jénzés kö-

re csányi
s műfajokat
is kellő he-
nap például
előadásban.
fővárosban
znót nyerte
retegében
zléses ének-
szelt a mil-
tellen zajos
e ki elisme-
atálja Sem-
pedig ama
en értékes
lál valame-
dést? Egy
elte Meister
ianka (Phi-
si (Fridrik),
s zenekart

(*) **Monstre színész-estély.** Az Országos Színész-egyesület Nyugdíjintézete javára rendkívül nagyszabású művész-estély készül. Az előkészítő-bizottság ma délután gróf Festetich Andor színészeti főfelügyelő elnöklete alatt ülést tartott, melyen megválasztották az elnökség és a végrehajtó-bizottság tagjait. Diszelnököknek megválasztották: Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter, dr. Molnár Viktor államtitkár, dr. Bezerédy Viktor államtitkár, Herczeg Ferenc, az Újságírók Egyesületének elnöke, Rákosi Jenő, az Otthon-Kör elnöke. Elnök: Gróf Festetich Andor, társelnökök: Ditrői Mór és Szirmai Imre. Főtítkár: Föld Aurél hírlapíró, títkár: Roboz Elek. A rendkívüli érdeklődés, mely az alakuló ülés iránt megnyilvánult, arra enged következtetni, hogy a színészek ezen estélye a szezon legfényesebb mulatsága lesz.

(*) **A Dugonics-Társaság drámapályázata.** A szegedi Dugonics-Társaság pályázatot hirdet drámára. A pályázat feltételei ezek: Pályadíj 1000 korona. Kivántatik irodalmi becsű, szinpadra előadásra alkalmas, egész estét betöltő középfajú dráma, amely tárgyát a jelenkori magyar népeletről veszi. Az előadás joga a szerzőé marad, azonban első előadásra tartozik művét a szegedi színháznak átengedni. A pályázat lejár: 1908 szeptember 30. Bírálati határidő 1909 január 15. A pályaművek Tömörkény István társasági főtítkárnál, (Szeged, Közművelődési palota) nyújthatók be.

(*) **Hangverseny.** Culp Julia ma értesítette sürgönyileg budapesti képviselőjét, hogy Bécsben megbetegedett és pénteki hangversenyét kénytelen elhalasztani márczius elejére. Az új terminust mielőbb közölni fogjuk; a kiadott jegyek természetesen érvényben maradnak.

FŐVÁROS.

(*) **Városi bérházak.** A főváros hatósága már a legközelebb megteszi az első lépést a lakásügy megszüntetésére. Értesülésünk szerint dr. Bárczy István polgármester és dr. Bódy Tivadar, a pénzügyi osztály vezetője még e hét folyamán megkezdik a tárgyalásokat az Osztrák Magyar Bankkal városi bérházak építésére felveendő jelzálogkölcsönre vonatkozólag. A bérházak építését, amint azt a polgármester kijelentette, már a tavasz elején fogják megkezdni.

(*) **Az omnibusz.** A fővárosnak tudvalevően joga van az omnibuszvállalatot megváltani. A fővárosnak ez a joga 1907 júliusban lépett életbe. Az omnibusztársaság tavaly beadványt intézett a fővároshoz és ebben a beadványban különböző ellenszolgáltatások fejében a megváltási jognak tíz évre való kitolását kérte. Nemrégben pedig újabb beadványban azt kívánta, hogy a főváros minden ellenszolgáltatás nélkül mondjon le örökre a megváltás jogáról. A társaság ebben a beadványában hivatkozott a gazdasági helyzet rosszabbodására és a vállalatnál is észlelhető visszaesésre. A társaság most megint megújítja ezt a lehetetlen kérelmét. Azt mondja a tanács-hoz intézett beadványában, hogy az ügyet újabb megfontolás tárgyává tette és arra a meggyőződésre jutott, ha a székesfőváros a szerződésileg biztosított megváltási jogról egyáltalán lemondana, ennek ellenében a társaság bizonyos ellenszolgáltatásra képes lenne és kéri a tanácsot, hogy erre vonatkozólag kezdjen tárgyalást a vállalattal.

(*) **Uj műszaki tanácsosok.** A tanács ma tartott ülésén Hofbauer János, Kajlinger Mihály, Mihályffy József és Eberling István főmérnököknek a műszaki tanácsosi címet adta.

(*) **Pályázat a fővárosi kórházak főorvosi állásaira.** A közgyűlés elhatározta, hogy a kórházakhoz nyolcz főorvosi állást szervez. Ennek az alapján Fülepp Kálmán főpolgármester ma kibocsátotta az új állásokra a pályázati hirdetést. A nyolcz főorvosi állást a következő kórházi osztályokhoz szervezték: a pesti oldalon: a Szt. István-kórházban a sebészeti, az idegbeteg- és a gyermekbeteg-osztályhoz; az új dologházi fiók-kórházban: a sebészeti- és bujakóros-osztályhoz; a Szt. László-kórházban: a fertőzőbeteg-osztályhoz. — A budai oldalon: az új Szent János-kórházban: a sebészeti és szülészeti osztályhoz. A felsorolt állások közül a Szt. István-kórházi sebészeti és idegbeteg-, a Szt. László-kórházi fertőzőbeteg- és az új Szt. János-kórházi sebészeti és szülészeti osztályokban alkalmazott főorvosok 3000 korona évi fizetést és 1000 korona lakásbért fognak kapni; a Szt. István-kórházi gyermekbeteg- és az új dologházi fiók-kórház sebészeti és bujakóros osztályoknál pedig évi 2000 korona fizetést és 700 korona lakásbért. A pályázók a kérvényeiket a minősítésüket, eddigi működésüket és életkorukat igazoló okiratokkal együtt, márczius hónap

tizennegyedikének déli 12 órájáig adhatják be, a IV. ker. Váci-utca 62-64. sz. Ujváros háza I. emeletén levő főpolgármesteri hivatalban.

EGYESÜLETEK.

(—) **Közművelődés a Svábhegyen.** Az Istenhegyi Népművelési Egyesületben, amely a Svábhegyen eddig is szépsikerű kulturális tevékenységet fejtett ki, dr. Rényi József műegyetemi tanár előadást tartott a magyar alkotmányról. Előadásában kiterjeszkedett az általános választói jogra is, és azt bizonyította, hogy a választói jog valójában nem lehet általános. Az egyesületben egyébként minden héten három előadást tartanak a történelem, az irodalom, az alkotmánytan és a számolás köréből.

(—) **A Társadalomtudományi Társaság** e hó 22-én este félhét órakor saját helyiségében tart előadást, melyen dr. Bród Miksa: A budapesti lakásnyomor czimén előadást tart. Vendégeket szívesen látnak.

(—) **Az Országos Pázmány-Egyesület** ma délután tartotta meg tizedik évi rendes közgyűlését a Szent István-Társulat dísztermében dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök elnöklése alatt. Az elnök püspök rövid megnyitó beszédét mondott, amely után dr. Sziklay János főtítkár részletes jelentésben számolt be az egyesület tavalyi tevékenységéről. A jelentést, valamint a bemutatott számadásokat a közgyűlés tudomásul vette. Végül megejtették a választásokat.

(—) **Történelmi Társulat.** A Magyar Történelmi Társulat ma délután ülést tartott Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár elnöklése mellett. A titkári jelentés, valamint a számadások előterjesztése után Angyal Dávid fölvosta Szentpétery Imre dolgozatát az individualis és kollektív történetírásról. A tetszéssel fogadott fölvlasás után Borovszky Samu, mint a bíráló bizottság előadója, kihirdette, hogy a Szilágyi Sándor-féle 200 koronás jutalmat Takáts Sándornak ítélnék oda „A nemzeti haderő feloszlásának a kísérlete 1670-1702-ben” czimű munkájáért.

SPORT.

(*) **Ferencváros—M. T. K. bajnoki matche.** A Ferencvárosi Torna-Club és a Magyar Testgyakorlók bajnoki labdarugó mérkőzése vasárnap d. u. 3 órakor lesz a Thököly-úti millenáris pályán. A F. T. C.—M. T. K. a tavalyi bajnokságban is erős riválisok voltak és pedig ősszel 2:0 P. T. C. győzött, tavasszal 2:2 döntetlenül mérköztek. Az ez évi bajnokságban ősszel a M. T. K. győzött 4:2 arányban. A F. T. C. most erősen készül a revánusra, melyre elsőrendű esélyei vannak a Törökvs ellen aratott 4:1 és a M. A. C. ellen aratott 4:2 győzelem után. A M. T. K. még kihasználja e hét napját és teljes csapatával tréningeket tart. Bíró: Felhőy Ákos (B. T. C.) lesz.

(*) **A József nádor-émlékverseny.** A MAFC főiskolai vívóbajnoki versenyének előkészületei befejeztettek s a rendezőség már készen várja a főiskolai vívókat a küzdelemre. Különösen szerencsésnek mondható a versenybírósság összeállítása s az a körülmény, hogy a rendezőség Zulausky Béla századost, ezt a népszerű művész-vívót kérte föl az elnöki tisztség betöltésére, az összes vívótermekben közmegelegedést keltett. A MAFC általában előnyösen ismeretes arról, hogy számos újtással lepte már meg a vívóvilágot, amelyek azóta közkinccsé váltak. Így a MAFC rendezte meg az első nyílt előnyvívóversenyt, s honosította meg a három tagu versenybírósságot. A verseny nevezési zárata február 22-én lesz, ameddig a nevezések a MAFC vívóosztályához (VIII. Műegyetem) küldendők.

(*) **„Vén Fiuk” ünnepéje.** A budapesti uri társaság legjelesebb pengéit látta ma vendégül a Vén Fiuk Vivó Clubja abból az alkalomból, hogy a club igazgatója, Heinrich Aladár a kolozsvári országos versenyen diadalt aratott. Ez alkalommal a club helyiségeit a M. A. C., N. V. C., F. V. C., Óbudai T. E., M. A. F. C., Ferencvárosi Torna Club küldöttei keresték fel, kiknek nevében Gerenday György üdvözölte Heinrich Aladárt, méltatva a vívás körüli érdemeit, kívánva, hogy mint a vívók „Atlas”-a, még minél több sikert érjen el. Ezután a jelen volt, az ország legjelesebb vívói barátságos assaut-mérkőzést rendeztek. A mérkőzés után barátságos lakomát rendezett a club a vendégek tiszteletére, hol dr. Bárczy István elnök biztatta a Vén Fiukat, hogy közös erővel tépjék le Heinrich Aladár homlokáról a babért és ez-egy aranyérmén alól egyik Vén Fiu se adja

csután. A Vén Fiuk Clubjának numerus claususa jelenleg teljes, de ezen ünnepély alkalmából és emlékére elhatározta, hogy ezt tizzel felemeli.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

INFLUENZA UTÁN!

Kimerült erők gyors visszaszerzésére orvosok részéről legjobban ajánljatik **Serravallo China-bor** vassal.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A csernovai bünpör tárgyalása.** A rózsahegy-i törvényszék a csernovai zendülési per tárgyalását márczius hó 2-ára tűzte ki. A tárgyalásra 56 vádlottat és 98 tanút idéztek be. A tárgyalás előreláthatólag egy hétig fog tartani.

§ **A villamos sztrájk utójátéka.** Két évvel ezelőtt, a Rákóczy-ünnep idején tudvalevőleg nagy villamos-sztrájk volt Budapesten. A villamos-társaságok alkalmazottainak egy része nem tartott a sztrájkolók-kal, hanem tovább teljesített szolgálatot. Emiatt tömeges összeütközés volt a dolgozó és sztrájkoló alkalmazottak között. Az utca csöcseléke csoportba verődött össze az utcákon és ahol egy üzemben lévő villamos kocsit megláttak, azt csapatosan megtámadták, ablakait beverték, szerkezetét elrontották. A rendőség seregestül állította elő a zavargókat, akik közül Málk Márton, Denhoffier Mór, Lenczinger József, Heinczinger István, Willinger József, Varga Péter, Horváth János, Gast Pál, Elías József, Böhm Jenő és Horovicz József ellen a királyi ügyészség magánosok elleni erőszak czimén vádat emelt. A büntetőtörvényszék ma kezdte meg a bonyodalmas bünügy tárgyalását Jamnicszky bíró elnöklete alatt. A vádat Keserü ügyész képviseli, a vádlottakat dr. Gyöző Dezső, dr. Pető Sándor és dr. Kadosa Marcell védik. A tanúk kihallgatása és a védőbeszéd után az elnök az ítélet kihirdetését szombaton délelőtt tíz órára tűzte ki.

§ **Megölte az anyja szeretőjét.** A székesfehérvári kir. törvényszék felmentette Kis Bence István 18 éves legényt, aki a múlt év október 25-én Dunapente-lén egy késszurással megölte anyja szeretőjét, Istenes István 47 éves földmivest. Istenes, aki jómódu gazda volt Dunapentelén, már régebb idő óta szerelmi viszonyt folytatott Benczénével, akire féltékenykedett és nem egy ízben emiatt tettleg is bántotta az asz-szonyt. A múlt év október 25-én Kis Bence István utját állta Istenesnek, aki ekkor késsel támadt szer-retőjére. A legény közbelépése annyira felingerelte Isteneset, hogy ez most Kis Bence ellen fordult és feléje szurt. A legény elhárította a szurást és felkapva az asztalon levő konyhakést, azt Istenes mellébe dőfte, aki holtan bukkott a földre. A bíróság a legény tettében önvédelmet látott és felmentő ítéletet hozott.

§ **A Lupta sajtópöre.** A dákórománok budapesti szöcsövében, a „Lupta”-ban tavaly január hó 4-én Állameszme czim alatt szenvedélyes hangú cikk je-lent meg, amely a képviselőházi tárgyalások zútt álló tanítói törvényjavaslatot támadta, azt állítván, hogy a magyarságnak nincs más czölja vele, mint a román nemzetet rabigába hajtani. Az ügyészség nem tudván a szerzőt kinyomozni, Makrea Vazul, a lap-nak négy elemi osztályt végzett felelős szerkesztője ellen emelt vádat. Az esküdtbírósság a szerkesztőt a magyar állam elleni izgatás vétsége miatt nyolcz hónapi államfogházra és 800 korona pénzbüntetésre ítélte. A kir. Kuria Vaikó Pál kuriai bíró előadása alap-ján a benyújtott semmisségi panaszokat ma elutasí-totta.

§ Játék a fegyverrel. A belváros egyik könyvkötő-műhelyébe Geicher József szolga egyik napon egy új főbortpisztolyt állított be. Az egyik leány, Kovács Mariska, kezébe vette a fegyvert s meg akarta tölteni, de az töltés közben elsült s a golyó egy másik leánynak, Jungmann Arankának a nyakába fúródott. A leány a lövés okozta sérülés következtében 11 napig állott kórházi kezelés alatt. A büntető törvényszék ma vonta felelősségre gondatlanságból okozott testi sértés vétsége címén Kovács Mariskát. A fiatal leány sirva ismerte be, hogy vigyázatlanságból okozója volt a bajnak. Dr. Hodászy kir. ügyész vádjá után a bíróság Kovács Mariskát a vádbeli cselekményért 10 korona fő- és 5 korona mellékbüntetésre, továbbá 20 korona kártérítési összeg megfizetésére ítélte. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

Kinevezések a Hitelbanknál. A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága tegnapi ülésén igazgató-helyettesekké nevezte ki Augenfeld J. Leót, az értékpapírosztály főnökét, továbbá Schlesinger Ferenczet és Deutsch Gyulát. Cégvezetők lettek: Stern Ede, Frommer Vilmos, Janowitz Vilmos és Reich D. József.

Az angol pénzpiac. A londoni piac helyzetében az utóbbi időkben kedvező változás állt be. A magánkamatláb, mely néhány napig emelkedőben volt, ismét visszaesett 3% százalékra, úgy hogy a közel jövőben ismét számolnak a hivatalos kamatláb további leszállításával. Az általános üzletmenet folytonos ellanygulása minduntalan nagyobb szabad tőkét terel a fővárosba és úgy a francia, mint pedig a többi kontinentális sterling-árfolyam állandó magassága nem hagy kétséget az iránt, hogy az angol bank a piacra kerülő aranyat könnyen magához tudja váltani. Csupán egyetlen körülmény akadályozza a pénzpiacra a nagyobb kinalat kialakulását, az tudniillik, hogy naponta óriási összegeket fizetnek be az állampénztárba jövedelmi adók fejében. Ezek az összegek csak egy-két hó mulatán jutnak a forgalomba a különböző járadékok kamata alakjában. A magánkamatláb mai távirat szerint 3%.

Előléptetések a Belvárosi Takarékpénztárnál. A Belvárosi Takarékpénztár r.-t. igazgatósága — amint értesülünk — Veres József cégvezetőt, az intézet főszékhelyét igazgató-helyettesé, Habermann Géza főpénztárnokot és ifj. Eberling Antalt, az értékpapírosztály főnökét, cégvezetőkké nevezte ki. E kinevezésekkel, melyekről egyébként mint elintézésre váró személyi ügyekről már korábban is megemlékeztünk, három érdemes főtisztviselő munkásságát honorálta az intézet igazgatósága.

Előadás a kínai piac gazdasági viszonyairól. Fischer Emil tienteini ügynök, a m. kir. Kereskedelmi Múzeumban (Akadémia-utca 3.) szombaton, e hó 22-én este 6 órakor a kínai piac gazdasági viszonyairól és Magyarországnak e piacon való kiviteli érdekeiről fog gyakorlati irányú ismeretterjesztő előadást tartani. Ennek az előadásnak célja a hazai kereskedő- és bank-közönség körében a kínai piac érdekében gazdasági akciót indítani, s a kínai osztrák-magyar settlement viszonyait ismertetni. A m. kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatósága ez alkalommal meghívja az érdeklődő közönséget.

Parcellabérlet egy hercegi birtokon. Kóburg Fülöp herceg Gömörmegyében fekvő balogvári uradalmát parcellákban bérbeadja a környékbeli kisgazdáknak. A herceg a felsőbalogi kisebb mezőgazdasági birtokot és az erdőgazdaságot megtartja házi kezelésben.

Nagyobb fizetésektelenségek. Reitter Ignác és fia törökbecsei kézműműhely-cég fizetésektelen. A cég tartozásai 105.000 koronára rúgnak, vagyontól 57.800 koronára becsülik. Bécsben Antal Gyula csemegekereskedő, aki Devecserből költözött Bécsbe s az Alsergrundon nyitott üzletet, fizetésektelen lett s az árukat poton árón elvesztette. Tartozása 50.000 korona s vagyona alig haladja meg a 3000 koronát.

Fiume husszükségletének ellátása. Ismeretes dolog, hogy Fiume husszükségletének jelentékeny részét Budapestről szállítják. Több nagy husiparos s ezeken kívül egy nagyobb értékesítő szövetkezet is szállítanak húst Fiuméba, honnan az a hír érkezik,

hogy egy szerb marhakereskedőkből álló konzorcium Fiumében legközelebb elárúsító telepet rendez be, ahol a Szerbiából érkező vágott marhát fogják árúsítani. A hus naponként, külön e célra konstruált vasuti kocsiokban érkezik Zimonyból. A konzorcium néhány tagja a napokban Fiuméba érkezik, hogy a helyszínén tegye vizsgálat tárgyává a tervet, hogy üzleti szempontból kivihető-e.

A szekszárdi vasuti érdekelttség. Szekszárd város és Tolna vármegye központi járásából Tolna, Bátaszék, Ócsény, Dees, Pilis, Alsónyék, Bata, Tengelic, Mész, Agárd, Nyék, Hercz, Nagydorog, Kajdacs és Pagánd községek kétszáz tagból álló küldöttsége tisztelgett tegnap Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél azzal a kéréssel, hogy a lassúságáról ismert szekszárd-sárbogárdi vasut mizeriát orvosolja. A küldöttség szónokája Szabó Károly, a kerület országgyűlési képviselője volt, aki vázolta azt, hogy tíz év alatt az áru- és személyforgalom ezen a vonalon megsokszorozódott, így a személyforgalom 109 százalékkal, a szénáru 400 százalékkal, a teheráru kiviteli forgalom 109 százalékkal, a belforgalom 580 százalékkal emelkedett, ugyszint a gabona, állat- és faáru forgalma is óriási méretekben emelkedett, ugyanarra, hogy a vasut mostani primitív berendezése ezt a nagy forgalmat lebonyolítani nem bírja. A küldöttség, melyben az érdekelt nagy vidék földbirtokosai bérlői, iparosai, kereskedői közül számosan vettek részt, a miniszternek átnyújtott memorandumában azt kérte, hogy a vonatok sebességét negyven kilométerre emelje, a teherforgalmat a személyforgalomtól elkülönítse és a csatlakozó állomást a mostani Sárbogárdról Rétszilás állomásra helyezze át. Kossuth Ferenc kijelentette, hogy a küldöttség által előterjesztett kérdések legtöbbjével foglalkozott már. Az új, és három év alatt lebonyolítandó vasuti beruházási programnak keretében az ottani állapotokon segíteni fog és egyben a vonatok sebessége is fokoztatni fog az által, hogy a főlépítményt megerősítik. A személy- és teherforgalom elkülönítésének eddig a lokomotív- és kocsihiány állotta utját, de mihelyt a megrendelt lokomotívek és személykocsik elkészülnek, a teherforgalmat a személyforgalomtól elkülönítik, mert maga is belátja, hogy ez a vidék gazdasági fejlődése szempontjából elsőrangú szükség. Ami Rétszilás állomásnak csatlakozó állomássá való átalakítását illeti, biztos ígéretet erre vonatkozólag nem tehet, minthogy ennek létesítése több, mint 400.000 korona költségbe kerül. Amint a legelőtöbb állami beruházásokat teljesítik, az állomás kibővítésére is sor kerül.

A Közuti vasut új részvényei és a tőzsde. A Közuti vasut új részvényeinek kiadását, mióta csak a társaság szándéka nyilvánosságra jutott, azzal honorálta a tőzsde, mint az minden ilyen tranzakciónál szokás, hogy nagy tételekben adta a részvényt. Ma azután, hogy az elővételi jog gyakorlásának módjait is tudomásra jutottak, ismét az eladások voltak túlsúlyban s a részvények ára csökkent. Az elővételi jogok ára ma 4.65-től lefelé 4.50-ig került adás-vételre.

Jubiláló gazdasági egyesület. A Nógrád vármegyei Gazdasági Egyesület a folyó évben tölti be fennállásának 25. évfordulóját. A megye gazdái körében széleskörű mozgalom indult meg, hogy az évfordulót méltóan megünnepeleik. Tervbe vettek nagyobb szabású mezőgazdasági jellegű kiállítás rendezését.

A Leszámitóbank mérlege. A Magyar leszámitó- és pénzváltó-bank — amint értesülünk — e hó 22-én igazgatósági ülést tart, melyen a lefolyt év mérlegét állapítják meg.

Szabóiparosok a kereskedelmi miniszternél. A Technológiai Iparmúzeum által rendezett szabóiparos mesteri tanfolyamot e hó 22-én, szombaton fejezik be egy vizsga keretében. A tanfolyamon husz vidéki város szabómesterei vettek részt és ezek a szabómesterek most küldöttségileg fel fogják keresni Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, hogy köszönetet mondjanak neki azért, hogy az iparos-tanfolyamok létesítésével alkalmat adott nekik arra, hogy magukat iparszakukra tovább képezhessék, valamint a vasuti kedvezményért, amelyben őket a tanfolyamra való utazásban részesítette.

Határozatképtelen közgyűlés. A Hazai leszámitó- és takaréki szövetkezet tegnapi közgyűlést tartott, melynek tárgysorozatán az igazgatósági jelentésen kívül az igazgatóságnak a szövetkezet felszámolására vonatkozó indítványa szerepelt. Mivel a tagok oly csekély számban jelentek meg, hogy a közgyűlés határozatképtelen volt, a

tagok az igazgatóság jelentésének tudomásulvétele és a felmentvény megadása után szétoszlottak.

Szilágy megye gyümölcsstermelése. Szilágy megye gyümölcsstermelés szempontjából egyike a legszámottevőbb vidékeknek az országban. Az utóbbi időben azonban a vármegye gyümölcsstermelése megfelelő vezetés és a gyümölcsstermelők kellő ösztönzése hiányában hanyatlásnak indult. A megyei gazdasági egyetmost elhatározta, hogy a kormányhoz felterjesztést intéz egy állami gyümölcsiskola és mintagyümölcsös felállítására ügyében.

A textilipar köréből. Budapesti Wattagár r.-t. cég alatt 100.000 korona alaptőkével új wattagár r.-t. alakult. — A Délmagyarországi Gyapjúfonó és Wattagár Részvénytársaság beszüntette üzemét. A részvényesek nincsenek azon helyzetben, hogy újabb tőkét befektessenek. — Apatinban Stefan Ferenc és Társa cím alatt fonó- szövő- és kötélgyár létesült. A cég tagja Stefan Ferenc és Schäffer Zsigmond. — A Magyar Pamutipar r.-t. február hó 15-ére rendkívüli közgyűlést hívott össze, mely az alaptőke felemelését 750.000 koronával fogja elhatározni. Az alaptőke immár 3.250.000 korona lesz. — A Kispesti Textilgyár r.-t. február hó 18-iki rendkívüli közgyűlésén alaptőkéjét 1½ millió koronára emeli. — A Felsőmagyarországi Posztógyár r.-t. február hó 19-én tartja közgyűlését, melyben dönteni fog az 1.800.000 kor. részvénytőke kétharmad részvényeinek továbbadása ügyében. A részvényeket egy pénzcsoport fogja átvenni.

Tavaszi luxus-lóvásár. Az O. M. G. E. védősége alatt március 21—23. napján tartandó tavaszi luxus-lóvásárra most folynak a bejelentések. A vásár rendezősége külföldön a legszelebb körben hozta nyilvánosságra a vásár idejét s ennek folytán máris sok külföldi kereskedő és lótenyésztő gazda jelentette be, hogy a vásáron résztvesz. Darányi földmivelésügyi iniszter és a székesfőváros nagyobb díjakat tűztek ki a vásárra hozott állatok díjazására.

A Laura-kohó közgyűlése. Berlinben a Laura-kohó részvénytársaság ma tartott közgyűlése elhatározta a részvénytőkének kilencz millió márkával való emelését és megállapította az alapítók jogainak megváltási összegét. A számítások szerint az új építkezések és beruházások 24 millió márkába fognak kerülni, de az igazgatóság reméli, hogy 12 millió márka mégis elegendő lesz. Az új részvényekből az alapítók 4½ millió márkát pari árfolyamon kapnak, a maradékot egy bankkonzorcium 175-ös árfolyamon veszi át és a közönségnek 180-as árfolyamon fogja felajánlani. Az alapítók kötelesek az alpari átvett részvényeket 180-as árfolyamon átengedni a részvényeseknek. Az új részvényesek 1908. januártól kezdve részesednek az osztalékban. A vállalat jövedelme az első szemeszterben az előző évihez képest 70.624 márkával volt kedvezőbb. A kohók az üzleti év végéig, sőt azon túl is bőven el vannak látva munkával, a szén-üzlet azonban lanyha és nem ígér jelentékenyebb eredményeket az eddigieknél.

A Luiza-gőzmalom r.-t. közgyűlése. A Luiza-gőzmalom r.-t. ma délelőtt tartotta a XLI-ik évi rendes közgyűlést Felner Henrik igazgatósági elnök vezetésével. Megjelent 13 részvényes, 1625 részvény képviselőben. Az igazgatóság jelentését Déry Izidor vezérigazgató terjesztette elő. A vállalat elmúlt üzletéve teljesen kielégítő módon záródott. A gabona-élevátor, amelynek a felállítását tavaly határozták el, már elkészült és üzembe is vették; ez a hozzá támasztott igényeknek minden tekintetben megfelel. Az elmúlt év tiszta nyeresége 309.421 korona 73 fillér. Ebből az alapszabályszerű levonások után osztalékul részvényenként 12 koronát fizetnek ki. Az igazgatóság javasolja, hogy a vállalat hivatalnokai részére létesítendő nyugdíjalapra tíz éven át fizessenek be 140.275 korona 50 fillért és hogy ezenkívül a tiszta nyereségből évente fordítsanak két százalékot, de mindenesetre legalább is 7500 koronát. Ezt az indítványt egyhangúlag elfogadták, valamint tudomásul vették a jelentés többi részét is, megadván a felmentést. Így a felügyelő-bizottság tagjaiul újból megválasztották dr. Jankovich Jánost, Löwy Miksát, Strasser Róbertet és Birnbaum Imrét.

A Gabonamegbizottak és Alkalmazottak Szak-egyesületének közgyűlése. A Budapesti Gabonamegbizottak és Alkalmazottak Szak-egyesülete e hó 23-án délután 3 órakor az egyesület helyiségében (V., Széchenyi-u. 1.) tartja első évi rendes közgyűlését.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

Ber...
Gazdasá...
jészt, me...
vetést és...
program...
az egye...
amely az...
ipar fejl...
kifejtett

Tele...
ther Au...
totta va...
hányzan...
telékebe...
czélláb...
valamely...
a kívánt...
sen adja

A k...
XVI. és...
dalmi...
verseny...
korlatba...
verziát...
Iparjogv...
ügyvivő...
Az első...
kor lesz...
19. I. e...
Szilárd...
szabadal...
két egy...

Meg...
vasutak...
vidéki...
város—...
miatt...
Utinja...
az 5911...
mellett...
Utinja...
továbbra

A...
Kábel...
számada...
tesznek...
nyugvó...
mint a...
társaság...
2.560.502...
bevétele...
tettek...
biztosít...
ki. Az...
nösen...
tosított...
ny ek b...
lyet val...
egy év...
óriási...
kel szem...
sának...
takarék...
tézet...
vényekre...
zálléka...
teszi az...
melyek...
ján állit...
eltérések...
teszik...
után az...
évben te

DE...
Elek...
Intéz...
Budap

Gy...
Elektrom...
tás...
Röntgen...
kezelé...
Magas...
rál vs...
valisat...
Kék fény...
Villamos...
trotner...
Villamos...
Villamos...
ratio)...
Galván...
áram...
Villamos...
Szénsav...
Főbb...
Általános...
rasther...
— Ren...
Kezelés

Bereg megyei gazdák gyűlése. A Bereg megyei Gazdasági Egyesület ma tartotta rendes évi közgyűlést, mely egyhangulag elfogadta a folyó évi költségvetést és megállapította az egyesület jövő évi munkaprogramját. Élénk helyesléssel fogadta a közgyűlés az egyesületi titkár által előterjesztett évi jelentést, amely az egyesületnek főleg az állattenyésztés, a háziipar fejlesztése és a gazdatársadalom szervezése körül kifejtett munkásságáról számol be.

Telekkönyvi másolatok bélyegmentessége. Günther Antal igazságügyi miniszter rendeletben utasította valamennyi telekkönyvi hatóságot, hogy valahányszor az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekbe tartozó szövetkezet kölcsön engedélyezése céljából akár az egész telekkönyvkönyvnek, akár valamely lapjának teljes hiteles másolatát kívánják, a kívánt teljes hiteles másolatot nekik bélyegmentesen adják ki.

A kiegyezés és az ipari jogvédelem. A kiegyezés XVI. és XVII. cikkkel gyökerükben érintik a szabaddalmi védjegyet, mint a tisztességtelen verseny kérdéseit. A létesített reformoknak a gyakorlatba való átvitelére számos nehézséget és kontrapozíciót vett fel, amelyeknek megvitására a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület a magyar hites szabaddalmi ügyvivők testületével karöltve, vitaciklust rendez. Az első vitautasítás a hó 22-én, szombaton este 7 órakor lesz a szabaddalmi hivatal (VII. Erzsébet-körút 19. I. em.) tanácstermében. A vitát dr. Kayser szilárd szabaddalmi bíró előadása fogja megnyitni a szabaddalmi ügy tárgyzó XVI. cikkről. A rendező két egyesület ez alkalomra szívesen lát vendégeket.

Megszűnt forgalmi akadály. A m. kir. államasutak értesítése szerint az első délnyugati határvidéki vasút caprag-károlyvárosi vonalán Károlyváros-Vrginmost állomások között töltéscsuszamlás miatt beszüntetett személyforgalom Károlyváros, Utinja, továbbá Vrginmost-Voinic állomások között az 5911-12. és 5913-14. számú vonatok közlekedése mellett a tegnapi nappal újból felvétel. Voinic és Utinja állomások között azonban a személyforgalom továbbra is szünetel.

A „The Mutual“ newyorki életbiztosító társaság. Kábelsürgöny útján ezen intézet 1907-ik évi zárószámadatait közlik, melyek ismét tanúságot tesznek arról, hogy ezen, a tiszta kölcsönösségi elven nyugvó társulat továbbra is megtartotta pozícióját, mint a világ legnagyobb és leggazdagabb életbiztosító társaságá. Az összvagyon 1907 december 31-én 2.560.502.000 frankra rugott, míg az 1907-ik évi összes bevételek, díjak és kamatokban 420.593.000 frankot tettek ki. Halálesetekért és egyéb esedékességekért biztosítottaink 1907-ben 227.768.000 frankot fizetett ki. Az összköltségek 44.365.000 frankra rugtak. Különösen kiemelendő, hogy a „Mutual“ a folyó évben biztosítottaink 43.062.000 frankot fog nyereségében kiizetni, a legmagasabb összeg, melyet valaha életbiztosító-társaság biztosítottai között egy évben nyereségben felelt ki. Ezen tétel óriási emelkedése (22.982.000 frank) az előbbi évekkel szemben nemcsak az esedékességek gyarapodásának, hanem a vaskövetkezetességgel keresztlívitt takarékosági rendszernek köszönhető, mely ezen intézet vezetésében uralkodik, úgy, hogy az egyes kötvényekre eső évi osztalékok 1905 óta kerek 50 százalékkal emelkedtek. A „Mutual“ egyidejűleg közzéteszi azon kötvényekre eső egyéves nyereségeket, melyek már az új amerikai biztosítási törvény alapján állították ki és melyek kor és táblázatuk szerinti eltérésekkel az egész évi díjak 9 1/2-12 százalékát teszik ki, ami annál is inkább figyelemre méltó, miután az összes üzletszerzési költségek már az első évben teljesen leirattak.

DR. HÖNIGIZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-
Intézet. Elektromágneses gyógyítás
 Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
 Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fénnyel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos massage (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
 — Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
 Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum

Ideggyengeségi állapotok
 Almatlanság.
 Hűdések (Paralysis).
 Idegfájdalmak, idegszák (Neuralgiák, Ischias).
 Gerincvelősrövidítés (Tabes).
 Szívbetegségek.
 Véredényelmeszesedés.
 Kősvény és csusz (Rheuma, huyasavas lerakódások, izületi és csontbetegségek).
 Székrekedés.
 Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vésrszegénység).
 Bőr-bajok. Bőrvizketeg.
 Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
 Aranyeres csomók.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonátőzsde.

A hidegebbre változott időjárás a határidőpiacra ma lényeges áremelkedést hozott. A tegnapi zárathoz képest áprilisi buza 15 fillérrel, októberi buza 10 fillérrel, áprilisi rozs 25 fillérrel emelkedett. A készáru-piacra azonban teljes csend uralkodott. A malmoknál ma sem volt üzlet és az a néhány ezer mázsa buza, mely forgalomba került, változatlan áron kelt el. Rózsért 10 fillérrel többet kértek. Egyéb gabonaművekben alig volt forgalom.

Délután, fagypontra körüli időjelzésre az irány tovább szilárd maradt és élénk fedezési keresletre az árak néhány fillérrel emelkedtek.

Előfordult:
 Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 77 kg. 23.40 korona.
 Pestvidéki: 100 mm. 77 kg. 23.30 korona, 200 mm. 75.5 kg. 22.80 korona, 300 mm. 75 kg. 22.75 korona.
 Fejérmegyei: 300 mm. 76.5 kg. 23.— korona.
 Rózs: 100 mm. 20.— korona, 100 mm. 19.75 korona, 100 mm. 19.70 korona, mind kp. mellett, paritás.
 Tengeri: 200 mm. 13.30 korona, kp. mellett.
 Árpa: 250 mm. 15.— kor., kp. mellett, paritás.
 A határidőpiacra kötöttek:

Délután:
 Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. áprilisra 11.57, 11.65, 11.61, 11.70.
 Buza 1908. októberre 10.07, 10.10, 10.06, 10.13.
 Rózs 1908. áprilisra 10.29, 10.36, 10.32, 10.46.
 Rózs 1908. októberre 8.67, 8.68, 8.66, 8.78.
 Zab 1908. áprilisra
 Tengeri 1908. májusra 6.63, 6.70, 6.67, 6.70.

1 óra 30 perczkor zárulnak:
 áprilisi buza 11.64 11.65
 októberi buza 10.07 10.08
 áprilisi rozs 10.34 10.35
 októberi rozs 8.71 8.72
 áprilisi zab 7.74 7.75
 májusi tengeri 6.67 6.68

Délutáni forgalom.
 Délután az árak fedezésekre javultak.
4 óra 30 perczkor zárulnak
 Buza 1908. áprilisra — — — — 11.70 — 11.71
 Buza új októberi — — — — 10.12 — 10.13
 Rózs 1908. áprilisra — — — — 10.44 — 10.45
 Rózs új októberi — — — — 8.78 — 8.79
 Zab 1908. áprilisra — — — — 7.77 — 7.78
 Tengeri 1908. májusra — — — — 6.70 — 6.71

Budapesti gabonaforgalom.
 1908. február 18-tól február 19-ig.
Erkezett: Elszállított:
 Buza 1795 300
 Rózs 202 —
 Árpa 1234 —
 Zab 413 —
 Tengeri 820 —
 Liszt 153 18191
 Korpa — 4003

Értéktőzsde.

Ma sem váltotta föl a lánghaságot sokkal kedvezőbb irányzat. Külföldről érkeztek ugyan jobb jelentések, de azért lényegesebb változást ez sem hozott létre. Legfeljebb csak annyit jegyezhetünk fel, hogy az árfolyamok esőknébe megszűnt, de hogy ezzel a változással egyúttal ismét szilárdabb irányzat indul-e meg a tőzsdén, az még más tényezőktől is függ. A javulások a vezető értékekben, különösen a bankpapírosokban alig haladtak meg az egy koronát. A közlekedési értékek ára szintén alig változott, a Rimamurányi részvény ellenben eladásokra mintegy másfél koronával csökkent. A helyi piacra élénk üzlet fejlődött ki a közúti vasúti elővételi jogokban.

A mai előtőzsde üzletelen volt és az árfolyamok keveset változtak; az irányzat tartott maradt. Közúti vasúti részvények az új részvények kibocsátására ellanyhultak és 5 koronával olcsóbban zárultak. A déli tőzsdén magasabb berlini jegyzésekre a forgalomba került értékek árfolyamai kissé javultak és mérsékelt üzlet mellett tartottak maradtak. Az utótőzsdén valamivel szilárdabb volt az irányzat, mivel Bécs magasabb árfolyamokat jelentett. A forgalom csekély volt.

Előtőzsde.
 Előtőzsde üzletelen.
 Kötöttek: Osztrák hitelrészvény 638.— 637.25.
 Magyar hitelrészvény 774.— 773.—. Jelzálogbank

421.50—421. Közúti vaspálya 560.25—558.— Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 596.—598.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde javult.
 Kötöttek: Osztrák hitelrészvény 638.— 638.50.
 Magyar hitelrészv. 774.— 774.50. Osztrák-magyar államasut 669.50.— 670.25. Rimamurányi vasút 532.50 533.—. Magyar leszámítoló bank 490.50—491.50. Jelzálogbank 420.75—421.75. Közúti vaspálya 557.50—559— Magyar koronajáradék 94.— Hazai bank 280—282.50. Hazai sorsjegy 104.50. Magyar kereskedelmi bank 3457.—3465.— Magyar általános takarékpénztár 558.— Első magyar általános biztosító 10300.—. Aszfalt r.-t. 180.— Salgótarjáni kőszénbánya 592.—595.— Danubius hajógyár r.-t. 218.— Weitzer-féle vaggongyár 3.90.— Gschwindt-gyár 1410.—

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. február végére 10.—12.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde némileg megszilárdult. Kötöttek: Osztrák hitelrészvény 638.50—636.85. Magyar hitelrészvény 773.75—774.25. Jelzálogbank 422.— 422.25. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 638.75. Jelzálogbank 422.25

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, február 20. (Az Egyetértés távirata.)
 Az a csekély érdeklődés, a mely ma a piacra jelentkezett, csak rozs felé fordult s így ennek a cikknek az irányzata némileg szilárdult, az árakat pedig 10 fillérrel emelték, ellenben buza teljes üzletelenség mellett változatlanul nyugodt, tengeri és zab ára hasonlóképpen nem változott. Az észak-amerikai tőzsdéről némi javulást jelentettek, a londoni tőzsde azonban megint lanyha lett.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.30—12.75 korona, mosoni 11.35—11.70 korona, tótfelvidéki 11.30—11.75 kor., délvasúti 11.30—11.60 korona, marchfeldi 11.05 11.45.
 Új-rozs: tótfelvidéki 10.40—10.65 korona, csepeli 10.40 10.60 kor., pestmegyei 10.55—10.80, korona különféle magyar 10.40—10.60 kor., osztrák 10.30—10.55 korona.

Árpa: morvaországi 9.—9.40 kor., marchfeldi 8.30—8.80 kor., bécsvidéki 8.40 9.— kor., tótfelvidéki 7.40—8.80 kor., csepeli 7.70—8.40, győri —.— kor., déli vasúti —.— kor., tiszavidéki 7.—7.40 korona.
 Magyar tengeri: régi 7.25 7.45, új —.— kor., —.— korona, cinquantin 8.20—8.60, új —.— kor.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.20—8.45 korona, elsőrendű 8.45—8.70 kor., válogatott 8.70—8.95 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, február 20. A külföldi tőzsdéről beérkező jelentések barátságosabb irányba terelték a mai előtőzsde felfogását, úgy hogy az irányzat javult. Az üzleti tevékenység mindazonáltal továbbra szűk körre szorított és így az árfolyamok lényeges emelkedést mutathattak fel. A déli tőzsde általánosságban valamivel jobb magatartással indult és az irányzat később is barátságos maradt. Vasértékek élénkebbek voltak, a többi értékek pedig nyugodtak. A zárlat nyugodt volt, Páris magasabb árfolyamokat jelzett.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 637.50, Magyar hitel. 774.—, Länderbank 669.50, Allamasut 672.26 —.—, Elbavölgyi vasút —.—, Déli vasút 141.75 —.—, Alpisi bányatársulat 632.75. Rimamurányi 532.50, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajár. 94.—, Orosz érték 90.85, Török sorsjegy 185.75, Német márka 117.65.

A déli tőzsde szilárdan indult meg.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 638.—, Magyar hitel 774.— Länderbank 412.50, Unio-bank 544.—, Allamasut 670.—, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasút 141.50, Gőzhajó —.—, Alpisi bányarészvény 633.50, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajáradék 94.—, Török sorsjegy 186.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasút —.—, Rimamurányi 532.50, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, február 20. (Osztrák értékek zárlata.)
 4-2 százalékos papír-járadék 97.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.60, 1860-as sorsjegy 151.75, Osztrák hitelsorsjegy 455.— Angol osztrák bankrészvény 303.25, Bécsi Bankverein 533.60, Osztrák-magyar bank 1716.—, Déli vasút 141.25, Dunagőzhajózási társaság 1033.—, Dohány részvény 408.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.67, Osztrák Lloyd 418.—, 4,2 százalék. ezüst járadék 97.75—97.50, Osztrák koronajáradék 97.70, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 638.—, Union-Bank

544.— Osztrák Länderbank 413.25, Osztrák-magyar államvasut 671.—, Elbevölgyi vasut 424.—, Alpesi részvény 633.75, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 241.02, Lipótkohó 432.—, Töröksors-jegy 185.60. Szilárd.

Bécs, február 20. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 112.15. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 150.—, Magyar hitelbank részvény 773.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 489.—, Rimamurányi 531.50, Magyar cukoripar 17.25, Adria hajózási részvénytársaság 423.—, Magyar koronajáradék 94.05, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.90, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 420.50, Magyar keresk. bank 3455.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, február 20. (Tőzsdei jelentés.) A londoni tőzsréről érkezett ösztönző hírek, amelyek az ottani bankráta mielőbbi leszállítását valószínűnek tüntetik fel, valamint a párisi értéktőzsde magasabb megnyitási árfolyamai a mai megnyitási forgalomnak igen szilárd jeleget kölcsönöztek és az üzleti működés a legtöbb piacon igen élénken alakult. A további folyamathoz az üzlet ismét nyugodtabb mederbe terelődött és a zárlat többnyire alig változott árfolyamok mellett igen csendes volt. Bankrészvények helyenként igen tekintélyes emelkedést értek el, míg állampapírok közül csakis oroszok és japánok forgalma volt élénk. Kohó- és bányarészvények fedezésekre általában javultak, különösen Laurakohó az első félv év kielégítő fizleteredményének hatása alatt. Amerikaiaknak a tegnapi new-yorki tőzsde szilárd zárata használt. Egyéb vasuti értékek közül csak Prinz Heinrich és Warschau-Wien-vasut részvényei érdemelnek említést, amelyek közül előbbiek 1 százalékkal emelkedtek. Az utolsó üzletórában bányarészvények, valamint a 2%-os német birodalmi kölcson szilárdak voltak. A készpénzpiac ipari értékei túlnyomórészt szilárdabb irányzatot követtek. Magánleszámitolási kamatláb 4% százalékos, napi-pénz 4% százalékos és alább.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.90, osztrák hitelrészvény 200.50, Déli vasut 25.30, orosz bankjegyek 213.80, 4 százalékos új orosz kölcson 3.740, Disconto Commandit 174.50, Dinamit-truszt 159.90, Harpeni 196.25, Unifikált török járadék 95.50, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.—, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 200.10, Gelsenkircheni 183.90, Laurakohó 212.40. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) február 20. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.15, Osztrák hitelintézeti részvény 200.70, Osztrák-magyar államvasut 142.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.60, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 147.60, 3 százalékos magyar aranykölcson 75.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.65, Osztrák koronajáradék 97.55, Magyar koronajáradék 93.90, Osztrák-magyar bank 122.50, Déli vasut részvény 25.30, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.90, Párisi váltóár 812.66, Union bankrészvény 139.90, Alpesi bányarészvény 320.—. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) február 20. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.35, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 25.25, 4 százalékos Aranyjáradék 98.70, Osztrák hitelrészvény 200.60, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.40. Szilárd.

London, február 20. Angol consol 87%.

Páris, február 20. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.97, Oszl. aranyjáradék 99.40, Magyar aranyjáradék 94.70, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 505.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.30, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 507.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 448.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.72, 4 százalékos unifikált török jár. 95.75, Török sorsjegy 179.25, Török dohányrészvény 440.—, Osztrák föld-hitelintézet 1123, Osztr. Länderbank 452.—, Magyar jelzálogbank 457.—, Banque de Paris 14.72, Banque Ottomane 715.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 147.—, Meridional vasut 544, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 660.—, Rio Tinto 15.47, Sucrerie d'Egypte 32.—, Tula —, Thomson Houston —, Urikányi közcén —, Chartered —, De Beers —, East Rand —, Jagersfontein 92.—, Transvaal Consols

—, Transvaal Land Company 48.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.15, Váltó német piacokra (rövid) 123.05, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/3. Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (röv.) 1/3, Csek Londonra 252.05, Magánkamatláb 2 1/2. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest—Kőbánya.

Budapest, február 20-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felül) — fillér. Fiatal nehéz (párónként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli sulyban) 118—120 fillér. Fiatal közép (párónként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 120—121 fillér. Könnyű (párónként 250 kgr-ig) 120—122 fillér. Szerbiai nehéz (párónként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (párónként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertésszámla: 1908. évi február 18. napján volt készlet 21205 drb., 1908 február hó 19-én felhajtott 54 darab, 1908 február 19. napján elszállított 103 darab, 1908 február 20. napjára maradt készletben 21156 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, febr. 20. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 454 darab sertés, 205 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1081 darab sertés, 131 darab süldő, — darab malacz, összesen 1535 darab sertés, 336 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1120 darab sertés, 130 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 415 drb sertés, 206 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 88-92 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 82-88 fillér, ételsulylevonással 102-106 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 108-116 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 110-118 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 112-118 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kilogrammig — fillérig, ételsulylevonással 106 fillérig. Belföldi süldő 110- fillérig, horvát süldő 84-100 fillér. Malacz — fillérig. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok

Heti lóvásár.

Budapest, február 20. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 385 darab I., 432 darab II. oszt. Összesen 817 darab lovat. Elkelt 400 darab ló. A főváros megvett 72 darab vágólovat 74-160 korona között váltakozó áron.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 20. —

Kinevezések. A második főudvarmester az udvari gyógyszerári hivatalnokok állományában Röhrich József kiadott udvari kiadóvá, Wendral Lajos segédet kiadóvá és Bierbaum Róbert asszisztent segédé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Pláveczky Sándor okleveles tanítót a munkácsi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Benedek András okleveles tanítót a somoskőújfalu állami elemi népiskolához rendes tanítónak; a szegedi itélőtábla elnöke Kardos László ügyvédjelölt, makói lakost a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakoroknokká; a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóság Schmidt József irodakezelési gyakoronokot segélydíjas fogyasztási adóhivatali gyakoronokká, Körmendy Sándor fogyasztási adóhivatali gyakoronokot segélydíjas irodakezelési gyakoronokká; a székelyudvarhelyi törvényszék elnöke Fejér József csendőr, czimzetes őrsvezető, igazolványos altisztet az oklándi járásbírószághoz III. osztályú hivataloszává nevezte ki. Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Begodi Béla egyedutai állami elemi iskolai tanítót a kidei állami elemi iskolához helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Morgenstern Berta munkácsi lakos „Olasz”-ra, kisköru Krausz Jenő veszprémi lakos „Kovács”-ra, kisköru Engel Endre, Erzsébet és György nyitrai lakosok „Elek”-re, kisköru Bäuml Béla budapesti lakos „Berend”-re és kisköru Fleischmann Róbert és Mihály budapesti lakosok családi nevének „Faragó”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Magyarpalátkán (Kolozsvarmegye) postai ügynöki állásra február hó 28-ig és az eperjesi áll. tanítónképző intézetnél szolgál állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLAS.

febr. 20. febr. 19.		febr. 20. febr. 19.	
m é t e r		m é t e r	
inn	Ehárding 0.67 0.40	Tisza	M.-Szipet 0.03 0.03
Duna	Passau 2.48 1.76	Tekeháza	0.11 0.10
	Linz 0.50 1.—	V.-Namény	0.14 0.14
	Bécs 0.97 1.45	Tokaj	0.12 0.12
	Pozsony 0.85 0.40	Tiszafüred	0.04 0.04
	Komárom 1.44 1.44	Szolnok	0.06 0.02
	Budapest 0.92 0.88	Csongrád	0.20 0.08
	Paks 2.80 1.48	Szeged	0.48 0.28
	Mohács 2.38 2.88	T.-Bocsa	0.85 0.21
	Gombos 1.88 1.77	Títel	1.10 1.17
	Ulvidék 1.— 0.98	Óndava	Hódr 0.52 0.52
	Pancsova 1.87 0.73	Tapoly	Bárta 0.14 0.14
	Orsova 1.45 1.89	Rodrog	Ladmező 0.90 0.88
Morva	Morvafalu 1.50 1.50	Sajó	Zsuzsola 1.39 1.39
Vág	Zsolna 0.21 0.18	Hernád	H.-Németi 0.30 0.33
	Trencsén 0.46 0.63	Bartótyó	Margitta 1.28 1.18
Eába	Szered 0.20 0.20	B.-Ujfalu	Csuzsa 0.17 0.10
	Szt.-Gothárd 0.02 0.01	Körös	N.-Várad 0.10 —
	Sárvár 1.49 1.52	Bélyes	0.68 0.50
Dráva	Győr 1.15 0.—	Tonke	0.32 0.56
	Várasd 0.52 0.48	Gurahona	0.88 0.72
	Zákány 0.45 0.48	Borosjénő	1.— 0.80
	Bares 0.88 0.29	Békés	2.96 3.63
Hura	M.-Szerdah. 0.38 0.80	Gyoma	8.68 8.60
Száva	Zágráb 0.20 0.16	Gy.-Fehérvár	0.30 0.30
	Sziszek 2.87 2.87	Branyicska	0.18 0.10
	Mitrovicza 2.99 2.67	Soborsán	0.— 0.—
Szamos	Déás 0.40 0.81	Arad	0.74 0.12
	Szatmár 0.42 0.46	Makó	0.80 0.28
Kraszna	N.-Majlóny 1.92 1.70	Temes	K.-Kostály 1.06 0.02
Latorca	Munkács 0.28 0.28	Béga	Kiszató 1.28 1.00
Láboreca	Homonna 0.20 0.20		Temesvár 0.22 0.48
Ung	Perceceny 0.20 0.—		Becskerek 0.37 0.40

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirali jelentése 1908. február 20-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az Alföld és az északkeleti részeket kivéve — hol nagyobb mennyiségű eső esett, csak szórányosan volt csapadék. A hőmérséklet mindenütt nagyobbbrést a normális felett van, csak az északi Felföldön mutatkozik kisebb hőcsökkenés. A hőmérséklet maximuma Fiumében 12 C° és minimuma Tátrafüreden meg Rozsnyón — 7 C° volt. — A budapesti és soproni földregéni műszerek igen gyenge közeli földregést jeleztek.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható, északnyugati szelekkel, fagypont körüli hőmérséklettel és elvélve még csapadékkal.

Allomás	Legnagyobb mín. 700 +	A hőmérséklet Celsius számú	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm		Hőmérséklet		
					max.	mín.	max.	mín.	
A.-Sziatna	52.4	-0.2	NE	7	—	7	4	—	—
Ungvár	52.2	-0.8	NN	1	—	11	4	—	—
Körmárk	58.2	-0.8	S	1	—	—	—	—	—
Losonc	53.9	-8.0	S	2	—	2	3	—	—
Devalla	54.7	0.8	N	1	—	4	8	7	—
Budapest	54.7	1.6	NW	1	—	5	6	—	—
Terény	56.0	-1.4	—	4	—	—	—	—	—
Szatmár	56.1	-0.4	—	—	—	—	—	—	—
Pécs	57.1	-1.4	NW	2	—	—	—	—	—
Zágráb	57.1	0.8	NNW	1	—	1	9	—	—
Fiume	56.4	3.1	—	1	—	—	—	—	—
Szeged	54.8	-0.2	NW	1	—	2	3	—	—
Temesvár	54.2	1.1	N	2	—	4	8	—	—
Nagyvárad	52.7	0.7	NW	0	—	4	7	7	—
Kolozsvár	52.5	0.2	N	3	—	2	6	—	—
Nagyszobon	51.7	-0.2	NW	2	—	3	4	—	—
Szatmár	—	0.6	NW	1	—	4	8	2	—
Bécs	—	1.0	N	1	—	1	6	8	—
Arvavárnya	—	8.2	NE	1	—	4	4	2	—
Selmeczbánya	—	3.8	NE	1	—	2	1	—	—
Komárom	—	0.4	N	1	—	3	—	—	—
Magyar-Ovár	—	0.0	N	1	—	2	1	—	—
Sopron	—	1.2	NW	3	—	1	—	—	—
Kiszek	—	-3.2	NW	1	—	—	—	—	—
Érkvenca	—	8.4	NW	1	—	1	1	—	—
Debrecen	—	-0.1	NW	1	—	4	11	12	—
Kecskemét	—	0.2	NW	5	—	5	5	—	—
Tósháza	—	-0.2	N	2	—	4	3	—	—
Arad	—	1.0	N	3	—	3	5	7	—
Szombolya	—	0.5	NW	2	—	2	5	—	—
Vesec	—	0.5	NW	2	—	5	8	—	—
Orsova	—	4.0	NW	3	—	8	4	—	—

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Titkos betegségek

biztos és lekülsmerotes meggyógyítására 24 óvi szakorvosi ériasi tapasztalata folytan legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudós specialista

Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít: Hgyszegénységet, magömlést, hólyagbajt, fekélyeket, syphilist, férfi elgyengülést, énteritist, háterino- és idegbajt, bőrkülséket és minden úli betegséget biztos módszerrel

Budapest, 10., Károly-hírt 10. I. emelet

Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidéktelek levél útján is biztos eredményre vezet és

gyógyászati gondoskodást.

Munkásokat teljesen ártalmatlanul kezel.

SZÍNHÁZAK
Pénteken, 1908 február 21-én
Nemzeti Színház **Király színház**

A szerelem iskolája.
Színmű 5 felvonásban.
Irta Rákosi Jenő.

Aranyos Gál
Kordál Győry
Lótus Dezso
Boromeo Pálfi
Orlando Bakó

Kezdeté 7 órakor

M. Kir. Operaház

Faust.
Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Gounod, szövegírók: Barbier és Carré. Fordította Ormay.

Faust Déry
Mefistofélcs Orefio J.
Valentin Takács
Wagner Ney B.
Margit Payor M.
Sibet Valenti V.
Mária

Kezdeté 7 órakor.

Várszínház
Zárva

Vígyszínház

Bepréss Susanne és társulatának vendégszínház.
Kezdeté 1/8 órakor.

Hépszínház-Vígopera

Parasztbecsület.
Zenédrama, irák Verga drámája után E. és G. Monleone. Fordította Váradi Sándor.

Turridu Orszéky
Santuzza Ney L.
Lola Halmágyi A.
Alfio Székely
Nunzia Székely A.
A juvaros Várkonyi

Est követi:

A bálkirálynő.

Operett 2 felvonásban, szövegírói Irta Hicks Hamilton, a verseket Paylor, zenéjét szerzte Evelino Baket és Haines Herbert. Fordította Heltai Jenő.

et. Jermyns hercege Pázmán
Sir Johan Crystal Nagy
Angela Kury K.
Lonorina Szentgyörgyi
Hophia Szilágyi L.
Sord Dandreaire Virág
Gibson Dobi

Kezdeté 8 órakor

Uránia színház

A szerelem története.
Kezdeté 8 fél órakor

Varázskeringő
Operett 3 felvonásban. Irák Dörmann és Jacobsohn. Fordította Mérei Adoll. Zenéjét szerzte Strauss Oszkár.

XIII. Joahim Németh
Lothár Papir
Holéna Petráss S.
Niki Ráthonyi
Gusztáv Csánó
Friderika Orley G.
Vendéim miniszter Szabó

Kezdeté fél 8 órakor

Magyar színház

A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Irta Földes Imre.

Karády István Vágó
Karády Zoltán Garas
Karády Erzsébet Horostván
Schneider Lajos Z. Molnár
Merjay István Réthey
Szilassy Ernő Törze
József Géza Csorlos
Fratrossy Agósta Vándori
Keller Gyula Ratkay
Szedlacsék János Papp
Pintér István Tarnay
Ferenca Körmeny

Kezdeté fél 8 órakor

Apollo színház.
(Telefon 68-39.)

Kutyák a rendőrség szolgálatában. Madár fészkek. Rókaavadászat.

Boszulló gyárvezető.
Utazás lóháton Délamerikában: Egy aglegény kalandjai.

A szerelem elixirje.
Kezdeté fél 5 órakor.

MODERNSZÍNHÁZKABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 98-16.
Utazás egy síker körül.
Tréfa, irta Heltai Jenő.
MICZI HERCEG
Zenője Lehar Ferencz-től, operette 1 felvonásban. Szövegírók: Miczi hercege - Nyáral, Jerzsa binka - Boros, Pizsa - Keleti Juliska, Amorante - Medgyaszay Vilma.
Szép asszony kocsisa.
Párisi kocsitörténet.
Kabaretprogramlatadnak elő: Medgyaszay Vilma, Nyáral, Keleti Juliska, Sarkadi, Vörös Illi, Kardos, Kókány Illi, Poor Lili, Boros, Bárszany.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28
(BONBONNIERE) Telefon 52-88

Három színdarab, öt színpadi tréfa és huszonné cabaret-szám körül minden este színe a nagyszerű februári műsor keretében. Fellépnek: Nagy Endre, László Rozsi, Ferenczy Károly, Balogh Böske, Fabian Kornélie, Kepti Jován, Szécsi Magda, Huszár Károly, Sajó, Gabányi, Mahr, Kóváry. Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut Zipszer-nél, Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút, 28.

TÁTRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.
Ma, 1908. február hó 1-től
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul **Nemzetközi Cabaret előadás.**
Nemes Lessonn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard bárónó cocottadok (harrakisérattal). La belle Sylvia dán soubrette. **Horberto & Renardo** zene-excentrikusok. Oriowa Freda orosz énekesnő és tánczosnő. Schmiedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. **Maara Gusti** előadó soubrette. **Sugár Elza** cabaret énekesnő. **Ferenczy Kamilla** női baritonista.
Pénztárnyitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.
Telefon 15-10.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
Ma és minden este:
a fényes februári műsor.
Dr. ANGELO élő porcellánjai. La NOEDIA.
FRANCO PIPER. „GÖDÖLLŐ FÉNYKORA.”
és a többi elsőrendű attrakció.
E. MERIAN kutyaszínháza
Az előadás kezdete este 8 órakor.
A féllektben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.
Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig.

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám
Uj műsor! Uj műsor!
Brothers Bill & Will kómikus akrobáták.
The Elrados G. Gobson kómikus nyújtó tornászok. fejenjáró-művész.
A TOLYAJ. Bohózat egy felvonásban. Irta Tábori Emil.
Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig
zene és táncz.
Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez
Vasár és ünnepnapokon délután fél 4 órakor délután előadás mérsékelt helyvárakkal.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCA 18.
Igazgatók Rendszer: LEITNER és KELETI. KOTT SANDOR
Az előadás kezdete 1/3 órakor.
1/410 órakor: Ma Ujdonság
„A Házibarát”
bohózat
Irta Nemő. Rendező Werner Manó.
Végül **Was Manner tesselt?** 11 órakor
Bohózat irta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Nappali pénztár 9-1-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-ső emeleti **Casino de Parisban** reggeli 5 óráig zene és tánc.

Nászajándékok

jubileumra dísz tárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelepén
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Fagy-Hó-Szél

nagy ellenségei az arcbőrnek. Ez ellen a legbiztosabb és leghatásosabb óvszer a **Rogátsy-féle Magyar-Pipere-Borax.**
Allandóan használva az arc és kéz a legdurvább időjárásnak is ellentáll; a testbőrt puhán, üdén és tisztán megtartja.
A **Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX** eltüntet szepilót, pörsenyt, atkát miteszori pataut, májfoltot, a ráncos bőrt bársonysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.
Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetetlen.
Külnő hatással bír szemgyulladásnál, valamint for-és szájjápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és firkósimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana.
Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kimérve
Egyedüli készítője **Rogátsy Kálmán** drogéria Bpest, Rákóczi-ut 10.
Figyeljünk a ROGATSY névre.

Megnyilt a HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)
Külnő magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó Női kiszolgálás. — Egész éjjel nyitva. o Egész éjjel nyitva.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrás viz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Freisz Hugó a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrás viz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

Uj Idők szépirodalmi, társadalmi és művészeti képes hetilap.

Szerkesztő: **Herczeg Ferencz.**
Előfizetési ára negyedévenként 4 kor.
Mutatványszám kérésre ingyen.
Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Fényképezőgépek

Grammofonok
Hangszerek
Látcsövek és Fegyverek
csokély havi
részletfizetésre
kaphatók
Aufrecht és Goidschmied
Áruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26.
Küln-küln képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

HETI MŰSOR.

Február	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Nepesztínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia színház
22 Szombat	Antigone. A bögre	Bolygó hollandi	Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái Maria	—	—
23 Vasárnap	d. u. este A boszorkány	Probadur Magyar táncgyűjtemény	Baccarat Tatárjárás	A vig özeveg Varázskeringő	Tunderszerelem A nagymama	Gretchen A császár katonái Mátia	—	A táncz A szerelem története

zél

egbiztosabb
y-féle
prax.
urább idő
és tisztán
E-BORAX
tatavást,
a vörös
szél.
szabellen
lamint for-
t hófehérre
ának ártana
egy doboz
tve.
K 1—
K—80.
an és jobb
kimérvo
gória Bpest,
kózi-ut 10.

FET.

fa-utca sarok)
zene Valódi jó
italok. —
jijel nyitva.
forrásviz
kifogástalan
Hugó
ológiai Intézet
pontl tro-
fon 77—88.

szadalmi és
hetilap.
erencz.
4 kor.
ngyen.
ssy-ut 10.

ek

med
ut 26.
ngyen és

ánia színbaz
A tánc
szerelem tör-
ténete

Hol keressük a LEGJOBB POUVERT ?

Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUIZA (bárá Blányiné) szimfónikus legködvenőbb arctiszta. Vala-
mennyi arcor legelőbbje egy nappalra, mint este, tekintélyek által megvizsgálván, ve-
gytisztán és tökéletesen ártalanok találtak. Mint piperecskék nélkülözhetetlen, az
arcbőrnek a leggyöngyösből fehérséget, ifjúkori tisztséget, szépséget és rozspirt kölcsönöz.
Egy doboz ára 80 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Ösmekőttésem folyán sikerült a világért és szilke hatású „Greme Pompa-
dur” egész eredeti tisztaságban és erejében összállítanom. Es ezen szer, melyvel a hí-
res Pompadur asszony egész egy koráig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy
az egészségének ártott volna. E kifővő szer jóval felülmúl minden eddigi enemu gyár-
mányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmazták, arcot és kezet bedörzsölve aztán
egy kissé behinteni a „Poudert de Serail”-jal.

Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.

os. és kir. udvari illatszerész és pipere-szappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronaheczag-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

HABYARHON ELSŐ CERNÁYTOR ÉS LEGIOER HÍRNEVÜ ORÁZSLETE.
Alapították 1847.
Brausweller János
Szegeden C. a. h. kisközségben
szab. órásmester és művelő felügyelő
a temetési fogorvosnak
v. sz.
**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**
Kéhes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközölésnek.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett
kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACS
v. es. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt,
sebeket, bujakort (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt,
idősebbeknél is, öntörlesztést és annak utóhatásait, ideg- és hát-
gerincbajt, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 9-4-ig és este 7-9-ig.
Budapest, VIII., József-körut 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemis betegségben szenvednek,
minni húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizeletlét zavara-
ok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphi-
lis), az öntörlesztés utóhatásait fellépő idegbajok korai férfi-
erő elgyengülése, bármily bőrkülsőek stb. nőknél fehérlővály,
méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigo-
ran tudományos és lelkiismeretes gyógy módjának
fogva legjobban ajánljuk
DR. GARAI ANTAL
v. es. és kir. osztály főorvos országos hírv és a legérőbb, 32
éve fennálló rendelt intézetét
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időit húgycső és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos húgycsőűtkör segítségével.
Videkilek levelekre kimerül választ és szakzeri tanácsot nyer-
nek, gyógyszeréről gondoskodik. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

Eladó birtokok.
1000 hold Békés-megyé-
ben, 1600 hold Szabolcs-
megyében 3300, hold Arad-
megyében 400.000 korona.
350 hold Pest-megyében
460 korona holdanként.
Ugyanott 1500 holdas is,
ebből 2/3 erdő, 1/3 mező
200.000 korona. 3300 hold
Zala-megyében, 286 hold
erdő és mező Szatmár-
megyében igen olcsón.
Ugyanitt 700 hold elsőren-
dű talaj gyárral együtt
30.000 gyümölcsfa 260.000
kor. Felvilágosítást ad:
Hoffmann Jakab bankbizom-
iroda, Budapest, Teréz-
körut 1/a. III. em. 8.

Urasági butor
Eladók és veszek; maha-
goni hálószobákat, ebéd-
lőket, szalonokat, rézbu-
torokat, zongorákat, perzs
és szmírna szőnyegeket,
függönyöket, öveg- és
bronzszilárokat, petro-
leum-lámpákat, bronzszob-
rokat, olasz faragványokat,
képeket, olajfestményeket,
teljes lakberendezéseket,
üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési
kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujváry-
) utca 21., kapubejárát. Az
egész házban. Telefon
17-77.
Fióküzlet nincsen.
26818

Magyar Általános Hitelbank.

Közgyűlési meghívó.

A Magyar Általános Hitelbank szavazatra jogosult t. cz. részvényesei
az 1908. évi márczius 19-én, csütörtökön d. e. 10 órakor, Budapesten,
a bank helyiségeiben (V., Nádor-utca 12. szám) tartandó

negyvenedik rendes közgyűlésre

meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1907. évi üzleteiről.
2. Az igazgatóság számadása az 1907-ik üzletéről és indítványa az évi nyereség
megállapítása és hováfordítása iránt.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. Határozathozatal e tárgyban és a felmentés megadása az igazgatóság és a
felügyelőbizottság részére.
5. A nyugdíjintézet szabályzatának módosítása.
6. Választás az igazgatóságba.
7. A felügyelőbizottság váasztása és tiszteletdíjának megállapítása.

A közgyűlésen minden részvényes husz darab letett részvény után egy
szavazattal bír.
A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhivatnak, hogy részvényeiket a le-
nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap előtti 14 nappal
Budapesten a Magyar Általános hitelbanknál,
Brassóban, Győrött, Kassán, Kecskeméten, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban,
Szabadkán és Temesvárott az intézet fiókjainál,
Bécsben a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe
czimű intézetnél, vagy S. M. v. Rothschild bankháznál,
Berlinben a Direction der Disconto-Gesellschaft czimű intézetnél vagy S. Bleichröder
bankháznál, vagy végül

Mm. Frankfurtban a Direction der Disconto-Gesellschaft czimű intézetnél
letétbe tegyék.
A részvények számröndben összeállítva a benyújtó által sajátkezűleg aláírt jegy-
zék kíséretében nyújtandók be.

E jegyzék Budapesten és az intézet fiókjainál két, Bécsben, Berlinben és Mjn.
Frankfurtban három példányban állítandó ki.

E jegyzék egyik példánya a benyújtónak az átvétel elismerésével visszaadatik. A
részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett fognak a közgyűlés után vissza-
szolgáltatni. A közgyűlésre belépti jegyül szolgáló igazolvány Budapesten közvetlenül a
letétel alkalmával, az intézet fiókjainál pedig, valamint Bécsben, Berlinben és Mjn.
Frankfurtban nyolcz nappal a közgyűlés előtt fog kiadatni.

Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által
óhajtja gyakorolni, a medbizott nevére meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni és
aláírni tartozik.

A mérleg a felnevelő bizottság jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés
előtt az összes fentebb felsorolt letéleményezési helyeknél a részvényesek rendelkezé-
zésére bocsátatik.

Budapesten, 1908. évi február 20-án.

Az igazgatóság.

Budapesti Közuti Vaspálya Társaság

HIRDETMEY.

A budapesti közuti vaspálya társaság 1908. február 19-én tartott rendkívüli
közgyűlésében elhatározta, hogy a társaságban levő részvényekből 12816 darab, a
részvényeseknek felkínálendő elővétel útján értékesítessék.

Ezen részvények, a melyekre nézve a t. czimű részvényeseknek, czimletbirtok-
uk arányában, a budapesti közuti vaspálya társaság forgalomban levő részvényei és
élvezeti jegyei után az elővételi jog biztosított, a következő feltételek mellett ezennel
felajánlatnak:

1. Az elővételi jog gyakorlása czéljából a részvények az élvezeti jegyek 1908.
február 22-től márczius 2-ig vasárnap és ünnepnapok kivételével a délelőtti órákban, a
társaság főpénztáránál (Budapest, V., Lipót-körut 22.) lebélyegzés végett jegyzekkel be-
mutatandók, amely bemutatás alkalmával a 3-ik pontban megállapított első vételári rész-
let a társaság főpénztáránál egyidejűleg befizetendő.

Amennyiben az elővételi jog, amint az előzőleg meghatározva van, az előző
bekezdésben megállapított határidőben nem gyakoroltatott, az végleg megszűnt.

2. Minden bemutatott 10 darab részvény, illetve 10 darab élvezeti jegy alapján,
egy darab 200 korona névértékű részvényre gyakorolható az elővételi jog.

Amennyiben az elővételi jog egyes czimletek alapján gyakorolattik, mindaddig, a
míg az ily hanyadról szóló elismervények a végleges részvény átvétele végett, még
pedig egy egész új részvény átvételéhez szükséges számban, a társaság főpénztáránál
be nem mutatattának, ezen hányad-elismervények tulajdonosainak sem osztalékra, sem
felülosztaléokra igényük nincs.

3. A részvények vételára, beleértve az új részvény bélyegét és kiállítási díját
darabonként négy száz kilencven koronában alapítatik meg, a mely következőkép fizet-
endő be: az elővételi jog gyakorlásánál, azaz:

- 1908. február 22-től márczius 2-ig 200 korona
- 1908. szeptember 1-10-ig 100 korona
- 1908. december 1-től 10-ig 150 korona.

A megtörtént befizetésről ideiglenes elismervény fog kiszolgáltatattni.

4. Ha a 3-ik pontban meghatározott határidőkon belül az előirt összegek befi-
zetése elmulasztatnék: az esetre az igazgatóság a hátralékban maradt ideiglenes elismer-
vények birtokosait a Budapesti Közlönyben egyszer közzéteendő hirdetmény által fogja
fizetésre felhívni. E felhívás tartalmazni fogja a hátralékban levő ideiglenes elismervények
számait, az igazgatóság által az elmulasztott befizetésre kitűzött újabb határidőt, vala-
mint a mulasztásnak itt megállapított következményeit.

Az ideiglenes elismervény birtokosa, a ki felhívásban kitűzött időn belül fizetési
kötelezettségévek eleget nem tesz, köteles a 3-ik pontban meghatározott egyes esedékesség-
időponttól a fizetésre a felhívásban kitűzött időpontig a hátralékban levő vételári ösz-
szeg után 5% késedelmi kamatot fizetni.

Ha az ideiglenes elismervény birtokosa a felhívásban meghatározott újabb fizetési
határidőt is elmulasztaná, úgy tekintetik, mintha a már teljesített fizetésekről a társaság
tartólagos javára lempdött volna. Az ideiglenes elismervények a felhívásban az újabb
befizetésre rendelt és elmulasztott határidő lejártával érvényüket veszítik, és a társaság
részéről semmisneknek fognak tekintetni.

5. Ezen részvények 1909. évi január 1-5 napjától kezdve a társaság nyeresé-
nyére a forgalomban levő társasági részvényekkel egyenlő igénynyel bírnak. A befizetett
részletek után azonban az ideiglenes elismervény birtokosának a befizetés napjától 1908.
december 31-ig terjedő időre 5%-os kamat fog megtérülni.

6. A végleges czimletek kiadása legkésőbb 1909. május 2-ik napján fog megker-
detni. Törődék részvények nem adtnak ki.

A részvényeket megillető alapszabályszerű jogok csakis a végleges czimlet birtoka
alján gyakorolhatók.

Budapest, 1908. február 19-én.

Az igazgatóság.

Utányomat nem díjaztatik.

A hirdetés rovában minden szöveg egyszerű belkiadás közönséges példák belkiadás 4 fillérrel, kompakt belkiadás 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

A hirdetés rovában minden szöveg egyszerű belkiadás közönséges példák belkiadás 4 fillérrel, kompakt belkiadás 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGE-SZEN UJ, FÉLÁRON ELADÓ. Egy fényképezőgép Götz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászgyevéri, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis minden olcsón eladok és újakra becserélek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 27665

Egy kis ház

eladó Muschinek János Budaörsi-ut 20. 5540

Parketagyár

Gyönyvösen ajálja gyártmányait. 27733

Vigyázzon,

ha meghűlt é vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 721p

Könyveket,

regénysorozatok, egész könyvtárakat jó áron vásárolok. Ajánlatokat „Könyvedvel” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít

Aczelsodrony-

gyebetékek a legjobb kivitelben kaphatók, fakanterrel 3.50 ft, vaskerettel 5.50 ft és feljebb. Sodronykerítésről kérjen költségvetést. Heizer és tsa sodronykerítés- és ágybetégyárában. Népszínház-utca 4-3. sz. 27910

Erdőbirtokot

vagy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírást és feltételeket „Fakereskedő” jellege alatt kérés a kiadóba. 27368

Polgári, gimnaziumi,

kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi különböztetire és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 27808

Egy gramofon

beszélőgép keveset használt lemezekkel együtt igen olcsón eladó (V/E. Egyetem-tér 5. Radónál.

Vidéki magyar bonne

március 1-re való belépésre ajánlkozik 3 vagy 4 éves gyermek melé. Varrni jól tudó és a háztartásban segédkezni nyitok. Szíves megkeresések kéretnek: P. K. Szondy-utca 50., I. em. 44. 5546

Veresáfonyabelőtt

BARTÁ-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.- korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 56972

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetárságokból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámviteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI. Róssa-u. 44. III. 8.

Csemegealma

téli nemes fajlama és óriás birsalma postakosaránkint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kitűző birsalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilvaiz 1.40 K. kilója Fajboroknak hektoliter-jét 50 koronáért szállítja Szabó Xil. Csongrád. 28010

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen vállalja, tehermentes teketeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Csemegeaszóllót

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézede narancsot 3 koronáért szállít Roltmann Hermin Kiskunhalason. 27850

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

BUTOR

árveresről, finom és egy szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalonbőrfolellak, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzasszonyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, felket, üzlethelyiséget, állás. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garynczia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

Magánépítő iparos

iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vági Iozsef műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek kényserítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálósoba 180 ft, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ft, nagy perzasszonyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dobutca és Holló-utcai sarokpince. 26614

STENOGRÁFIA

Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelsbörger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci-körút 33

Ajtók ablakok,

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használata és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipótkörút közelében.

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva.

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Alacsonyabb részletfizetésre

zongorát, pianinót, cimbalmot, hegedűt középszerűen áron a legújabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszerlelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Modern

urasági butorok

alkalmi vétel és eladása háló-, ebédlő-, szalónuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Zongorát,

hegedűt, gordonkát, cimbalmot játszó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzettek is, leányomnak egy sextett megalakításához, állandó jó fizetéssel járó alkalmazást nyer. Ajánlatok Onczay, nyug. tisztviselő, Ecsér, Pestmegye.

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, játszva minden megerősítést nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negydedéven. Kéni minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadót hivatal. Budapest, Andrassy-u. 97. szám. 27708

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőttel, málna-, szamóca-, csipkebogyóíz, gomba- és huskonzerveket, pastetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzékét.

Polgárisolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felöltöttek (hölgyek is) kik tanulmányaitak félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanrok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Urasági

butorokat, szőnyegeket, csillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, börgarnitúrák és kárpitosfélekben Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokbán gáz, villamos stb.-hez. 26597

30

korona

Haom szövegéből divatos férfilitény vagy föltöltött mérték után remek szabású és finom kivitelűben Hazai verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömöri)-ut 3. I. em. Vidékre mintár bérmentve.

Földbirtokot

szántó földest keresek megvételre. Békés, Bihar, Hajdu vagy Szatmár-megyékben 2000-3000 holdig. Ajánlatok fenti címre a kiadóba. 28038/B

Polgári árk!

Pontos kiszolgálás!!

Kitűnő szabás!

Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabótársaság BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em.

Allandó választék a legdivatosabb angol és bal-földi szövegéből.

Kolozsvári

jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójoghól speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemertően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Börszékkipar

börsajtolás és bőrfaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Baromfi-tenyésztők

és gardálkodók figyelmeztetjük a téli idényben a Predmerszky-féle fűthető baromfi itatót, melyben a víz a legnagyobb hidegben sem fagy be. A víz néhány fillér napi költséggel kellemes langyosan tartható. Használatát mellett tyúk-jának egészségét óvni és sokkal korábban kezdik meg a tojáshoz. Tojások mesterséges kiköltése Predmerszky-féle szab. költőgéppel bármely időszakban a leghasznosabb kereset forrás. Árjegyzékét ingyen küld. Telefon 95-74. Predmerszky József ipartelep 27907 BUDAPEST, VI., Vóvósmarty-u. 88A.

Saját gyártmányu

vas- és rézbutorok

Rózagy --- --- 45.- ft Vaságy matraccezal 8.50 - Gyermekágy --- --- 11.50 - Sodronyágy-betét 3.50 -

Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPOT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01

FRIED J.

műbutorraktár, kárpitos és díszítő

Bpest, V., Nádor-u. 14

Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881

Mintaraktár művelés kivitelű butorokból, francia és angol szövegéből. : Költségvetés díjmentes. :

Villamos

világítás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

3 szó

Egyenruha

Tiller

Budapest.

ELEKTRO-

MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raktár

Laub Lipót,

BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő

BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán